

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

Idun

FÖR • KVINNAN • OCH • HEMMET •

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **49**

DEN 7 DEC. 1924

PRIS **35 ÖRE**

REDAKTÖR
EVA BERGSTRÖM-
NYBLOM

Bokrummer

*En god bok är en god vän,
heter det, och det är åt sådana vänner
Idun ägnar sitt nummer. Den unga
flickan tycks, att döma av hennes in-
tresserade min, få ut mycket av
denna vänskap.
(Foto: Jæger)*

K R Ö N I K A

I EN AV VÅRA SKOLOR FINGO lärjungarna till skrivuppgift att besvara frågan: Varför fira vi julen? En av eleverna skrev något som i korthet lyder som så: Julen är människokärlekens och barmhärtighetens stora högtid, då ömka vi oss över alla, även dem som ge ut julböckerna.

Om framställningen är historiskt riktigt må lämnas därhän, säkert är att kampen för tillvaron aldrig rasar mera påtaglig än månaden före jul när de litterära pustarna sättas i gång för att blåsa liv i den falnande aska bakom vilken bokintressets lilla gnista ligger och halvslocknar. Merkurius handels hedniska gud har ingått en tillfällig allians med jultomten och diskarna bågna av böcker. Ingen har ännu lyckats bygga en regleringsdam emot den litterära julflodens vilda forsar, var och en får klara sig däröver så gott han kan. För min del gör jag det helst i sällskap med de trevliga historieberättare som vrida på händelsernas kaleidoskop så att man får se en mångfald roande minnesbilder. Passa de också ihop med verkligheten så mycket bättre men ibland är det si och så med den saken. Kuriöst nog har det gamla Stockholmsoriginalet Trasfröken fått äran att figurera i ej mindre än tre av de minnesböcker som höra till julens memoarlitteratur. F. U. Wrangel har skrivit om henne i sina Barndomsminnen, Emil Norlander presenterar henne i ord liksom i bild i sin skildring av Stockholm under ett halvsekel och fru G. Linder har låtit henne vederfara samma ära i sina bilder från 70-talets Stockholm. Uppgifterna rörande henne stämna dock inte alldeles. Den ena påstår att hon dog 1895 medan den andra anger årtalet 1896. Norlander uppger att Trasfröken en dag — det var långt innan hon fick sitt fula öknamn — for till Paris med två systrar i tro att hon skulle få sin utkomst som snörlivssömmerska i modets huvudstad. Fru Linder uppger däremot att hon farit till en moster i Marseille och där råkat i händerna på en sjökaptan som tog henne med ut på en långfärd efter vilken hon återvände sinnesrubbad. Norlander anser att sedan systrarna väl kommit hem efter den franska resan som inte blev så lycklig gjorde ekonomiska och andra bekymmer att hon började grubbla, blev besynnerlig och slutligen vart den gatans trasfigur varav man ännu bevarar ett kusligt minne. Att originalens tid är förbi må tas med ett visst jämnmod om den inte kan förete just andra representanter än sådana samhällets olycksbarn som Trasfröken.

Vem som har rätt av de två Emil Norlander eller Gurli Linder tillåter jag mig inte avgöra men nog tycks Norlanders livliga fantasi någon gång skena iväg med verkligheten. Ätminstone i ett fall måste jag inlägga en gensaga, och det rör uppkomsten av den framstående institution som heter Stockholmsgillet. Nu när denna välaktade församling av infödda stockholmare har nått äran, makten och härligheten, tycker Norlander att det kan vara på tiden att som tyskarna förr i tiden »annektieren.»

Och så har han listat ut att upprinnelsen till Stockholmsgillet egentligen är hos honom själv. Saken är ju ganska obetydlig och ingen missunnar Norlander uppfinnaräran men eftersom rätt skall vara rätt måste man något korrigeras hans påstående.

Förresten är Norlanders bok både innehållsrik och roande och samma goda betyg förtjäna Hjalmar Meissners Teaterhistorier över vilka intet scendamm lagt sig, tvärtom färgerna lysa fraïcha och ciceronskapet mellan kulisserna är lagt i goda händer.

I en helt annan värld föres man in av F. U. Wrangel i hans Barndomsminnen. Jag tror aldrig man sett så mycket grevar och baroner avbildade inom en boks pärmar som denna. Det vimlar av fint folk i pompösa krinoliner och gammaldags »fadermördare» och man behöver bara se författarnamnet för att veta att det berättas sakkunnigt om alla dessa högadliga personligheter som levde på den tid när ståndsskrankorna stodo högre och framför allt säkrare än nu. Som exempel på den patriarkaliskt gemytliga ton som rådde berättar Wrangel från den tid hans farfar var kommandant i Landskrona och en dag tittade genom fönstret samt fick se den unga krigare som stod vid skyllerkuren utanför kommandantens bostad. Kommandanten öppnade fönstret och ropade: »Vem är det som står på vakt?» Svaret löd: »De la Gardie». Wrangel genmålde då: »Jaså är det han. Sätt ifrån sig geväret, kom upp och tag en smörgås med oss och prata en stund med mina flickor.»

Det där »sätt ifrån sig geväret» är såsom förf. anmärker, onekligen en dråplig illustration till forna dagars idylliska militärtjänst. Den målar gamla tider lika åskådligt som när det som bevis för huru metodiskt allt tillgick i det De Geerska huset vid Västra Trädgårdsgatan i Stockholm anföres att varje dag under femtio års tid bjöds excellensen av hovmästaren en kopp kaffe — som han aldrig drack. Man hade utpräglad smak under denna tid ryktbar för sina läckergommar sådana som baron Henri von Warendorff, vars middagar voro underverk av raffinemang. Han ägde Skeppsta bruk i Södermanland och tillbringade någon tid på året där. Prästen i Gåsinge, den för sin starka stämman kallade »Smällbasen» brukade någon gång vara inbjuden till Warendorffs bord. Vid ett tillfälle då det serverades kalla järpar i gelé, omgivna av ostron, som tydligen fallit den vid sådana läckerheter ovana kyrkoherden i smaken, ropade denne till en betjänt: »Hörnu, ge mig litet mer av den där syltan!» Warendorffs förfärades över denna horribla okunnighet och »Smällbasen» blev aldrig mer bjuden till middag.

Om man levde kräseliga förstod man i alla fall att konservera sig. Och knappast får man väl i vår tid uppleva att någon som fröken Charlotte Engelcrantz gjorde 1874 firar sin hundra födelsedag med att gå på Kungl. operan. Men hur tiderna förändras ser man bäst om man jämför våra dagars utrikesministrar med gubben Man-

derström, den originelle, kvicke excellensen vilken emellanåt kunde ge så bitande svar som när en hög militär och hovman sade till honom: »Om jag vore 12 år och visste vad jag nu vet!» Varpå Manderström replikerade: »Ja, det vore alldeles lagom». Det är förmodligen Manderström som är pappa till den roliga historien enligt vilken drottning Desideria vid en Börshal sagt till den för sina missgöningar i franska språket ryktbara fru Dimander: »Asseyez-vous madame!» och fått det förbluffande svaret: »Jag säger ingenting jag, Ers Majestät.»

En annan historiebok som förtjänar omnämnande är Waldemar Swahns i en serie Historiska miniatyrer utgiven studie över Emilie Högquist. Den är inte så voluminös eller späckad med anekdoter som de ovan nämnda men den är läsvärd som en ur goda och delvis okända källor hämtad kunskap om den skådespelerska som vår tid mestadels bara känner till namnet. Om hennes popularitet i det dåtida Stockholm ger boken bland andra exempel detta: En grå höstdag kom Emilie Högquist gående på Arsenalsgatan mellan Operan och husraden mitt emot. Det var mycket smutsigt. Torrast var det mitt på gatan där den tidens s. k. borgmästarestenar lågo, stora, breda, släta stenar, två och två längs gatan.

På dessa höll sig Emilie och klev försiktigt gatan fram på sina fina små skor. Då kom plötsligt vaktparaden tågande, och Emilie såg upp. Men innan hon hunnit besluta sig för att kliva ut i smutsen och gå åt sidan, hade löjtnanten kommenderat delning av leden. Nu marscherade dessa på båda sidor om Emilie Högquist och saluterade för denne som för en drottning.»

Det leende, varmed hon besvarade denna artighet, var säkert så bedårande, att det följde dessa män till livets slut.

I denna »den gamla goda tiden» övervämmades man inte av jultidningar. Litet men gott, var den tidens lösen. En julkalender ingick i det oundgängliga inköpet och kalendern Svea kom år efter år, alltid lika omtyckt. Men så sadlade smaken om och den lilla julkalendern upphörde. Efter många års vila har den stått upp igen — men ack hur egenkänlig! Utan känsla för tradition har den unga generationen Bonnier totalt till en Svea som gamla Albert Bonnier nog inte skulle kännas vid.

Om de litterära kalendrarnas tid är förbi är svårt att säga, tiden fordrar kanske något annat. En kalender av betydenhet är dock De Nios årsbok, Vår Tid ett förnämligt livstecken från denna vår o-officiella Akademi som visserligen inte på långt när har så många år på nacken som den Svenska men därför heller inte så mycket på sitt samvete som denna gamla litterära syndare.

Celestini

"TEKÅ" Zinkputs

SVENSK KONSTNÄRINNA HEDRAD I UTLANDET

EN LITEN ÅTERBLICK VID ANNA BOBERGS 60-ÅRS DAG.

»FÖR ATT RIKTIGT INTENSIVT BLI hänförd för sitt arbete», säger fru Boberg, »måste man känna: 'Detta är just vad jag vill göra, detta är mitt landskap, den skönhet, den natur som är mig kärast i världen.'

Detta var just vad jag kände, när jag första gången såg Lofoten. Förut hade jag egentligen aldrig haft den där underbara entusiasmen. Men när Hjalmar Lundbohm i Kiruna inbjöd mig och min man på en färd genom de då ännu obrutna ödemarkerna och resan sedan fortsattes till Lofoten, blev jag betagen av denna viddernas och fjällens storslagna skönhet. Det är en natur, som jag skulle vilja kalla dramatisk, i motsats till Sveriges lyriskt betonade skönhet.

Befolkningen på Lofoten, som ju är ganska svårtillgänglig, förtjänar sitt särskilda kapitel. Vidskepelse och skrock frodas och blomstra i så hög grad, att man i mera civiliserade trakter knappt kan göra sig en föreställning härom. På mina kombinerade målar- och fiskefärder har jag ju blivit vän och bekant med dessa Lofotenfiskare, följt dem på flera veckors långa färder, brottats med elementen och använt varje lugn stund att måla. Staffliet har jag fastbundet på mig. Alla mina intryck och erfarenheter av denna kärva, allvarstunga befolkning, som man ändå till sist lär sig hålla av, har jag samlat och upptecknat — det är kanske inte omöjligt att det en gång kommer ut.

Helst målar jag emellertid naturen, vars skönhet tagit mig så helt fången»

Fru Boberg pekar på de talrika dukarna i sin ateljé, där Lofotens skönhet i storm och stiltje, vinterbidder och sommarintryck, fått konstens liv. Den mörka vintertiden är allt öde, men så komma med mellanrum de stora fiskeflottarna och förvandla ön till ett centrum för internationellt brokigt liv. »Nu har jag ju min egen stuga däruppe, och vi tillbringa nästan varje år en eller ett par månader där. Vintrarna åker jag skidor, och som havet lyckligtvis aldrig är tillfruset, ger jag mig även då ut i båt.»

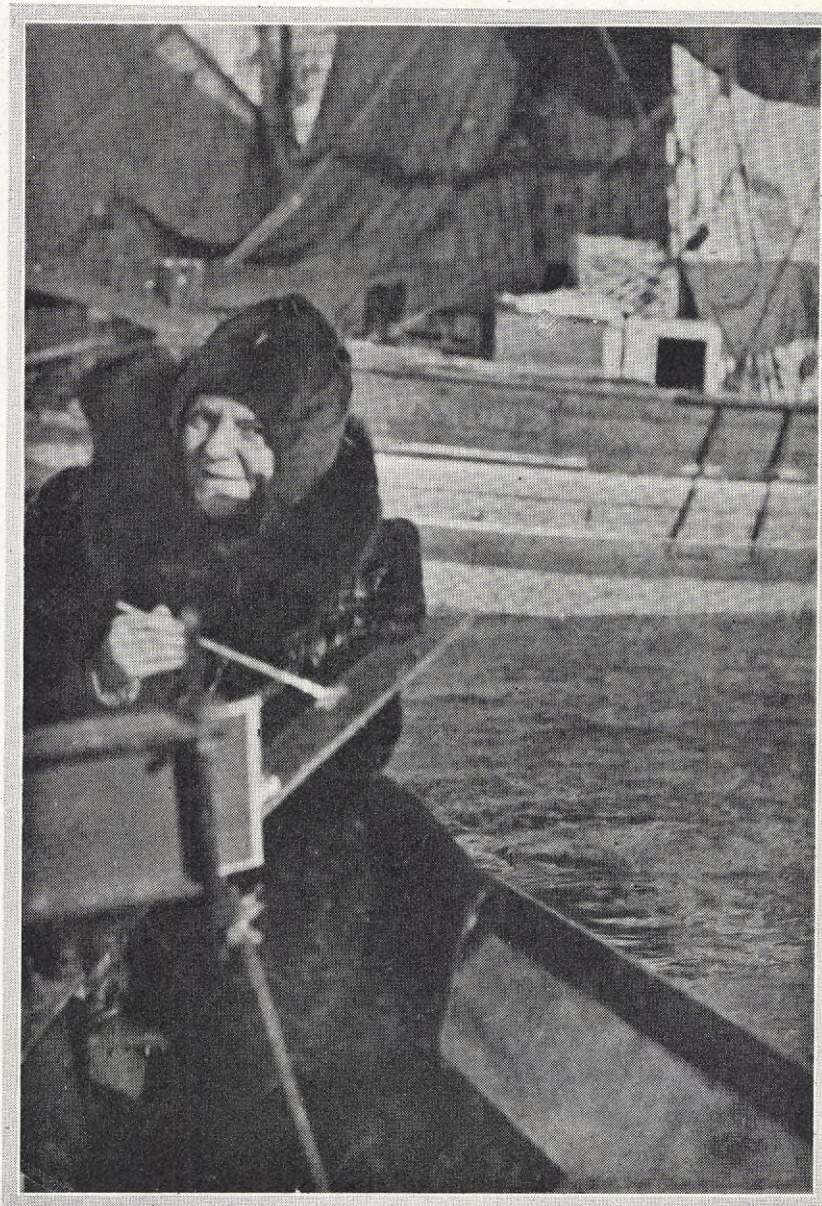
Motiven från Lofoten ha särskilt i Frankrike vunnit intresse och erkännande.

Om hennes konstnärsbana berättar hennes man följande:

»Hon utställde 1905 första gången i Paris, fullkomligt okänd för därvarande konstnärer och kritici, och gjorde genast en högst betydande succès, varom de förnämsta paristidningarnas långa recensioner och de svenska pariskorrespondenternas anföranden noggrant buro vittne. Sedan utställde hon ånyo i Paris 1906 och 1910, alltjämt uppskattad av världsstadens kritici och vid den förra av dessa expositioner hedrad med

Anna Boberg, gift med arkitekt Ferdinand Boberg och själv en framstående konstnär, fyller den 3 december 60 år. Fru Boberg, som inom parentes sagt är Sven Scholanders syster och begåvad med hans sprudlande temperament, berättar här litet om sina konstnärliga framgångar och sitt konstnärsliv i högan Nord.

Anna Boberg skyr inte vinterkylan för att fästa sitt kära Lofoten på duken.

inköp till franska staten. Under tiden har hon sedan 1907 vartannat år utställt och är fortfarande personligen inbjuden att utställa på staden Venedigs internationella konstutställningar och har där ständigt haft en avgjord framgång samt fått arbeten inköpta till flera italienska muséer. Vidare är hon sedan många år tillbaka personligen inbjuden att delta i Carnegieinstitutets årliga utställningar i Pittsburg — efter att ha haft en avgjord succès vid den stora utställningen i San Francisco 1915 — och många av hennes arbeten äro placerade i Amerika, bland annat nyligen en tavla som inköpts av muséet i Brooklyn. Hennes produktion har emellertid här hemma icke varit synnerligen uppskattad av kritiken, förrän hon nu senast 1923 utställde en serie målningar från Egypten och Palestina, efter studier från en längre resa i dessa länder och inför vilka kritikerna verkligen voro mycket erkännssamma, varjämte ett av hennes arbeten, Josaphats dal, inköptes av Nationalmuseum. För ett par år sedan utförde hon alla skisser till kostymerna i balletten »Bergakungen». Och nu senast har hon till den just nyss avslutade höstsalongen i Paris sänt sex Lofotentavlor, vilka enhälligt antogos och blevo utmärkt placerade samt

väckte en mycket smickrande uppmärksamhet bland franska både konstnärer och kritici, något som också kommit till synes genom korrespondenser till de svenska tidningarna. Efter denna avgjorda framgång kommer hon nu att framdeles varje år utställa på höstsalongen.»

Det ligger över Anna Bobergs konst, liksom över hela hennes personlighet en frisk oförvägenhet, en kraft och en sundhet, som gör den till uttryck för något av det bästa i svenskt väsen. Som få av våra konstnärer har hon också förmått göra det svenska namnet känt ute i världen. Det är i tacksamhet för allt, vad hon givit, vi önska henne många rika och lyckliga år.

Ty när man ser hennes unga strålände ögon, hela hennes person, så full av hälsa och kraft, då har man svårt att tro på de 60 åren.

»Själv känner jag bara åldern på det att min man inte vill låta mig fara ensam till Lofoten längre», säger hon leende, »och min enda tröst i bedrövelsen är, att mina jämnåriga, som jag tycker förefalla så unga, i själva verket äro precis lika gamla.»

Som en indirekt hyllning på högtidsdagen mottog fru Boberg nyligen underrättelsen att av hennes tavlor på den nu pågående höstutställningen tre blivit sålda, däribland en till museet i Lyon.

E. V. U.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

VILKEN AV EDRA TIDIGARE BÖCKER HÅLLER NI MEST PÅ?

UTTALANDEN AV ANNA WAHLENBERG, MARIKA STJERNSTEDT, ANNA LENA ELGSTRÖM, FRANK HELLER
OCH LUDVIG NORDSTRÖM.

AV MINA TIDIGARE BÖCKER HÅLLER jag mest på *Det röda inslaget*. Det var med den boken jag, som det heter, slog igenom, och jag vet att bakom den låg en för mig som författarinna ny inre samling och kraftansats. Den skulle vara en sorts »uppgörelse», en hänsynslös målning av stockholmska konstnärskretsar med deras på 90-talet—1900-talet på flera håll dominerande intresse för erotik. I hela boken finns inte mer än en någorlunda sympatisk person, och det var just meningen.

Hänsynslös ansågs boken också, och jag fick figurera som en slags »prästinna» — det brukade få heta så på den tiden! — för osedlighet. Detta var däremot naturligtvis inte meningen.

Bokens första titel hade varit *Hälleberget* med hänseende på evangelieorden om sådd på hälleberget, vilken ju blir fruktlös. Men när jag talade om manuskriptet med Henning Berger, som alltid var god kamrat, när det gällde yrket, avrådde han bestämt från en så tråkig titel. Den smakade söndagsskola, tyckte han. Han rådde mig också att ur boken stryka allt, som på minsta vis kunde smaka partitagande eller tendens.

— Berätta bara! sade han.

Senare har jag i viss mån ångrat att jag icke tillät mig taga ställning så som jag från början ämnat. Men den boken blev likväl, med alla sina brister, mitt första verkligen allvarligt menade arbete. Jag var då ett par och trettio år och hade skrivit åtskilligt förut, så det kanske kan tyckas jag borde hunnit längre. Men jag måtte väl varit sent utvecklad. I varje fall och ännu, snart tjugo år senare, förefaller det mig att först då började ungdomen — Gudi lov — släppa taget. Och jag har alltid

"Det är med konstnärer och författare som med de riktigt ömsinta mödrarna", förklarade en svensk målare. "De hålla alltid mest av det svagaste bland barnen." Säkert är, att både publik och kritik — värdesätter både diktarens och konstnärens verk vida annorlunda än vad de själva göra. För att få veta författarnas egen uppfattning om sina böcker, har Idun ställt frågan till dem själva och av några kända namn erhållit följande svar.

behållit en särskild tillgivenhet för den bok, som kom att markera detta.

Marika Stjernstedt.

För den som nästan enbart skriver noveller är det svårt att utpeka vilken särskild bok man favoriserar, av alla man skrivit.

Hade Idun däremot frågat mig vilka noveller jag tycker bäst om av mina, skulle jag svarat: De historiska, speciellt dem med revolutionsmotiv sådana som den långa berättelsen »Lilla Louis» i »Stjärnan vars namn är Malört» samt »Meuschen» i Marta och Maria.

Får jag en gång sätta dem i en volym, tillsammans med en del andra från samma tid, vilka dels varit publicerade i tidskrifter, dels ännu befinna sig i min skrivbordslåda, samt, i några fall mitt huvud, och kalla den boken *År I*, så kommer jag sedan att kunna säga vilken bok jag tycker bäst om.

Hoppas jag!

Ty det är ju alltid den bok man ännu inte skrivit en författare tycker bäst om.

Anna Lenah Elgström.

Av mina gamla böcker håller jag mest på en som troligen är allmänheten ganska

obekant — genom en försummelse blev den nämligen inte recenserad i en enda svensk tidning: — Herr Collin är ruinerad.

Dels finner jag själv både uppslaget, utförandet och ramen kring händelserna vara (nästan) vad jag önskade och avsåg (det är inte ofta jag gör det); dels skrev jag den i en ram som jag aldrig glömmer: under några strålande höstveckor i Mozarts födelsestad, under det goda vinåret 1921 med en intresserad och munter livskamrat vid min sida.

Men min bok i år är minst lika bra!

Frank Heller.

Jag räknar mig inte som »författare» och skriver inte »böcker». Jag är en människa bland alla andra och försöker delge mina medmänniskor min syn på meningen med denna tillvaro. Det gör, att de volymer jag, tack vare en hygglig förläggare, fått publicera äro mitt eget liv, som är ett sammanhängande helt, där jag inte kan ta ut enskilda bitar och sätta mig till doms över, som vore det något främmande, utanför mig.

Ludvig Nordström.

Vilken av mina tidigare böcker jag håller mest på?

Ja, efter att ha rannsakat mitt hjärta, anser jag nästan att det är »En spion».

Det är historien om en liten flicka, som blir en hemlig spion, och fastän hon oemotståndligt drages till den älskade mostern, aldrig glömmer sin självpålagda uppgift att rädda fadern från den, som hon tror har dödat hennes mor.

Jag minns livligt hur ämnet grep mig, då jag skrev denna bok, och skall jag nämna någon av mina böcker framför de andra, så är det väl den.

Anna Wahlenberg.

NOBELPRISET OCH SVENSKA FOLKET

CARL LAURIN OM HUR ALLMÄNHETENS SMAK PÅVERKAS AV SAGDA PRIS.

»SOM JAG EJ TILLHÖR NORSTEDT-ska förlagets ledning, blir nedanstående helt och hållet uttryck för min personliga uppfattning», svarar Carl Laurin på vår fråga om Nobelprisets inverkan på allmänhetens bokval och fortsätter:

»Den stora allmänhetens uppfattning att endast lättlästa författare böra komma i åtanke till Nobelpris kan jag inte riktigt dela — hur vinstgivande för förläggare och bokhandlare en sådan synpunkt än skulle vara. Bland de till några dusintal uppgående, populära skandinaviska, engelska, franska, tyska och holländska namn den känner till, anser allmänheten vidare, bör Nobelpristagare utses. Det är inom parentes sagt samma synpunkt som man anlägger vid medlemsval till Svenska Akademien, vårt språks högsta myndighet. Kommer en höglärd språkman in bland de aderton, heter det av dem, som inte ens

veta vad språkforskning är: »Jaså, skall ha n vara så bra?!»

Några Nobelpristagare — jag återkommer till frågan — ha varit så uppskattade, att man knappt kunde märka någon ökning av deras upplagor, sedan de erhållit priset. Så var till exempel fallet med Björnson och Kipling. Om Heidenstam och Selma Lagerlöfs böcker gått ut i större upplagor, emedan de erhållit Nobelpriset eller helt enkelt på grund av att de voro bland våra allra största författare, av vilka isynnerhet Selma Lagerlöf på ett alldeles särskilt sätt förmådde tala till folkets hjärta, vet jag inte, men en, som säkert vann nya läsare och vänner, var Anatole France, vars klara stil och tankar möjliggjorde en större spridning än han redan hade.

En författare som Tagore var redan så oerhört spridd, när han 1913 fick priset, att hans böcker knappast kunde säljas bättre. För egen del har jag lika svårt eller lika lätt

att fatta detta innehåll som i allmänhet vid religiös förkunnelse. Men just denna allmänna förkunnelse, där så vitt jag vet inte ens namnet på en enda gud förekommer, tycks i hög grad förtjäna det för en religion något egendomligt klingande berömmet »tidsenlig».

Att förra årets Nobelpristagare Yeats med sin subtila lyriska dramatik inte kan nå mer än ett fåtal finsmakare här i landet, är väl lika självklart som att anglosaxarna utan hänsyn till den stora bildade svenska allmänhetens okunnighet om hans existens under det senaste årtiondet hälsat honom med triumfrop, som nått ända till Stilla havets kuster — enligt vad en av deltagarna i detta jubel försäkrat mig.

Huruvida årets Nobelpristagares bondskildring på fyra volymer är av den arten, att den som jag hoppas kommer att bli inbringande för den svenska förläggaren — denna gång Bonnier — och bokhandlarna, är jag inte rätta mannen att yttra mig om.»

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRÅNKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

EN GAMMAL FÖRENING I NY TID

FREDRIKABREMERFÖRBUNDET FIRAR 40-ÅRSJUBILEUM.

VÅR FÖRSTA OCH märkligaste kvinnliga förening, den som bär namn efter Sveriges berömda kvinno-saks pionjär, firar i dagarna ett jubileum. År 1884 bildades nämligen till Fredrika Bremers minne Fredrika Bremerförbundet, för, som det heter, »att främja en sund och lugn utveckling av arbetet för kvinnans höjande.» Det första målet i detta arbete var väl kvinnans rösträtt och under de första decennierna var Fredrika Bremerförbundet så gott som rätt och slätt en rösträttsförening. Först efter rösträttens uppnående har förbundet på allvar kunnat ta i tu med den lugnare och sundare utvecklingen av kvinnoarbetet. Förbundet har således allttjämt sin stora plats att fylla — kvinnans alla samhällsintressen

Sammanträde i Fredrika Bremerförbundet. I mitten förb.-ordf. Lizinka Dyrsen, t. v. fröken Ida von Plomgren och stående fröken Axianne Thorstensson.

är inte tillgodosedda med bara rösträtt och därför är arbetet nu som alltid livligt och »alltid redo» på Fredrika Bremerförbundet, vars huvudcentral residerar i Stockholm, sedan flera år i en gammal hemtrevlig om också icke så bekväm lokal vid Klarabergsgatan, där fröknarna Thorstensson, von Plomgren och Kleman ha det högsta befälet om hand.

Vilka äro Fredrika Bremerförbundets uppgifter just nu? Ja, ännu äro icke på långt när alla kvinnofrågor tillfredsställande lösta. Just nu debatteras lönefrågorna som bäst och vid alla dylika kvinnofrågor är det förbundets uppgift att samla opinion för kvinnornas önskemål. Fredrika Bremerförbundet står alltid på vakt för kvinnornas intressen och är fara å färde att dessa skola kränkas, då är Fredrika Bremerförbundet genast framme med sin bestämda protest. Då blir det protestmöte med ty åtföljande resolution och förbundets alla 30 lokalföreningar ute i landet sättas ävenså i gång, varefter riksdagen får sig tillsänd en opinionskrivelse.

Fredrika Bremerförbundet firar i dagarna 40-årsjubileum, vilket ger anledning till en blick på föreningens verksamhet i nya tider — de stora slagen ha vunnits, men ännu har Fredrika Bremerförbundet många uppgifter att lösa till kvinnornas fromma.

En annan och kanske än mera viktig uppgift, som förbundet har på sitt program, är upplysningsverksamheten. »Jag har fått min rösträtt, men hur skall jag använda den?» är med rätta många kvinnors utrop. För att avhjälpa de stora luckorna i kvinnornas politiska och sociala uppfostran och erfarenhet anordnar Fredrika Bremerförbundet kurser, föredrag, studiecirklar o. dyl. På detta område finns mycket att göra och om endast ekonomien tillåte, skulle Fredrika Bremerförbundet vilja tiodubbla sin verksamhet här. Men det ena du vill och det andra du skall.

En rådgivningsbyrå i val av yrke är för-

bundets tredje stora uppgift, som just nu är en av de aktuella. »Vad skall jag bli?» är en fråga, som aldrig varit hetare för ungdomen än nu och därför är Fredrika Bremerförbundets rådgivningsbyrå också strängt anlitad. Rådgivningsbyråer har förbundet förutom i Stockholm inrättat i Hälsingborg och Linköping och snart komma Göteborg och Lund efter. Icke minst genom sin hänvisning till praktiska yrken har Fredrika Bremerförbundet i dessa brydsamma tider utträttat mycket gott.

Sist men icke minst komma vi till Fredrika Bremerförbundets två stora skolor, Rimforsa lanthushållningsskola för utbildning av lärarinnor och Apelryds trädgårdsskola, två stora skapelser, som

på ett utmärkt sätt komplettera och fullända Fredrika Bremerförbundets yrkesrådgivning och hela deras arbete för beredande av plats för kvinnan i samhället och för höjandet av hennes konkurrensmöjligheter.

Vi fråga så fröken von Plomgren vad Fredrika Bremerförbundet skulle vilja önska sig för framtiden på sin födelsedag, som den 3 december firades med en festlighet på Grand Hotel.

»Ja, det låter kanske underligt», säger fröken von Plomgren skrattande, »men vi önska oss faktiskt pengar. Vi ha ju många drömmar för framtiden, men i denna hårda värld måste det krassa pengar till för att någon möjlighet skall finnas att förverkliga ertaina drömmar. Och Fredrika Bremerförbundet är fattigt, fastän vi varje år utdela ståtliga stipendier. Dessa äro dock icke förbundets pengar, utan särskilda stipendiefonder, som icke få röras för förbundets verksamhet.»

HUR KUNNA GUVERNANTERNA EXISTERA?

En guvernant skriver till Idun:

I senaste numret av Idun har jag sett, hur en privatlärarinna meddelar allmänheten sina erfarenheter. Iduns förslag om en eventuell organisation för guvernantkåren synes mig just komma i rätan tid. Själv guvernant skulle jag kunna omtala rön och erfarenheter, vilka ej alltid varit av det angenäma slaget.

Likaså är det sant vad »privatlärarinna» säger om platsbyråer i allmänhet. På dessa byråer kan man vara inskriven år efter år och aldrig en plats anmäles, trots mycket goda betyg och referenser. En platsförmedlingsbyrå just för guvernanter vore därför först och främst av nöden. Likaså nödvändigt vore, att lönerna bleve reglerade så, att man kan räkna sig som självförsörjande. Finns det väl något yrke, som ej

Dagligen inflyta till Idun brev och adresser från guvernanter landet runt, som äro tack samma för Iduns förslag om någon ev. organisation för guvernanter. Inom den närmaste tiden kommer antagligen ett sammanträde att ordnas i och för överläggningar mellan i ämnet vederbörande och intresserade och därför är det nödvändigt och för saken fördelaktigt om så många guvernanter och privatlärarinnor som möjligt skyndsammast insända sina adresser till Idun. Ju större opinion, ju större möjligheter för att något skall kunna göras till guvernanternas hjälp! Adresserna böra vara Idun tillhanda före den 15 december.

har årslön och varför kan ej guvernantens arbete också inriktas på år? När man har så minimal lön som guvernanter i allmänhet och till på köpet endast några månader un-

der året, så räcker den ej ens till ett par månaders inackordering under ferierna. Vad blir sedan över till kläder och diverse småutgifter per år? Hur reda sig guvernanter i allmänhet, se där en fråga jag skulle vilja framställa? Att på fritiderna ofta vara tvungen söka nya platser och aldrig hava råd till studieresor eller dylikt, blir i längden ohållbart och därför söka sig också de flesta guvernanter till andra arbetsgrenar. Men de, som finnas kvar och ej hava utsikter till annat än att fortsätta detta uppslitande liv, vad blir slutet för dessa?!

Tacksam för Iduns goda början hoppas jag innerligt, att den ej varit förgäves, ty mångenstädes finnes det helt säkert guvernanter, vilka lida i det tysta.

Yrkesguvernant.

STILBLOMMOR UR OLIKA ÖRTAGÅRDAR

SAMMANPLOCKADE FÖR IDUN AV MARIKA STJERNSTEDT.

ÄR MAN VAN ATT LÄSA, HAR MAN läst åtskilligt i sitt liv, blir det småningom så att man bara behöver titta i en bok för att veta åtminstone ungefär vad den går för. För att veta om författaren hör till de många, som gripa till ur den stora allmanningen av färdiga fraser, synpunkter, beteckningar, eller om han hör till de relativt få, vilka med eget märke, egen stil, järgong eller bildvärld präglade verket de sända ut. Ingen kan till exempel ens vid första påseende taga en sida ur Ham-sun för att vara skriven av Herman Bang, eller ett Strindbergskapitel för att ha flutit ur Selma Lagerlöfs penna. Men utan att gå till de mera eller mest berömda storheterna, finner man snart att varje författare, som har något att säga, som — blygsamt eller lysande — har något eget att komma med, också utbildar en viss yttre egenart. Vid den egenarten är det gränsen går mellan vad vi bruka kalla litterära böcker — och de andra. De andra kunna helt visst också ha sitt intresse; de kunna utgöra värdefulla mänskliga dokument eller ge en god orientering på givet område; men de falla dock utanför bedömning såsom dikt.

Jag har här, som ett litet experiment, tagit ut en del böcker bland höstens nyheter av redan bekanta svenska författare och skrivit av ett kort stycke ur varje. Må den lyhörde läsaren förnimma hur olika tonerna ljuda, hur ganska skilda skap-lynnen framträda också när det blott gäller få rader. Visst icke alla de här presenterade författarna äro stora konstnärer eller sitta inne med geni, men inom en dylik hopprässad citatsamlings råmärken torde de dock rätt tydligt visa varietet i uttrycksmedel, reflex av varietet i kyn-nena.

Jag gör början med en icke-skönlitterär bok, John Landquists stora biografi över Erik Gustaf Geijer, emedan det är ett verk, som torde intressera många svenskar. Karakteristisk icke blott för Geijer, men även för hans psykologiska förklarare är följande passus, som rör Geijers ungdomsdiktning, sprungen ur nederlaget 1809:

»Frotset mot nederlaget är den livgivande kraften i Geijers götiska diktning. In i detta trots har runnit allt det av Geijers bildning, som därmed var förenligt, såsom sker vid varje reaktion, varje karakteristisk handling av en personlighet. Det är ej utan vikt att göra denna distinktion mellan den inspirerande kraften och det tankestoff den i sin tjänst drar till sig.» —

Nästa namn: Elin Wägner. Ur Silverforsen lånar jag denna lilla mansporträttegning, mycket Wägnersk, utan att ändå alls ha det litet slangiga drag, som av så många anses typiskt för hennes stil. — »Han var klädd i en dräkt, som till hälften var sportdräkt, till hälften arbetsdräkt. Även hans utseende företedde en blandning av arbetare och sportsman. Den forne officeren, den väl vårdade friluftsmannen övergick för var dag allt mer och mer till att bli en verkställare. Han luktade

Ur årets rika jullitteratur gör Iduns litteraturrecensent Marika Stjernstedt här en axplockning citat av de mest välgående namnen. Det blir på samma gång en vägledning vid julens bokinköp, ty några rader ur en roman eller en reseskildring ge oss — om vi som i detta fall känna författaren förut — en doft av bokens stämning, som säger oss om vi vilja fortsätta eller inte.

möbelfabrik, hans kläder voro fläckade av bets och lim. Virginie visste, att det var icke därför, att han satte en ära att visa, att han numera tillhörde dem, som verkligen arbetade. Hon visste, att han inte brydde sig om eller visste om, hur han tog sig ut och inte hans hustru heller. Det sista året hade böjt hans nacke och liksom modellerat om hans ansikte, plånat ut alla under hans forna yrke förvärvade sårmärken och satt dit det nya livets erfarenheter. Det var mindre behärskat, mera mänskligt, fulare.» —

Hur olikt detta lyder inte Hilma Angered-Strandbergs flämtande prosa. Ur Barbarens son: — »Långsamt skred Giovanni ned för trappans och gårdens pelargång i ände till kyrkans öppna dörr.

Genast varseblev han klockan.

Den hängde på en grov stång i fackel-skenet, tung och präktig att skåda, stödd av bockar och svängde ännu ett grand av farten. Framför lågo framstupa munkar och svenner, lärda och olärda, de snyftade — lovprisade — anropade.

Giovannis hjärta började klappa våldsam — sedan tycktes det stanna. Andlös, med vidöppna ögon stod han.» —

Flämtande kan man icke kalla diktio-nen hos Hjalmar Bergman, men möjligen utbildad ända till manér. Här ett provstick ur Chefen fru Ingeborg: — »Vårkampanjen sackade av, stillnade. Halva extrapersonalen kunde avskedas. Fel-expedieringarna upphörde, flickorna på ateljén återfingo färgsinnet. Chefens talträngda, argisinta och försmädliga telefon förvandlades till en trivsam varelse, nyttig och beskedlig. Herr Andersson tog redan sin semester, fiskade lax i Norrland. Med honom försvann ålderns tryckande börda. Chefen överraskade sig själv med att gaspa under kontorstid. Lyckligtvis var hon ensam. Hon reste sig, öppnade fönstret för vårluften, gjorde höfterfäst, bålrollning, på-tåhäv, knäböj. Det knakade i knäskålar-na, ett riktigt skott. Alldeles som vid is-lossning. Hon beslöt att ägna nästa söndag åt Sommarro.» —

Ur Svarta noveller av prins Wilhelm: — »Här dansa männen från skogen. Sången är entonig. De breda skörten, som omge länderna, ha brettts åt sidor-na, så att de göra intryck av vida puff-byxor. Huvudena äro rakade så när som på en tuppkamliknande anordning, som lämnats kvar snett över hjässan. Mässingsringar glittra kring hand- och fotleder. Runt halsen löper en snodd av blå glaspärlor.

Männen ha ställt ifrån sig spjut och stavar och bilda en vid ring kring elden. Armarna fäkta, de knutna händerna tyckas bearbeta osynliga fiender. Kropparna vagg i takt fram och tillbaka, efter rytmen markerar vissa bestämda steg. Då och då springer en upphetsad individ ur ringen och tar ett språng genom flammorna, som slicka hans kropp.» —

Klar svenska, icke sant, till en så exotisk bild? Med nästa namn, Fredrik Böök, återförs vi till fosterlandet. Under sin Resa i Sverige kommer professorn till Kalmar, för vilken vackra stad han har bl. a. följande entusiastiska ord: — »Kalmar är en romantisk skönhet, med en profil som man icke förgäter i brådrasket. Det är naturligtvis framför allt det härliga Vas-slottet, med sina mäktiga torn och träd-omsusade vallar, där kastanjeblommorna brinna som högtidsljus, med de gamla kanonerna, som ännu hotfullt peka ut mot det blåa havet, med courtiner och postejer, där nu rabatterna lysa i det fredliga sol-skenet, med praktfulla renässansportaler, djupa källardoftande portvalv och den sirligt sköna brunnen på borggården. Den svenska historien fläktar genom de stora förfallna salarna, och det ekar av namn och minnen. Kalmar slott är ett enda stort poem.» —

Man kan finna det litet konventionellt, men också det konventionella kan uppvisa hög kvalitet. Den, som aldrig skulle falla på att kalla ett ting »ett stort poem» är Hans Larsson, vars senaste bok Per Ståstdräng och de andra dock är full av ytterst intim, stillsam poesi, litet sällig, om man så tors säga om poesi. Men lägg märke till skildringen av katten i Karnas kök:

— »nu kom det något nytt.

Det kom en solstråle in genom fönstret. Alldeles synlig, så man kunde ta på den, så att säga. Den steg in genom immorna i köket, just en sådan stråle, som helgonen bruka hänga sina vantar på, raka vägen ner på katten.

Tyst, sade Karna och kvävdes av skratt. Tyst, tyst, gör ingenting.

Kattungen lyfte tassens försiktigt och slugt och — lät den mycket skickligt falla ner på solstrålen.

Något typiskt Hasse Z. är inte svårt få tag i. Det är bara att slå upp på måfå i hans Den förtrollade korgmakaren. Eller känns icke här hans lätthänta ironi igen?

— »Så läser jag i Dagens Nyheter att sommaren skall avskaffas. Den är för besvärlig. Den ger ingen vila, ingen ro. Trängsel på båtar och tåg, vid badstränder och på hotell och pensionat. Och så denna evigt tröttsamma fråga:

Vart ska ni ta vägen i sommar?

Ja, den är tröttsam. Och därför lät jag en vår trycka kort, som jag delade ut när frågan kom. På det kortet stod:

»Jag och min familj ämna tillbringa sommaren i Egypten. Där är ett sådant härligt och varmt klimat. Nej, vi äro inte alls rädda

(Forts. sid. 1283.)

KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA·GÖTEBORG

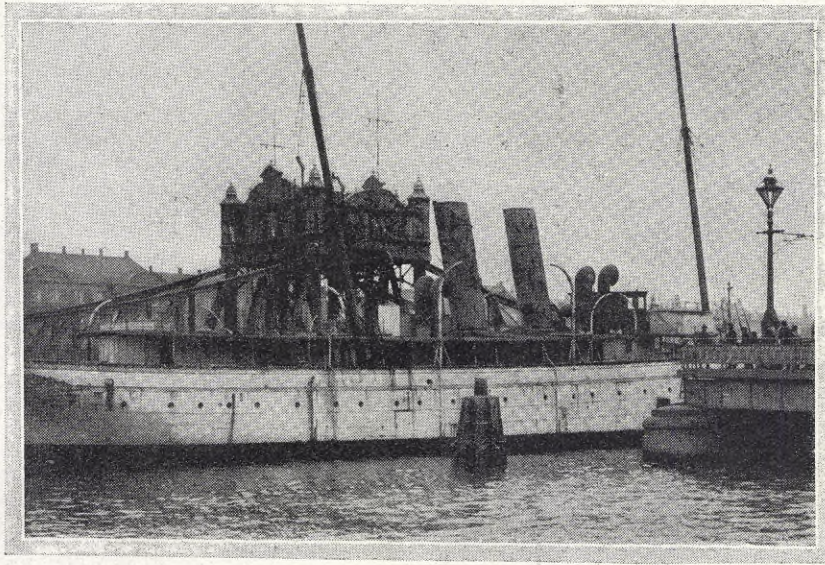
IDOZAN
Erkänt bästa jämnmedicin

Rådfråga
Eder läkare
Fås å
alla apotek

K U N G O S C A R O C H D R O T T

ETT MINNE FRÅN MARSTRAND MED ANLEDNING AV FARTYGETS NEDSKROTANDE.

DET VAR PÅ SENSOMMAREN 1903 och på Marstrand rådde ännu full säsong: för tionde gången var kung Oscar den lilla västkustbadortens förnämsta sommargäst. Kungen sade en dag skämtande till författaren av dessa rader att det årliga 5—6 veckor långa Marstrandsbesöket med dess härliga luft och dito bad lade år till hans liv. Marstrandssuppehållet var en verklig ferietid för kungen — endast avbruten av de allra nödvändigaste regeringsplikterna. Så avhöls då och då statsrådssammanträde ombord på Drott. Den lilla eleganta, vita yachten med de två gula skorstenarna låg för ankar ute i sundet med den kungliga flaggan vajande från aktermasten. I den blå matsalen, där det kunde dukas för tolv personer såg Hans Maj:t gärna några få

Den sista resan: Drott i Köpenhamn för att nedskrotas.

intima vänner hos sig. Bland Marstrands honoratiöres var en inbjudning till middag ombord på Drott helt naturligt en mycket eftertraktad utmärkelse. Vid taffeln musicerades av Drotts orkester. All etikett var på kungens önskan skjuten åt sidan under vistelsen på Marstrand och Hans Maj:t färdades fram där som en privat turist. Ombord på Drott läste han mycket, spelade på orgel, diktade och komponerade. Vid 1-tiden for han i land med fartygets julle, hörde en timmes tid på Valdemar Neumanns orkester i societetshuset, tog därefter regelbundet (han var den sommaren 74 år!) ett kallt bassängbad för att slutligen roa sig en smula med att se på tennisspelet uppe vid fästningen.

Den dag jag här ville skildra var kung Oscar vid särdeles gott humör. Smärt och spänstig, huvudet högre än allt folket skred Marstrands celebraste badgäst från Kungsbron i riktning mot societetssalongen, led-sagad av sin lilla men utvalda uppvaktning. Samtliga herrar äro liksom kungen iförda K. Segelsällskapets klädsamma blå uniform. Den småleende medelålders herrn vid kungens sida är grosshandlar Carl Wijk från Göteborg. Vidare ses kungens intima vän, den ståtliga överhovjägmästaren Ankarcrona, förste hovmarskalken greve von Rosen, adjutanten, kaptenen vid Generalstabens Nauckhoff samt Drotts chef. Leende mot sina trogna båtsmän, växlande handtryckningar med den evigt ungdomlige Frippe, nickande till Anders Zorn, Albin Lavén och Mille Strömberg går kungen genom mängden som vördnadsfullt viker åt sidan, bort till de reserverade stolar där badortens förnämsta damer djupt nigande mottaga honom. Med utsökt galanteri hälsar kungen på en äldre i lilasiden klädd dam med fina aristokratiska drag, grevinnan de la Gardie. Kungen ber grevinnan taga plats vid sin högra sida, till vänster har han den vackra och eleganta fru Erik Wijk.

Och så står den berömde »dansande» musikdirektör Valdemar Neumann redo med lyftad taktpinne. Han står aldrig stilla utan dansar och hoppar på tribunen, till och med

Det svenska kungafartyget Drott kom nyligen till Köpenhamn — på sin sista resa. Drott har sålts (för 14,000 kr.) till en dansk firma som skall låta hugga ner det förr så stolta skeppet. Sic transit gloria mundi! Iduns Köpenhamns-korrespondent berättar med anledning härav om ett möte med kung Oscar på Marstrand för 21 år sedan.

hans långa polkahår dansar. Det är i Marstrand ett omtyckt nöje att titta på Neu-

Stjärnan.

Jag minns den första natten, då du låg bredvid mig i den lilla vita sängen. All ängest borta var. Jag endast låg och såg en högröd kind, en liten hand bak sängomhängen.

Jag vågade knappt röra vid ditt hår, det ljusa fjunet med min tunga hand. Och bävande jag sporde: Är det jag, som står, i detta sällsamt underbara land. Är icke denna natt för hög, för ljus att räknas in bland jordens nätter? — — — Nu öppnar Gud en lucka till sitt hus och varsamt ömt en liten låga ut han sätter. En liten stjärna för det barn jag fött. Jag ser den blinka mellan blå gardiner. Och på det lilla täcket, mjukt och rött, en nytänd måne, stor och stilla skiner.

Det är, som vore tusen år förgångna, sen dess jag gick här tung och stor. Och alla mina tankar voro fångna i längtan att få kallas mor.

Var smärtan stor? Jag vet ej — jag har glömt. Nu är blott allt förunderligt och ömt.

Greta Bergholmer.

mann. Han vet blott alltför väl vari hans dragningskraft består, och hans popularitet är enorm. Redan för flera år tillbaka fäste kungen ombord på Drott Literis på Neumanns bröst.

Då konserten är slut följer en liten improviserad fortsättning av vokal natur. En skara sångare med vita mössor ha ställt upp sig i ett hörn av platsen. Det är Göteborgs typografers sångkör på utflykt till Marstrand. De utbedja sig tillåtelse att föredraga ett par sånger för Hans Maj:t. Naturligtvis är kungen glad åt den oväntade hyllningen — sångarna höra till de allra rödaste av röda socialister.

Från baddirektionens sida har man i förväg »känt sig för» en smula. Såvida det inte lät sig förena med sångarnas politiska

åsikter kunde de ju lika väl stryka Kungssången och i stället t. ex. välja »Vårt land». Nej, för all del, löd svaret, vi sjunga Kungssången.

Och verkligen, efter ett inledande nummer uppstämde sångarna den gamla hymnen: »Ur svenska hjärtans djup en gång.»

Då de första tonerna ljödo reste sig kungen från sin plats och stod rak som ett ljus med segelmössan i handen. Alla följde hans exempel och då den utmärkta sången var slut bröt en bifallsåska lös. Efter sången utbringade sångföreningens ledare ett leve för Hans M:t följt av ett fyrfaldigt taktfast hurra för kungen. Kung Oscar reste sig på nytt och gick fram för att bringa typograferna sitt hjärtliga tack för den vackra hyllningen. I det han tog dirigentens hand i båda sina anmärkte en vitsande herre bakom mig:

»Det var inte någon dålig »ledare» kungen tryckte den gången.»

Mannen som sade det var den oförbättrige skämtaren, hovfotografen och medarbetaren i Morgonposten Aron Jonasson.

Ännu en stund blev Marstrands förnämsta gäst sittande i intresserat samtal med grevinnan de la Gardie, fru Wijk och landshövding greve Hamilton. Så begav han sig till det stora badhuset vid societetssalongen där åter en stor mängd nyfikna samlats avvaktande inskeppningen från den flaggsmyckade Kungsbron.

Häromdagen återsåg jag det svenska kungliga fartyget. Det passerade Köpenhamns hamn på väg till varvet vid sydhamnen för att huggas ner till bränsle. Hur avtacklad och sorgligt fattig såg ej Drott ut då den bogserades genom Langebro! Dess vita målning var sprucken, alla prydnader ombord borttagna. Endast skrovet, skorstenarna och masterna voro kvar. Ingen kunglig flagga, inga officerare i ståtliga uniformer, ingen musik. — —

Det var Drotts sista resa. Och jag mindes åter en solljus sensommardag vid Marstrand, den lyckliga tiden — —

V. S.

Tomtens Bakpulver

s.k. jästmjöl

FÖRR OCH NU I DET SVENSKA HEMMET

DET STACKARS FÖRKÄTRADE 80-talet, att det inte kan få vila i frid! Här gäller inte längre »om de döda intet annat än gott». Jämt och ständigt skall det i stället naglas fast vid skampålen sig själv till straff och andra till varnagel. Nu senast har det fått en mördande men naturtrogen illustration på den hemutställning, som nyligen hållits i Linköping. Där träder man in i två typiska 80-talsrum, som inte endast fingo sin prägel av antimakasser utan av en oändlighet andra små och stora prydnadsting och en atmosfär av damm och instängd luft.

En viss trivsam värme och något av trohjärtat hemliv tycker man sig dock förnimma i dessa rum bland pappersblommor, utsirade lampkupor, torra gräs, schaggdukar, familjealbum och kungaporträtt på väggarna.

Om man inte är alltför modernt nykter och radikal i själen, kan man nästan bli litet sentimental vid anblicken av all denna gräslighet, som en äldre generation fann vacker och där den trivdes och levde.

belt ganska förnuftig och man gör nog rätt i att en och annan gång dra sig till minnes en konstdoktors varnande ord här om året om »den sanitära estetiken».

FÖRENINGEN GUILLAUME BUDÉ

ETT HUMANISTERNAS INTERNATIONELLA SAMARBETE AV STORA MÅTT.

»VETENSKAPEN OCH KONSTEN HA intet fädernesland, kulturen tillhör inte en viss nation, den tillhör mänskligheten.»

Hur lätt denna sanning än glömmas i stridens hetta och chauvinistisk förblindning finnes det dock ett dyrbart kulturarv kring vilket vi alla kunna samlas med samma rätt. Det är Hellas' och Roms kultur, ur vilken vår egen i så många avseenden vuxit fram.

Så tänkte åtminstone Monsieur Maurice Croiset, presidenten för Collège de France, då han tog initiativ till den internationella föreningen Guillaume Budé.

Föreningens mål är att göra antikens litteratur tillgänglig både för de många, som aldrig kunna läsa den i original, och för de få, som kunna det. Därför ger man ut de klassiska författarnas skrifter dels i upplagor, där den franska översättningen sida för sida följer originaltexten, dels endast på originalspråket.

Man har redan hunnit med åtskilliga mästerverk från Platon till Ovidius. Ett stort ar-

Professor Jean Malye,

adr. 95 boulevard Raspail, Paris, lämnar alla upplysningar om den internationella humanistföreningen.

bete som planeras under medverkan av experter i olika länder är »L'histoire des idées». Alla värdefulla arbeten om Rom och Grekland, överflyttas genom föreningens försorg

till franska och nå på så sätt en internationell publik. Så har t. ex. holländaren Esslings »Det moderna Greklands historia» nyss utkommit även på franska.

»För Holland och Skandinavien borde det särskilt vara av stor betydelse att både vetenskapliga och litterära mästerverk genom franska översättningar bli kända i Europa», säger prof. Malye, föreningens representant, som nyligen gästade Stockholm.

»Grekiska, latin och franska, det kallar jag de klassiska språken», sade mig en gång en älskvärd, latinentusiastisk amerikanare. Så långt vill jag nu inte gå själv, så fransman jag är, ty jag hoppas mitt modersmål ännu inte hör till de döda språken», småler mr Malye.

»Men jag tror, att det med sin klarhet och logik är den nu lämpligaste dräkten för antikens mästerverk. Och jag hoppas att vårt arbete skall skapa en allt starkare samhörighetskänsla kulturfolken emellan och på så sätt indirekt också göra en insats för fredstanken.»

FLEUR.

Unga flickor

såväl som gamla
böra dagligen använda

Yema
hudcremetvål

PÄHLSSONS
Dessertchoklader
Högflina kvalitéter
Carl Peter

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pählssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

MAN SPELAR ENGELSK TEATER I STOCKHOLM

ETT INSLAG I DET ENGELSK-SVENSKA KULTURUTBYTET.

DET FINNES INOM ENGELSKA KOLONIN här en hel del teaterkunnigt och teaterbegåvat folk, som i sitt hemland, där man ju redan i skolorna låter eleverna spela teater, under talrika amatörföreställningar förvärvat stor scenvana. För någon månad sedan slöto sig dessa Thalias hängivna vänner samman för att arrangera teaterföreställningar i Stockholm. Naturligtvis spelar man på engelska och sällskapet kallar sig »The British Amateur Society.» Dess president är Captain O'Brien Hitching och sekreterare Mr. Eyre.

Sin debut gör sällskapet den 12 december, då man inför svensk-engelska föreningen kommer att uppföra »French leave», (det vill i något fri översättning säga ungefär detsamma som Bondpermission) Reginald Berkeley's kvicka och underhållande komedi med originellt motiv från kriget. Den gick under ett par år för fulla hus i London.

Den kvinnliga huvudrollen innehåses av Mrs Elisabeth Napier, vars bild vi här presentera för Iduns läsekrets. Mrs Napier, som är dotter till den kände Londonläkaren Sir Squire Sprigge, utgivare av tidskriften »The Lancet,» är en mångsidigt begåvad ungdom med starka litterära och konstnärliga intressen. För alla, som besökt det engelska lånbiblioteket i hennes vackra hem vid

Mrs Elisabeth Napier som skall spela i »French leave».

Sveavägen, har hon blivit en uppskattad och avhållen rådgivare, hemmastadd som hon är med sitt lands rika litteratur. Dessutom skriver hon själv i Manchester Guardian, ritar och målar. Hennes man Mr. Mark Napier har sedan ett par år vistats i Sverige som affärsman. Han är kusin till nuvarande utrikesministern Austen Chamberlain.

Kronprinsessan som livligt intresserar sig för föreställningen, kommer att närvara.

»Blir det en lyckad debut, är det kanske inte omöjligt, att vi komma att upprepa föreställningen», säger Mrs. Napier, »om vi se oss en möjlighet att få lokalfrågan ordnad. Efter det arbete vi lagt ned på att inspela pjäsen vore det ju lite tomt att inte få tillfälle att åtminstone ett par gånger till få uppträda för Stockholms engelskintresserade publik. Att döma av den stora tillströmningen till vårt lånebibliotek, ha både min man och jag fått det intrycket, att intresset för engelsk litteratur är alldeles förvånande stort i Sverige. Och dramatiken är kanske den mest levande av all litteratur.»

Till sist framhåller Mrs Napier att A.-B. Svensk filmindustri välvilligt ställt alla nödiga rekvisita till förfogande.

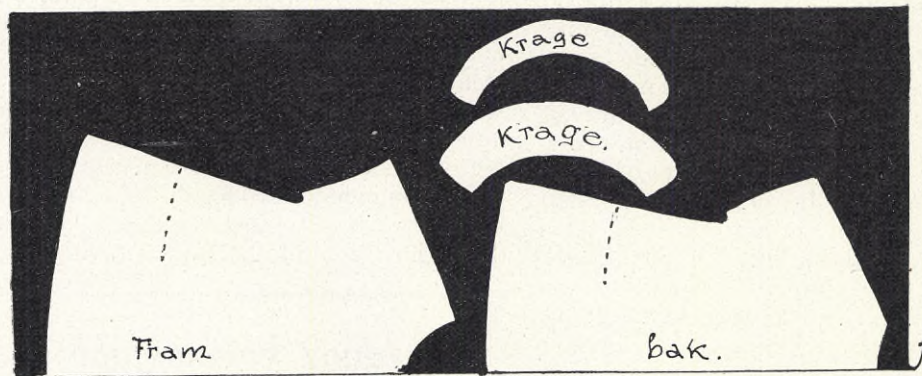
— én.

IDUNS MÖNSTER FÖR HEMSÖMMERSKAN

I.

När julen kommer för den med sig en rad av festligheter, framför allt för barn och ungdomar. »Å, mamma, får jag en ny fin klädning!» blir då en bön, som mamma ofa får höra av sin lilla dotter. Och när mamma nu med Iduns hjälp kan sy en klädning själv åt lilla fröken, så går nog bönen i uppfyllelse.

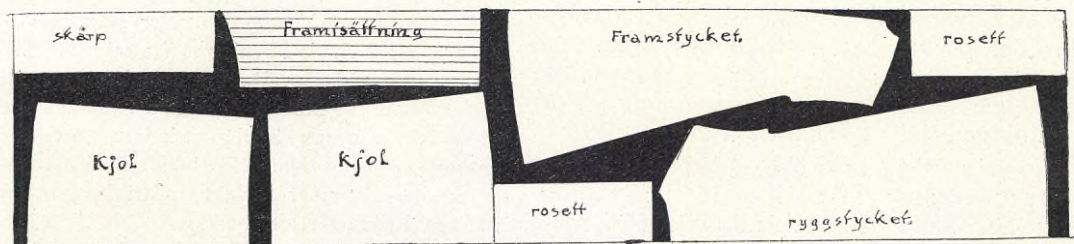
I.

En liten enkel klänning för en 2—3-årig pojke eller flicka. Man tager slår av mörkare tyg eller

av band för garneringen. Till klänningen åtgår endast 1,25 m. tyg, 90 cm. bredd. Mönster erhålles från Stockholms Tillskärareakademi, Drottninggatan 71 A. Pris 1 kr.

II.

II.

En liten nätt chic dansklänning för yngre flicka sys av crêpe de chine eller annat modernt siden. Frampartiet är veckat i små fina veck som model-

len utvisar. Till klänningen åtgår 2 à 2,25 m. tyg, 90 à 100 cm. bredd. Mönster erhålles från Stockholms Tillskärareakademi, Drottninggatan 71 A. Pris kr. 1: 50

En välgörande karamell,

utmärkt mot hosta och heshet, och därtill en godsak för stora och små är NISSENS BRÖSTKARAMELLER

Kom ihåg,

Tekn. Fabr. Ledolin, Sthlm.

att för söndersprucken och kyld hy är LEDOLINSALVAN bäst.

Finnes i alla affärer.

Rt. 26 62

AV MARIKA STJERNSTEDT.

HJALMAR BERGMAN HAR ALLTID haft vad jag ville kalla kritiktycke. Hans böcker berömmas i regel. Så inkommensurabla storheter som T. Fogelquist och F. Böök enas i superlativer. Men publiken förblir delvis rätt reserverad. Den vet, att det är riktigt att anse Hj. Bergman för en stor trollkarl; men någonting hos honom stöter dock alltid tillbaka. Jag förstår reserveranerna och tror att deras hållning dikteras av den hos B. fullständiga bristen på kärlek eller värme. Han är en intelligent, som stilist durkdriven, högst uppfinningsrik författare, men man får lätt under läsningen av hans böcker ett stigande och pinsamt intryck av blott lek: grym, kall, klart, högt driven lek med öden, med liv och död. Den nya romanen *Chefen fru Ingeborg* hör icke till de mera lättlästa; Markurells i Wadköping, mästerverket hittills, hade helt annan dramatisk fart. Men som ren berättarkonst kan det nya verket gott taga upp tävlan. Det vill väl närmast skildra den åldrande kvinnans tragik, och nog ger det beklämning tillräckligt. Bergman har liknats vid en Montaigne, en La Bruyère; det förefaller mig vara överord. Hans konst stannar i det låt vara i bästa mening artistiska, till och med då han framgångsrikt som psykolog söker sig ner i själarnas skumma vrår. Han känner väl till trådarna, som komma människomarionetterna att skaka och rycka; men där fattas ännu hos denne virtuosen den »gnista», som bor »djupast i anden», och utan vilken så i övrigt brett lagda böcker som hans trots alla förtjänster bli tyngande, även för beundrarna, bland vilka jag ej är ovillig inränga mig.

Har Hj. Bergman en bestickande apparition, så verkar K. G. Ossiannilsson närmast motsatsen. Det är ofta en märkvärdig brist på behag i hans vederhäftiga prosaböcker. Men hans roman *Förtrollningen* är ingen banal historia. Den handlar om en människa, en vardagsmänniska, som på trots, av sårad kärlek och egenkärlek drives in att spela en roll, här rollen av en religiös »väckt». Han går så långt att han uppträder och predikar, ehuru det sker blott på gylkel, är rent skådespeleri. Men det äkta i rörelsen omkring honom tar honom, han börjar blygas, hans högmot, hans spelade överlägsenhet bli honom vämjeliga. Han lyckas till sist bryta ringen av »förtrollning» han trätt innanför genom att helt enkelt bli mänsklig och sann igen. Han hade snuddat vid synden mot den helige ande, den svåraste — och räddas därifrån. Det ligger en god portion överdrift i talet att svenskarna skulle sakna allt sinne för det psykologiska. Bara denna höst ha åtskilliga inhemska romaner annat att vittna om, och bland dem Ossiannilssons. *Förtrollningen* hör till hans bästa.

Lydia Wahlström ger dock närmast intryck av att vara en icke född psykolog. Allt hos henne som skönlitterär författare är genomspekulerat, icke spontant. Men hon äger i varje fall ett verksamt psykologiskt intresse. Hennes nya roman *Biskopen* handlar om den förut omskrivne Daniel Malmbrink, dock endast i bokens se-

De nyutkomna svenska romanerna äro denna gång föremål för Marika Stjernstedts väl träffande kritik.

nare del. Början, som skildrar tvenne dansk-svenska syskons uppväxtår, hade låtit förmoda att Biskopen skulle bli en biografisk roman och att den religiöst lagde lille gossen Carl möjligen var det blivande biskopsämnet. Men Carl dör istället, och det blir då hans syster Carry, som träder i förgrunden. Småningom finna vi sedan romanen uppbaras av skildringen av Carrys förhållande till denne Malmbrink och till hans forna älskade, Eleanor. Och det är Malmbrink, som blir biskop, litet plötsligt.

Som komposition är boken alltså ganska svag, med bl. a. alltför många omständliga referat av kristliga ungdomsmöten, olika personers samtal eller funderingar i kristliga specialfrågor o. s. v. En större artist skulle för att balansera det relativt korta romanförloppet strukit allt detta, vilket ej för vare sig handling eller karaktärer väsentligt framåt. Sedan detta skett, skulle den slutliga huvudpersonen, den erotiskt betonade prelaten, kommit mycket klarare fram och han skulle förtjänt det. Studien av hans själsliv ger, tror jag, goda och rätt djupgående inblickar i luterskt prästerligt liv. Något starkare religiöst intryck får man dock ej. Kanske har det erotiska emellanåt fått skymma det prästerliga för mycket; men typen är ju av förf:n vald sådan. Fint förstått är i varje fall lidandesdraget, som just via den jordiska kärleken kommer in i Malmbrinks liv och blir detta till välsignelse, då det mötes med sannfärdighet. Rent skönlitterärt litet tafatt som den är, står sig Biskopen dock som en bok, man inte kommer att gå förbi.

För älskare av historiska romaner vill jag rekommendera *Magdalena Leijonstierna* (från 1600-talet) av Ulla Linder. Den är underhållande, trovärdig; be-

rättelsen löper prisvärt raskt. Blotta händelseförloppen skulle hos en Sigrid Undset förmodligen krävt tre tjocka volymer; här göras de undan på 285 sidor — och det kan gott sägas, de göra det utan att därför verka vare sig jäktade eller torrt hopskrumpna. Ehuru hon knappast höjer sig till verklig karaktärskapelse eller högre konst ger förf:n i sitt galleri av människor dock levande figurer; man behöver aldrig ett ögonblick ha tråkigt under läsningen av denna bok, på en gång ett tidspanorama och en släkthistoria. — I detta sammanhang kan man också med gott samvete anbefalla *Dagen föds och dör* av Elisabeth Kuylenstierna-Wenster. Underrubriken lyder här: *Bilder från Gripsholm 1755—1809* och boken är byggd på stoff ur brev och dagböcker. Fru K.-W. har redan förut visat sitt sinne för den historiska interiören, och hon har här mycket lyckligt fått fram känslan av intimitet, av verkligen hänt, i de episoder ur kunglighetens och hovets dagligdags hon berör. För henne tyckas samtliga de mer eller mindre ryktbara personer hon framför vara liksom välkända och gamla bekanta. Hon har därtill en fin och säker takt i umgänget med dem alla, som gör läsningen av hennes bok angenäm.

Det låter tråkigt, medger jag, när man om en bok allra först får ordet välskriven ur sin penna. Men jag kan inte komma förbi det i fråga om Tonys läroår av Agnes von Krusenstierna. Ty detta verk är just utmärkt välskrivet, i en kultiverad, lättflytande, nästan för lättflytande, ovanligt ren stil. Den målning i tunna färger det ger av en ung societetsdams läroterminer på baler, på familjebjudningar och visiter eller på fashionabla pietetsammankomster och bland rätt fadda, adliga kavaljerer, skulle likväl lämnat åtminstone mig ganska kall, om ej ett tragiskt element bröt in i hjältinnans liv: sinnessjukdom, ett släkter. Vi hade redan fått ett välträffat skissgalleri av degenerade kvinnliga familjetyper, och i återgivandet av det splittrande, morbida, grumliga eller uppjagade hos den sjuka, vilket sker med en betydlig rättframhet och lust att nå till botten, höjer fru von K. sin litet allmänleganta flickkrönika till rang av dokument, utan att därför spränga den novellistiska ramen, vilken håller bra boken ut. Detta visar på verklig och äkta talang, på dikterisk begåvning av odisputabel art, om också ännu av de mera späda.

Talang har även G. Martins på sitt sätt. Eller låt oss säga journalistisk drivenhet. Han saknar dessutom inte ett visst socialt patos, som verkar äkta känt. I sin *Den tysta nöden* berättar han om ett knippe pauvre-honteux-varelsers liv, deras kamp för att hålla skenet uppe, deras små glädjeämnen, bittra stunder, triviala upplevelser. Jag finner denna bok mycket bättre än den omskrivna *Gula paviljongen*, som så huvudstupa kom in i allmänna medvetandet genom ett pristävlingpris.

Marika Stjernstedt.

KOLA ASTIER

ANTINEURASTENISKT-
ENERGIVÄCKANDE-
STÄRKANDE.

Kvalitetspreparat av
Kola-nöten,
osvikligt medel mot
På alla apotek à kr. 4:25.

TRÖTHET
KRAFTNEDSÄTTNING
ÖVERANSTRÄNGNING

ELLEN KEY OCH LEJONETS UNGE

NÄR FRIDA STÉENHOFF GAV UT SIN FÖRSTA BOK.

EN DAG FÖR ETT PAR DUSSIN ÄR år sedan — kom ett litet visitkort invandrande till mig, där jag satt och skrev i Sundsvall, och gav mig en sensation, som jag ännu känner av.

Det var Ellen Keys.

På den tiden var jag ömsom hänförd över E. K. och ömsom rasande på henne (om Idun för en gångs skull tillåter det vulgära uttrycket?), ty hon hade skrivit »Missbrukad kvinnokraft» och »Naturliga arbetsområden för kvinnan», vadan det var begripligt, att samtidens kvinnobarometer visade på storm. Jag tyckte, hon var orättvis mot kvinnan och blundade för mannens svagheter. Endast kvinnorna, ej männen, fingo höra skarpa sanningar. Hon föreföll mig som en mamma, som ser grandet i sin flickas öga, men ej bjälken i sin gosses.

Har läsaren hört legenden om den franska lärarinnan, som tillfrågades, varför hon så kraftigt behandlade sin klass unga damer? Hon svarade, att svenska kvinnor äro så tröga, man måste ruska dem eller schockera dem med en härresande historia för att få dem vakna.

Vid tiden för min första bekantskap med Ellen Key hade jag inte den erforderliga överblicken över hennes mission att genom kvinnorna väcka männen för gemensamma, allvarliga frågor. Jag tyckte hon ruskade kvinnorna i onödan. Men jag beundrade henne i alla fall mycket.

I det stora ögonblick, då jag mötte henne för första gången, tänkte jag naturligtvis inte på någonting annat än att det var oerhört roligt att se henne. Men jag hade också en smula oro för min hjältinna, som hette Saga. Det var inte bara storm för Ellen Key den tiden, jag hade också en liten blåst. Mitt dramatiska debutarbete

I samband med Ellen Keys 75-årsdag den 11 december berättar Frida Stéenhoff om hur Ellen Key i de svåra tider, då "Lejonets unge" kom ut och satte sinnen i svallning, mötte henne med sympati och förståelse — Ellen Key är icke den, som ej vågar stå med sina vänner i motgångens dagar.

hade ådragit sig en kyrklig bannstråle. Biskop Johansson i Härnösand hade i Sundsvalls Posten publicerat en lång, sträng förkastelsedom över Lejonets unge, från »religiösa, moraliska och sociala synpunkter».

Jag anade, att Ellen Keys besök stod i samband med dramat och jag hajade till. Skulle hon också bli sträng mot Saga? Jag fruktade, att hon hade vissa deciderade åsikter angående kvinnligt uppförande. Men hon lät mig ej länge lida ovisshetens tortyr, hon accepterade Saga. Hon såg något nytt hos henne och hade verkligen kommit för att tala om Lejonets unge och skriva därom i Idun. I sinom tid inflöt hennes varma artikel, som även behandlade mitt andra drama Sin nästas hustru.

Så småningom kom även biskop Johansson på tal. Ellen förutsade något, som sedan, kanske än mera än hon anade, slog in.

Man behöver inte vara vidskeplig för att tro på framsynthet. Men man behöver ha en viss erfarenhet. Det är utan tvivel sant, att de människor profetera bäst som bäst känna vad som redan hänt. Ellen Key hade utom sin klara blick för samhällspsykologi även en ansenlig historisk kunskap. Hon dömde således även efter lagar som bruka

göra sig gällande. Jag i min ljusgröna optimism och naivitet trodde, att »det gamla var förgånget».

Hennes förutsägelse gällde biskopens bannstråle. Hon ansåg, att den litterärt skulle avstänga mitt drama från många ledande kretsar. Jag betvivlade hennes ord. De läto orimliga. Stycket segrade ju på alla platser, där det drog fram.

Det behövdes icke många år, innan jag insåg, att en bannstråle, även protestantisk, är en naturkraft att räkna med. Den verkar länge, den vidgar sin verkan liksom cirklarna i vattnet. Man behöver inte ens veta, att en sten blivit kastad, man märker det ändå av ringarna på vattenytan.

Nu händer det mig ej sällan, att någon medelålders gentleman i ett sällskap presenterar sig och säger med vänlig känsla: »Jag har sett Lejonets unge.» Det är gentlemen, som komma ihåg stycket med välvilja, jag vågar säga det utan att därför behöva vara ledsen för biskop Johansson. Han var också en gentleman, men som präst fick han förmodligen inte förstå Sagas kärlek?

Skulle jag behöva någon tröst för Sagas räkning, tänker jag på att hon inbringade mig det kärkomna och hedrande besöket av henne som nu — för att citera Ann Margret Holmgrens bok Ellen Key, Människovännen — erkännes som en av de största kvinnogestalter Sverige frambragt. Det första besöket blev inledningen till en lång, för mig rikt givande vänskap.

Till Ellens sjuttioårsdag skrev jag i En bok om Ellen Key några rader om min djupa beundran och tacksamhet för hennes livsgärning. Må jag här till hennes sjuttiofemåriga livsjubileum få tillägga ett varmt tack för att hon sökte upp mig

(Forts. sid. 1284.)

BOKEN PÅ NATTDUKSBORDET

Jag har ingen särskild bok på nattduksbordet, fastän jag varje kväll tillbringar en eller annan timma läsande. Regeln är för mig att jag före insomnandet icke bör läsa någon spännande bok, och icke heller någon bok som kräver självverksamhet från min sida, som »angår» mig. Följaktligen har jag kommit att föredraga historiska verk — de kunna för övrigt vara av de mest skiftande slag, från modärna doktorsavhandlingar till Herodotos. Den senare har jag läst mer än en gång på detta sätt, och jag måste bekänna, att jag föredrar Carlstedts gamla översättning framför Lindskogs nya, icke därför att den skulle vara bättre, men därför att de små duodesvolymerna äro så bekväma att hantera i liggande ställning.

Fredrik Böök.

Jag kan ej säga att Holberg ständigt ligger på mitt nattduksbord. Där är nog annars en underlig blandning av allahanda. Men jag vet ingen förströelseläsning, till vilken jag så ofta och gärna återvänder som till Ludvig Holbergs dråpliga folklivskildringar. Komiken är här äkta. Ett gott skrott vederkvicker själen. Hos Holberg flyter det goda humörets vattenbäckar utan uppehåll.

Nils Widner.

Bokvänner eller icke — alla längta vi väl ofta till den stund, då både dagens id och dess eventuella nöjen äro över och vi med gott samvete kunna offra en kvart eller mer på ren nöjesläsning, innan John Blund infinner sig. Det blir i allmänhet varken konst, kritik av det rena förnuftet eller Per Lagerkvists lyrik man väljer till lektyr i dessa fridfulla minuter utan framför allt en bok, som roar utan att anstränga. Men även här gör sig den personliga smaken gällande och hur skiftande denna kan vara, framgår av dessa svar från representanter av vitt skild verksamhet: professor Böök, pastor primarius d:r Widner, riksdagsman Fabian Månsson och fru A. Personne.

När jag fått nog av tidskrift för Lübeck's historia, medeltida memoarer, brev, bouppteckningar, klosterlitteratur och tyska doktorsavhandlingar, då återvänder jag gärna till svensk lyrik. Karlfeldts äktsvenska och friska sångmö är mig mycket kär liksom

Frödings. Skåneskalderna Ossian Nilsson och Emil Kleen läser jag med nöje och naturligtvis Ture Nerman.

Böcker, som på en gång skänka vila och glädje bör man placera på nattduksbordet, om man inte möjligen lider av sömnlöshet. I så fall är Heinrich Manns »Huset Buddenbrock» den bästa. Den har jag ofelbart somnat vid i ett halvårs tid.

Fabian Månsson.

Boken på mitt nattduksbord har några gånger ändrat namn.

Under min teatertid låg Shakspeare där, och jag drömde om balkongen i Verona.

Efter sekelskiftet skiftade även lektyren, ty då tog det praktiska livet ut sin rätt, och Dr. Hagdahls kokbok blev min skicklige läromästare och trogna hjälp.

Så har det varit ända till nu, då jag fått mig en liten trädgårdstappa. Nu ha både Hagdahl och Brillat-Savarin förjagats av Abelins utomordentliga bok »Om frukt och fruktträdsodling», som jag läser med andakt och förståelse, och nu drömmer jag blott om Napoleon och Alexander för att inte säga Bismarck och Moltke.

Amanda Personne.

KOBBS specialblandning av Ceylonthéer, märket Zaryana (gul etikett), giver en kraftig, aromatisk, starkt stimulerande dryck. Jämför detta thé med andra i handeln förekommande thé-sorter i samma prisläge och Ni skall genast finna Zaryanathéets överlägsenhet i qualité.

K U N G A D Ö T T R A R

ÄNKEDROTTNING ALEXANDRA AV ENGLAND 80 ÅR.

En strålande farmor — drottning Alexandra med ett av sina barnbarn.

Den danska drottningen Louise med sina tre döttrar Alexandra, Dagmar (stående) och Thyra (sittande i soffan).

Drottning Alexandra — i mitten — på promenad i Köpenhamn.

I HEIDELBERG SAG JAG EN SOMMAR på ett s. k. hotell-slott det rum, där, som man säger, förlovningen ägt rum mellan Prins Christian av Glücksburgs vackra dotter och den tre år äldre prinsen av Wales, Albert Edward. Det enkla rummet betraktas av Heidelbergs gäster som en historisk sevärdhet och på väggarna hänga talrika ungdomsbilder av fursteparet.

»Vad tycker ni om er danskfödda drottning», frågade jag en gång för många år sedan en engelsman.

»Hon är den ädlaste kvinna, som någon sin trampat Englands jord», blev svaret. »Därmed är allt sagt», tillade han.

Hur mycket säga oss icke dessa få och

Änkedrottning Alexandra av England fyllde 1 december 80 år. Från Köpenhamn sändes oss därför några bilder av den åldriga danskfödda furstinnan som är lika populär i England som hon alltid varit det i Danmark. Änkedrottningen har nu åldrats mycket, både syn och hörsel äro svaga, men hon har bevarat den älsklighet i sitt väsen som gjort henne så avhållen av alla.

enkla ord om det mäktiga rikets första kvinna! Mild och vänlig mot alla, vann drottning Alexandra snart sina engelska un-

dersåtars hjärtan. Hon älskade de små och lidande i samhället dem hon gjort allt vad hon kunnat för att hjälpa, särskilt barnen. Under boerkriget liksom under världskriget var hon outtröttlig i sina omsorger för de sårade. I Röda korset liksom i Londons väldiga välgörenhetssällskap är det hon som varit den främsta och ivrigaste.

Såg man henne på Alexandradagen åka genom Londons gator, hyllad av millioners jublande »cheer», förstod man, hur älskad hon var av sitt folk.

Hon fick en sträng och enkel uppfost- ran. Hennes barndomshem var det lilla gula palatset i Amaliengade där hennes

(Forts. sid. 1283.)

IDUNS FLICKSCOUTKÅR STARTAR

IDUNS FLICKSCOUTKÅR hade onsdagen den 19 nov. sin första sammankomst i scoutlokalen vid Eriksbergsgatan. Kårchefen, fru Ingeborg Björklund, höll ett kort anförande om scoutrörelsens uppkomst och mål, flickorna fingo lära sig lagen, löftet, hälsningen och dess innebörd och övades i några praktiska färdigheter: att knyta säkra, hållfasta knutar och att göra iakttagelser. Den senare övningen blev en spännande tävlan. De blivande scoutflickorna fingo under två minuter iakttaga inredningen och föremålen i ett rum, som de släpptes in i, och därefter anteckna allt vad de sett.

Sammankomsten avslöts

Iduns flickscoutkår knyter konstiga knopar.

med scoutlagen, som lästes i korus och flickornas taktfasta »Alltid redo!» till svar på kårchefens »Varen redo!»

Följande medlemmar äro anmälda till Iduns Flickscoutkår:

Dagmar Alderin, Karin Alfort, Harriet Andersson, Margit Andersson, Berta Andersson, Inga Björnfeldt, Maj Björnfeldt, Ulla Brusell, Marit Colmodin, Agda Hägg, Karin Lindqvist, Birgit Lindqvist, Margit Quensel, Åsa Åmell, Brita Åmell.

Pröva

Tuppens Zephyr Katarr i luftrören

och Ni köper ingen annan.

Betänk, att hundratals svårt sjuka, som förut försökt allt möjligt, men utan resultat, blivit fullt friska genom »Wenin». Pris Kr. 5:— + porto. VARUDEPOTEN, KARLSHAMN, Avd. 14.

MATS OCH HANS SYSTER BRITA

AV HILMA HANSSON SÖDERQVIST.

TVILLINGAR ÄRO MERENDELS EJ blott lika varann till det yttre, ofta råder mellan dem en inre likhet som kommer dem att stå närmare varandra än andra syskon. Men tioåringarna Mats och Brita som annars hade så lätt att komma överens med jämnåriga, drogo aldrig jämt. Mellan Mats och Brita antog syskongnabben abnormalt former och proportioner. Den vithårige, långa, sävliga, till synes så beskedliga Mats fann ett infernaliskt nöje i att påta ut ögonen på Britas älsklingsdocka, att sätta en plump i hennes hemskrivningsbok i avsikt att förskaffa henne bannor av fröken i skolan och att snatta av hennes gömda favoritkarameller, brända mandlar. Brita var inte stort bättre. Skillnaden var bara den att medan Mats var elak i smyg och på ett utstuderat sätt, föredrog den lilla svarthåriga, brunhyade Brita den rättframma, okonstlade vägen. I vredesmod kunde hon klösa honom till blods i ansiktet. Hade Mats fått en bok i födelsedagspresent, så generade det ej Brita att under någon scen mitt för Mats' näsa riva den i tusen bitar. Detta kiv pågick året om, sommar och vinter och förmörkade de båda syskonens tillvaro. För Brita inträffade dock alltid en ljusning under jullovet, då hon fick komma till mormors hem, en lantgård långt borta i Värmland. Där fick hon ligga ensam i mors gamla flickrum, »öst på rummet», där fick hon kaffe på säng varenda morgon och där slapp hon Mats. För Mats däremot existerade icke någon sådan oas i öknen. Han kunde aldrig hoppas på att komma till mormor, ty mormor tyckte inte om honom. Han visste nog varför. Han var för mycket lik far. Den så när som på den korta tidpunkten vid jultiden oavbrutna disharmoniska samvaron med Brita såväl i hemmet som i skolan skapade hos Mats en intensiv längtan efter något som skulle befria honom från Brita. En gång när Brita varit så vildsint att hon flugit på Mats och sparkat honom, önskade han att hon skulle dö. På natten drömde Mats att det kom en ung, elegant, klädd dam med ljust yvigt hår och ledde honom och far från mor och Brita.

Far som alltid förut varit så snäll mot mor, hade sista tiden börjat gräla på henne. Ibland var det för att det gick åt för mycket i klädväg åt mor och åt barnen, ibland var hushållet för dyrt, fast de fingo sill och potatis varenda frukost. Ibland grälade far på mor för rakt ingenting. En morgon, då far, Mats och Brita sutto vid frukostbordet — mor åt alltid efteråt — kom mor och lämnade far ett brev. Mats observerade att hon såg så ledsen och förebrående ut, alldeles som om far gjort något ont. Utan vidare reste sig far och smällde till mor en örfil. Mor klagade ej, inte heller skrek hon utan såg endast far in i ögonen och sade i lugn ton: »Nu går det för långt. Vi måste ordna upp det på något vis.»

»Ja, gärna det», sa far som såg ut som om han fått sin vilja fram i något. »Jag ska i morgon skicka upp» — Här nämnde han ett namn och en titel som Mats ej riktigt kunde uppfatta. Dagen därpå, när Mats kom hem från skolan, stod en herre

med portfölj under armen och talade med mamma ute i hallen. När han räckte mor handen till avsked sade han: »Välkommen upp på kontoret i morgon alltså kl. 4. Vi ska försöka ordna upp det hela på bästa sätt.»

Vad var i görningen? Mats grubblade. Han nämndes inte fråga mor, ty hon såg så sorgsen ut.

När mor dagen efter vid fyratiden gick ut, passade Mats på att följa henne på avstånd. I ett hus vid Hamngatan försvann hon. Bland skyltarna utanpå huset observerade Mats två tandläkare, en läkare och en advokatskylt. Mats tog sig en funderare. Mor hade utmärkta tänder, Mats veterligt led hon ej heller av någon sjukdom, alltså måste hon ha ett ärende till advokaten. Men vad gjorde advokater?

Efter någon månad uteblev far alldeles från hemmet, såväl om dagarna som nattetid. På Mats fråga om orsaken här till svarade mor att far hade så mycket att göra att han ej hann gå hem om dagarna och äta, att han måste ligga på kontoret på nätterna för att få ro och att det skulle förbli så en lång tid framåt. Mats kunde inte låta bli att önska att det varit Brita som så där plötsligt dunstat från hemmet. Det mystiska uppordnandet hade spårlöst gått förbi Brita, hos vilken zigenarlynnnet då och då som vanligt tog ut sin rätt. Så långt hade hon nu gått, att hon ned-

Kring dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Meditationen har städe varit det religiösa livets källäder. Allt för många nå aldrig fram till den, de hindras av livets mångahanda. Men en kort stund i stillhet och begrundande kan säkert var och en som så vill få ut av sin dag. Ett bibelord, för varje dag att samla sina tankar kring, att stanna i andakt för, blir för mången till ledning och hjälp i dagens arbete. Ett sådant för varje dag i veckan valt av prinsessan Ebba Bernadotte, överlämna vi härmed till Iduns läsare.

Det är ett fast ord och i allo värt att mottagas, att Kristus Jesus har kommit i världen att frälsa syndare. 1 Timot. brev 1: 15.

Vi gingo alla vilse såsom får, var och en av oss ville vandra sin egen väg.

Esaias 33: 6.

Vad hjälper det en människa om hon vinner hela världen, men förlorar sin själ?

Mattei Evang. 16: 26.

Allenast hos Gud söker min själ sin ro, från Honom kommer min frälsning.

Psalms 62: 1.

Jesus sade: Kommen till mig, I alle som arbeten och ären betungade, så skall Jag giva Eder ro.

Mattei Evang. 11: 28.

Ty, så älskade Gud världen, att Han utgav sin enfödde Son, på det att var och en, som tror på Honom, skall icke förgås, utan hava evigt liv.

Joh. Evang. 3: 10.

Lova Herren min själ och förgät icke vad gott Han har gjort dig. Han, som förlåter dig alla dina missgärningar och helar alla dina brister.

Psalms 103: 2, 3.

sjunkit till den tarvliga vanan att spotta på Mats när han retade henne.

När drygt ett år gått, började mor åter med sina besök i huset vid Hamngatan. En kväll tog mor Mats för sig själv och frågade i en underligt dallrande ton om han längtade efter far och om han ville komma till honom och bo på kontoret. Till en början nekade Mats till båda delarna. Men mor gav sig ej. Hon utmålade fördelarna av att bo hos far. Så t. ex. skulle Mats av far få mycket mer veckopengar än av mor. Vidare skulle han slippa striderna med Brita. Detta sista argument grep Mats, så att han slutligen samtyckte att flytta till far.

En kort tid efter detta samtal reste mor och Brita till en bekant tant i Uppsala. De hade ej återkommit den dag far kom för att hämta atts, som varM ensam med Gina, vilken varit hos dem så länge, att hon räknades som familjemedlem. Far hade med sig en ung, ljus, elegant dam i skraddarsydd cheviotsdräkt med tegelröd hatt och scarf. Mats igenkände hennes drag från drömmen.

Den tid som nu följde hade onekligen nyhetens behag för Mats. Han fick gå med far och äta, än på den ena restauranten, än på den andra. Det vankades efterträtt varenda dag. Han fick ofta gå på bio och han fick allt vad han pekade på i lek-saksfönstren. Nästan varje kväll kom den unga, ljusa damen — hon hade burrigt hår, skrottade jämt och ständigt och hette Maja — och hälsade på och gav Mats choklad och teaterkonfekt ur en påse. Alla dessa materiella förmåner voro i början Mats tillfyllest. Men det kom andra tider. Majas bullersamma vänlighet kunde ej ersätta mors omtänksamma ömhet. Det var så tomt att ej få tala om för mor, när det gått bra i skolan. Dock framför allt saknade han Brita. När han såg sig i spegeln konstaterade han med vemod frånvaron av de skrämor som de, i hans smak nu efteråt, uppiggande slagsmålen renderat honom från Britas sida. Till sist måste han fråga far: »Får jag aldrig träffa mor och Brita.» »Jo, nästa söndag hos faster Rika.» Mats började på att samla bokmärken åt Brita och glädde sig ofantligt åt att få träffa henne och mor. När dagen var inne, blev han emellertid mycket besviken. Mats tyckte inte om faster Rika, som var lärarinna. Så länge Mats mindes tillbaka hade hon talat illa om mor för far. Hennes spionerande närvaro borttog alldeles tjusningen av såväl detta första som kommande sammanträffanden mellan Mats och mor och Brita, som alltid ägde rum den första söndagen i varje månad. Till sist avstodo mor, Brita och Mats alldeles från att se varandra hellre än att träffas under faster Rikas polisuppsikt.

Far och Mats slutade att bo på kontoret och äta ute. De flyttade den 1 okt. till ett nybyggt hus vid S:t Eriks plan, in i en lägenhet på fem rum och kök med tre parkettgolv och marmorspis i matsalen. Far, som gick omkring och visslade som en pojke hela dagarna, skaffade nya möbler och dyrbara orientaliska mattor. I mitten

(Forts. sid. 1284.)

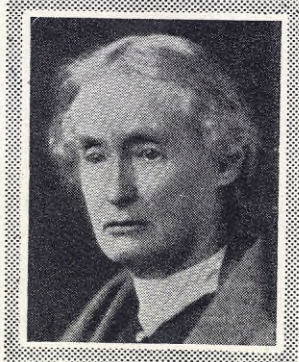
EKSTRÖMS VANILINSOCKER

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

SOFIE ABRAHAMSSON.
F. Jansson, Vänersborg. Änka efter skeppsredaren A. M. Abrahamsson.
90 år den 7 december.

MARIA ADELBORG.
Fröken, Gagnef. Textilkonstnärinna. Dotter till kommandörkapten B. J. Adelborg och hans maka f. af Uhr.
75 år den 6 december.

EVA EHRENSVÄRD.
F. Hallenborg, Liatorp, Hälsingborg. Maka till f. d. ryttmästaren, greve Augustin Ehrensvärd.
60 år den 8 december.

MARIA QUIST.
F. Schuldheis, Ösmo. Maka till kyrkoherden i Ösmo, kontraktspresten J. Axel L. Quist.
55 år den 7 december.

MARIA AHLÉN.
F. Arvidsson, Bäreberg. Maka till kyrkoherden i Främestad, Svante Ahlén.
55 år den 8 december.

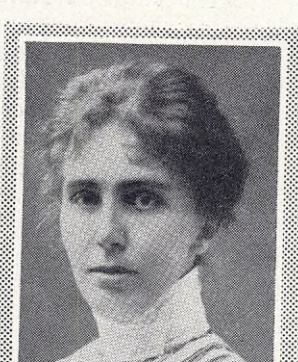
ANNA BARTELS.
F. Fernquist, Sthlm. Operasångerska. Maka till artisten C. O. Bartels.
55 år den 9 december.

ANNA BOLIN.
F. Gibson, Mariefred. Maka till överstelöjtnanten Arvid Bolin.
55 år den 9 december.

SIGNHILD ANDERSSON.
F. Anstrin, Sthlm. Maka till grosshandlaren Joh:s Andersson.
50 år den 28 november.

CHARLOTTE CEDERSTRÖM.
Fröken, Fredrikslund, Uppsala. Dotter till kabinettskammarherren, frih. C. Cederström och hans maka f. Skiöldebrand.
50 år den 6 december.

ULLA STIERNSTRÖM.
F. Ljungcrantz, Örebro. Änka efter bankdirektören O. W. Stiernström.
50 år den 11 december.

HULDA LJUNGLÖF †.
F. Krook, Sthlm. Änka efter grosshandlaren Knut F. Ljunglöf.
* 1841, † den 25 november.

ELISE BERGMAN †.
Fröken, Kristianstad. Landskapsmålarinna. F. d. ritlärrinna i Nyköping och Uddevalla. Innehäft målarskola.
* 1842, † den 15 november.

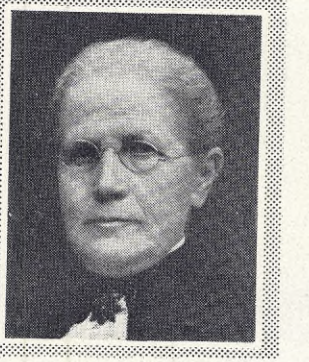
HILDA PETERSSON †.
F. Cnattingius, Sthlm. Änka efter rådmannen i Sthlm, Axel Petersson.
* 1843, † den 11 oktober.

GONY ENGSTRÖM †.
F. Lindner, Hult. Maka till f. d. stationsinspektoren Lars Engström. En son är red. Albert Engström.
* 1843, † den 21 november.

HULDA HAMMARSTRÖM †.
F. Carlman, Grånge. Änka efter kyrkoherden i Långsele, Axel Hammarström.
* 1845, † den 3 november.

GRETA ARVEDSON †.
F. Westerberg, Filipstad. Änka efter kamreraren Abraham Arvedson.
* 1850, † den 16 november.

CAROLINE AHLSTEDT †.
F. Böckman, Stocksund. Maka till f. d. majoren vid Vendes artillerireg:te, Gustaf Ad. Ahlstedt.
* 1852, † den 17 november.

HEDVIG WAHLSTRÖM †.
F. Nyman, Sthlm. Maka till fartygsläkaren ä äng. Drottningholm, Herman Wahlström.
* 1861, † den 10 november.

EBBA BERGENDAL †.
F. Nisbeth, Sthlm. Änka efter brukspatronen E. E. P. B. Bergendal.
* 1866, † den 11 november.

SIGNE WAHLGREN †.
F. Rettig, Malmö. Maka till lektorn, fil. d:r Einar Wahlgren.
* 1874, † den 2 november.

RUMFORD BAKPULVER

Världsmärket sedan 1857.

D E R A S F R U A R

ELLEN APPELBERG-COLLIJN, RIKSBIBLIOTEKARIENS MAKAS, ÄR EN INTRESSERAD BOKVÄN.

»EN BÖCKERNAS STAD» för att tala med Anatole France, med hyllor från golv till tak, fyllda av klassisk och modern litteratur på snart sagt alla språk i förnämligt distingerad utstyrelse, så bör väl en riksbibliotekaries hem se ut. Och det gör det också. Det vilar över detta genomkultiverade hem något av stämningen från Hammershøys »stille stuer». Dess rofyllda atmosfär tycks skapad för studier och meditation. I likhet med sin make sysselsätter sig också fru Ellen Appelberg Collijn gärna därmed.

»Historia är mitt älsklingsämne», säger hon »och allt vad jag kan komma över av historisk litteratur från alla tider och länder slukar jag med förtjusning. (Det är inom parentes sagt en utomordentligt rik historisk litteratur, hon har till förfogande i sitt hem). Konst- och litteraturhistoria är ju vanligen vad som fånglar mest, och det har man också en sådan glädje och nytta av att kunna, när man kommer utomlands.

Vi ha just kommit hem från en riktig långtur, min man och jag. Han var nämligen kallad att som neutral sakkunnig värdera de förutvarande österrikiska biblioteken i Polen, Rumänien och Tjeckoslovakiet. Vi rörde oss naturligtvis mest bland biblioteksmänniskor och jag fick många vänner bland dessa bibliotekarier, varav en stor del voro kvinnliga och kallades »Frau Doktor». Med dem som ciceroner besökte jag dagligen museer, kyrkor och andra historiskt intressanta platser. Vilka minnen och vilka konstskatter ha icke dessa slaviska länder — särskilt Polen — och ändå reser folk så sällan dit. Det är en kultur, som ännu är alltför lite känd i det övriga Europa och som jag för övrigt helst skulle vilja studera i dess högkvarter, Moskva. Det är min dröm att nästa långresa ställa kosan dit. Rysk litteratur beundrar jag oerhört, särskilt rysk dramatik. Och vilken skådespelarkonst! Aldrig skall jag glömma

Fru Collijn bland hemmets bokskatter.

de intryck jag fick av ryska gästspelet här för ett par år sedan.»

Den som minns skådespelerskans framställning av professor Storytzins hustru i Andreeffs skådespel för ett par år sedan, förstår, hur hon trängt in i slaviskt väsen med allt vad det innebär av genialitet, sensualism och hysteri.

»En stad, som jag lärde mig älska under denna resa var Prag», fortsätter fru Collijn. »Dess ståtliga arkitektur, härliga läge, dess rikedom på minnen och konstskatter är fullkomligt överväldigande. Där ägnade jag nästan all min lediga tid åt museibesök och särskilt beundrade jag Wallensteins furstepalats. En fullkomlig pärla av renässansprakt och yppig 1600-talslyx. Men var man går, får man höra: Så och så såg det ut före 1648, den statyn, den bysten, de tavlor ha svenskarna tagit. Till slut ville jag knappt sätta ut mitt namn och nationalitet — jag skämdes nästan för alla dessa bålåda förfäder, som »räddat» så mycket under krigsåren.

Efter några dagar i Cernowitz, en lustig och oändligt smutsig liten stad i Rumänien, där uppapperskorna på det förnäma hotellet tassade omkring barfota, och där

allt bar en halvt orientalisk, halvt slavisk prägel, reste vi till Paris. Här har man ju alltid fullt upp att göra: Museer, bodar, utställningar, teatrar. Många dagar tillbragte jag på utställningen av orientalisk konst och kulturföremål på »Guimet». När jag skulle framställa modern i »Öster om Suez» fick jag ett brinnande intresse för Kina, dess urgamla kultur, dess blomstersmyckade språk, dess nästan ofattligt starka samband med det förflutna. Kinesernas moral- och hedersbegrepp, så olika våra och ändå i vissa fall så djupa, så fulla av vishet — det är ett ämne som man aldrig blir färdig med. På »Guimet» lärde jag mig mycket.»

Sej man sig omkring på den rika Kinalitteraturen och de

många vackra konstföremålen från den uppgående solens land, förstår man att det inte bara låg en stor konstnärinnas geniala intuition utan också grundliga studier av det verkliga Kina bakom fru Collijns oförgätliga framställning av den ohyggliga kinesmamman i Maughams pjäs. »Hon tycktes — som en kritiker sade — inte bara ha läst utan — vad mera är — begripit hela Kinalitteraturen.»

»Det var för övrigt roligt», säger hon, »att sedan man själv levat sig in i detta ämne, se samma pjäs på Burgteatern i Wien, där rasfrågan ju ständigt är aktuell, men där hade man inte alls lagt an på kinesisk maskering. Ett av mina bästa teaterminnen i Paris var »Graven under triumfbågen» på Comédie Française. Den var gripande och det är med intresse jag motser den svenska föreställningen av den. Vilken psykologi, vilken dramatisk kraft det är i dessa franska skådespel både yngre och äldre. Bland de bästa av de yngre räknar jag förstas Géraldy. Även hans lyrik är förtjusande.» Det är rika och skiftande intressen fru Collijn ompänner, och som få är hon hemma i böckernas stad där hon tillägnat sig en del av de andliga rikedomar, som gör hennes konst så fullödig. FLEUR.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Mannens vård och vanvård.

Nu säga stockholmstidningarna att vi kvinnor inte ens få klippa håret om vi vilja, därför att det är oestetiskt och se'n få poeterna ingenting att skriva om.

Men jag undrar just vad poetissorna ska skriva om. Ty även kvinnliga poeter kunna väl stundom gripas av lust att höja det andra könet till skyarna. Men förklaringen till att så litet poesi i den vägen ser dagen ligger som man lätt förstår i omöjligheten att finna något poetiskt att besjunga hos våra män. För inte kan man göra en dikt om stärkkragar och cylinderhattar och hängslar och blåa cheviotbyxor. Och var är mannens fladdrande hår, som han med en kunglig rörelse stryker upp från sin höga panna. Borta! Ja, ibland helt och hållet borta!

Förr fanns det åtminstone sidenskärp och spetsmanschetter och välformade ben att skriva om för en djärv skaldinna. En muskulös arm och en solbränd bringa kunde väl också komma hennes hjärta att slå fortare men är hon en hygglig och anständig kvinnlig poet så får hon aldrig tillfälle att skalda

om sådana saker om hon inte möjligen skulle råka gå förbi en hamnarbetare vid kajen.

Iduns handarbetutställning

öppnades torsdagen den 27 november i Thyra Grafströms ateljé och var föremål för livligt intresse från den talrika publikens sida. Särskilt beundrade man den vackra med smak och konstskicklighet förfärdigade bonad, som utställdes av signaturen L. C., belönad med första pris, Beda Funks duk med filetrator och den vackra duk vars material både vävts och sytts av utställaren: Hanna Månsson. Skånska allmogedynor, dukar och bonader i Blekinge- och Hallandsöm, Vadstenaspetsar, sprang, allt var en utsökt illustration till Elisabeth Thormans med livligt intresse mottagna föredrag: »Sömnader inom vår folkkonst.»

Nej, det är obegripligt vad mannens poetiska utseende blivit vanvårdat under de sista hundra åren och ännu obegripligare att så få röster höjts till invändningar.

I en av de dagliga tidningarna förfasar sig en göteborgare över stockholmarens brackighet att klä sig i mjuk krage till frack. Kära stockholmare, hör inte på göteborgaren, låt honom gå och svettas i sin stärkkrage i hundra år till, medan du själv fortsätter göra dig fri och stiga ännu ett pinnhål upp mot den poetiska naturligheten.

Det skulle roa mig att veta om det finns någon fru som inte någon gång sagt till sin man om hans stärkkrage: »Hur kan man pina in sig i ett så rysligt plagg?»

Om mannen visste vad det känns otrevligt att lägga armen om halsen på honom när han har stärkkrage, tror jag bestämt han skulle förbarma sig över kvinnorna och försöka hitta på en mera poetisk dräkt åt sig.

Papiljätt.

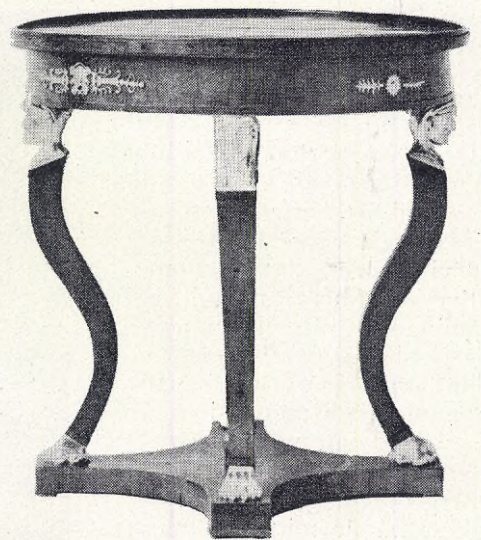
DET SVENSKA BORGARHEMMETS MÖBEL

EN BOK OM KARL JOHANS-STILEN UTGIVEN AV NORDISKA MUSEET.

Urna av Elvdalsporfyr med förgyllda bronsbeslag.

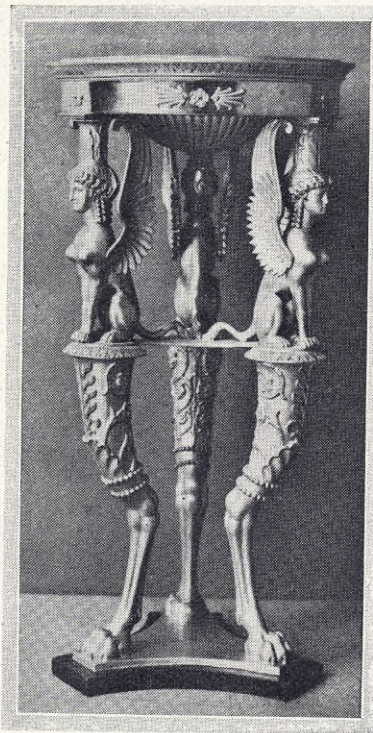
Med konung Karl XIV Johan flyttade det Napoleonska väldets konststil in hos oss. Det var empiren, som gjorde sitt intåg med alla dess antikiserande former. De svenska hemmen mottogo nykomlingen med samma glädje som man hälsade tronföljaren och i våra borgarhem har Karl Johansstilen blivit den som man aldrig tröttnar på att återvända till, isynnerhet som empirens stränghet i linjerna här något mildrats, och den vita färgen hos vissa av dessa möbler vittna om att de äro kvardröjda avkomlingar av gustaviansk smak. Nordiska Museet har ur sin rika samling möbler och konstslöjdsaker i Karl Johansstil givit ut i bokform ett urval, varpå här ges några prov.

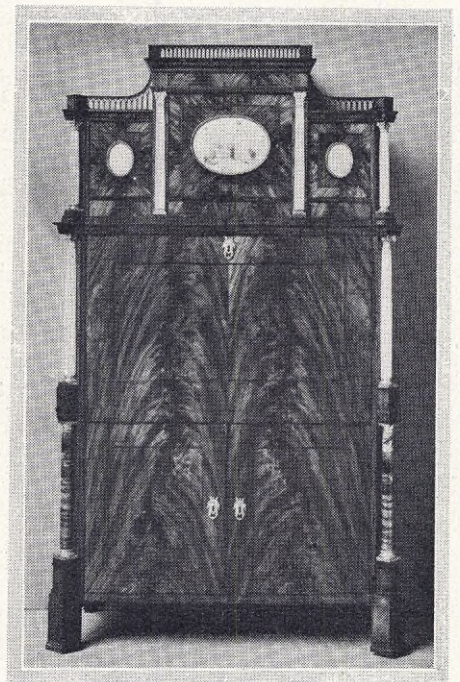
Bord av mahogny med ornament av förgyllt trä.

Skärm av mahogny med bronsbeslag och broderi.

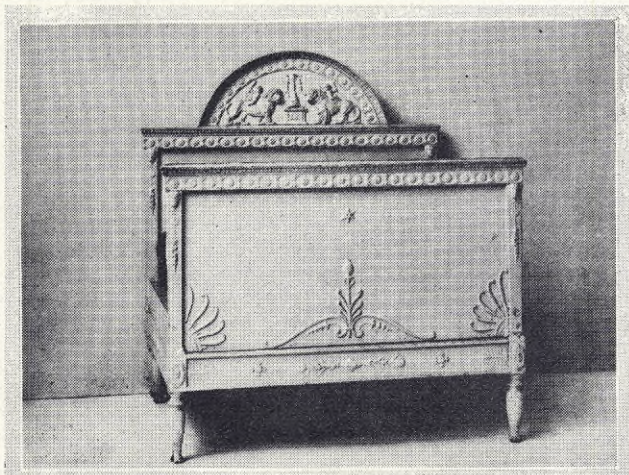
Förgylld trefot använd som blomsterbord.

Sekretär av mörk mahogny med marmorkolonneter.

Tékanna av silver.
Från 1820.

Säng av vitmålat trä med ornament av pastellage.

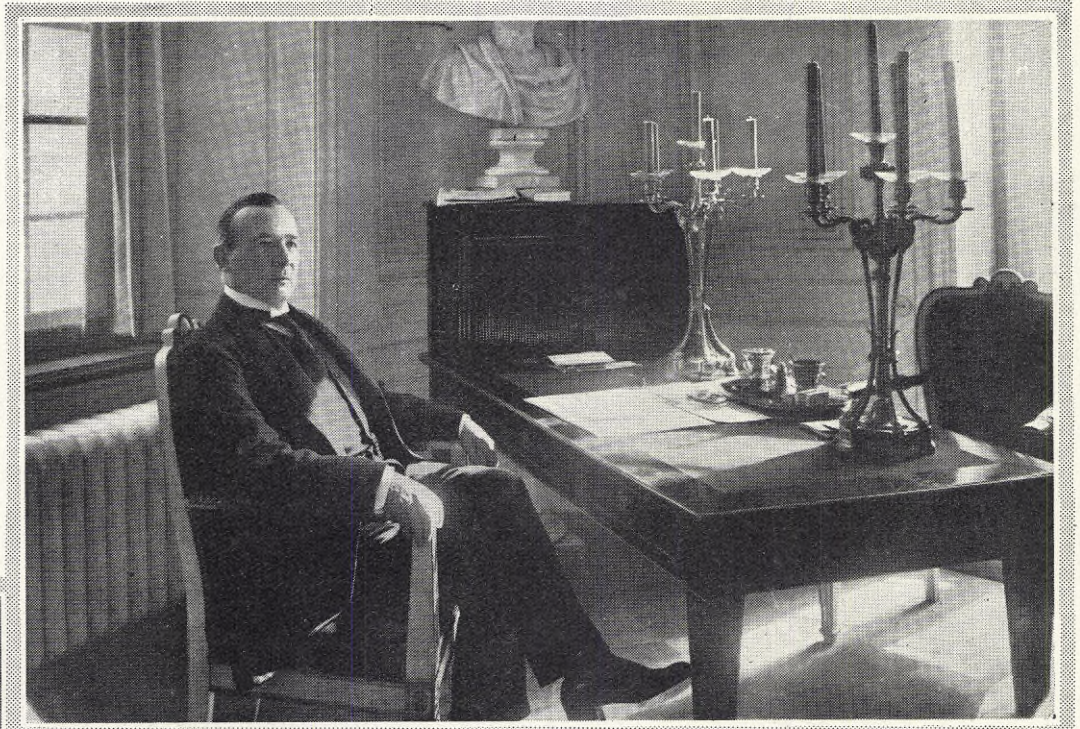

Möbelsiden, röd damast med mönster i gult och vitt.

VÅRA VITTRA AKADEMIER OCH SAMFUND

"Nådens sol
Skiner varm över skalliga hjässor.
Kungen själv från tron av guld
Blickar huld
I en strålkran av prinsar och prinsessor."

DET ÄR SVENSKA AKADEMIENS nuvarande sekreterare, som så med humor och självironi besjunger de adertons årshögtid. De tända ljusen, talen, utdelningen av minnesmedaljen, hela ritualen värdig valspråket »Snille och smak» och så formfulländad som den höga stiftaren själv tänkt sig den — allt får en prägel av fest ytterligare förhöjd genom traditionens helgd. Hur ha vi inte alla som barn och halv vuxna längtat att en gång få vara med om all denna härlighet, och hur ha vi inte tjusats av de sirliga formerna och högtids-

Svenska akademiens sekreterare, E. A. Karlfeldt, i sitt ämbetsrum.

Svenska författareföreningen i sin lokal Fleminggatan 26.

Från svenska Pennklubbens senaste sammanträde på "Källaren Freden".

Bland författarföreningens medlemmar ses ordföranden hr Ernst Didring och t. h. om honom vice ordf. fru Marika Stjernstedt. På bilden från Pennklubben ses som den tredje från vänster bland de sittande damerna Selma Lagerlöf.

stämningen i den gammaldags praktfulla børsalen?

Men är man ung Apollon och säker på gnistan inom sig, då blir man bitter och håfull mot de aderton, som med mogna mäns vanliga svårighet att råka i extas, refusera insända skaldeverk. Till och med Tegnér skrev en gång något om »Nordens Helicon,

där ej de nio bo, men väl de aderton.» Kanske var det detta, som föresvävade Lotten v. Kræmer, då hon i sitt testamente förordnade sin storslagna donation på 900,000 kronor till grundande av ett litterärt sällskap, vars medlemmar skulle vara nio — liksom sånggudinnornas på parnassen. Det illustra sällskapet, som stiftades

1912, och som genom utgivande av en årsbok och genom prisutdelning åt framstående författare både höjt intresset för litteratur och vad Lotten v. Kræmer särskilt önskade — för freds- och kvinnosaken — har väl också förverkligat hennes förhoppning »att med gagn och sympati omfattas av både män och kvinnor och på så sätt varda en källa till varaktigt gagn för fosterlandet.»

»Vilken betydelse ett folks litteratur äger för dess kultur och för dess nationalmedvetande, behöver knappast framhållas. I litteraturen äger folket en av sina dyrbaraste skatter, vars rätta vård bör vara en nationalangelägenhet, vare sig det gäller forntid eller nutid.»

Med denna vädjan vände sig 1907 Svenska Vitterhetssamfundet till den bildningsintresserade allmänheten. Målet var att i »filologiskt tillfredsställande» upplagor, kritiskt granskad text och med utförlig kommentar ge ut äldre svenska författares arbeten. Under de år samfundet varit verksamt, har det också som bekant utgivit sådana upplagor av våra främsta författare från Lasse Lucidor till Stagnelius — i fullständig överensstämmelse med originalupplagorna och försedda med förklaringar. Det är meningen att dessa även skola ligga till grund för utgivande av skolupplagor och populära upplagor. Så har också sällskapets upplaga av Stagnelii samlade skrifter använts vid utgivandet av den populära »Valda skrifter». Arbetet sker under överinseende av en redaktionsnämnd, bestående av professorerna Sylwan, Blanck, Lamm, Hesselman och bibliotekarie Grönblad.

Kulturvärdet av denna verksamhet ligger i öppen dag och har också fått sitt offentliga erkännande i form av understöd från Svenska Akademien, och ett mindre statsanslag. Den som blir medlem — och härtill fordras bara att anmäla sig till sekreteraren, bibliotekarie Grönblad på Nobelbiblioteket, — erhåller varje år de av samfundet publicerade volymerna av Svenska författares skrifter.

Vitterhetssamfundet tillkom på initiativ av en del medlemmar i Svenska Litteratursällskapet, som har sitt hu-

Kallt och ruskigt väder
blir huden torr, narig och spricker.
Undvik detta genom att dagligen
använda **Maniol.**

Tillverkas av GAHNS, Upsala.

SATURNUS LIKÖR-EXTRAKT

De gamla Holländarne
voro erkända mästare i
likörtillverkning.
Med Saturnus Likör-Extrakt
gör man lika goda likörer
för 1/4 av kostnaden. - Försök!

"Then lilla Likörboken" gratis hos Eder handlande eller från fabriken

3

TING ATT MINNAS

om

Arboga margarin

1 Smörblandning "Mejerit" SMAKAR Växtmargarin Växt No 1

2 Gräddmargarin Alfa-Ko BRYNER Växtmargarin Växt No 1

3 Grädd Alfa-Ko BAKAR Grädd Alfa-Ko

som smör

LUNDTAJS Iduns

vudkvarter i Uppsala. Med utgivandet av Samlaren, den av alla språk- och litteraturintresserade kända tidskriften samt publikationen av 1500- och 1600-talsböcker har detta samfund gjort sin stora kulturella insats.

Det var ingalunda för att få en förevändning att i festligt lag samlas på Källaren Freden som Bellmanssällskapet 1919 stiftades och till ordförande valde professor Schück, till sekreterare, intendenten och skalden Gunnar Silverstolpe. Bellmanssällskapetets mål är istället att i värdiga och vårdade upplagor — försedda med noter och välbehövlige förklaringar — åter ge ut Fredmans odödliga mästerverk och därjämte verka för att höja Bellmansmusiken. Så starkt är alltjämt intresset för sångaren med vemodsdraget över pannan, att man med glädje kan säga sig, att de vackra Tegnér-ska orden verkligen besannats:

"Det finns ej tid, som dessa toner söver,
Det finns ej land, som deras like har."

Mindre för att diskutera litterära frågor än för att roa sig — bildade några av konstens och vitterhetens främsta på 90-talet det för sina glada och originella tillställningar bekanta Utile Dulci — namnet har naturligtvis tagits efter 1700-talets litterära samfund. Sällskapet, vars alla medlemmar döptes till något symboliskt namn på »U. D». — Hjalmar Söderberg gick t. ex. under benämning »Ungdomens dålighet» och Levertin »Unge Disraeli,» — samlades på Stallmästargården. Det var där man anställde en högtidlig rättegång, då Heidenstam givit ut sin »Germanism och klassicitet», varvid Ellen Key uppträdde som kändare. Bisittare voro bl. a. Tor Hedberg och Richard Bergh. Strix förevigade tillfället med ett unikt extranummer, där ett lustigt referat av rättegången i Grönköpings veckobladstil förekom. På annonssidan fick man också inhämta sådana värdefulla upplysningar som: »Högfärdsgalenskap botas fort och säkert genom Nationalmusei inköpsnämnd» »Konsten att tala väl, fort och länge inläres på kort tid av Ellen Key.» Sitt sista stora festliga sammanträde hade Utile Dulci, då Heidenstam 1912 invalts i Svenska Akademien.

Om man i likhet med Georg Brandes anser att den som älskar sina böcker, också vill se dem i vackraste utstyrelse, så kan även Föreningen för Bokhantverk räknas till de litterära. I utsökt förnäm utstyrelse har den utgivit ett fåtal böcker, däribland Per Hallströms essayer.

Förr i världen skulle skalden vara en drömmare, höjd över materiella krav. Det blev svårt i längden och bohémelivets gloria har mist sin legendariska glans — till och med för backfischer. I stället har Författarföreningen under kunnig och energisk ledning tagit sådana praktiska frågor om hand som ekonomiskt understöd åt behövande författare, bättre lagstiftning rörande litterär äganderätt o. s. v.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text, 40 öre Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och Platssökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år 15:—	Helt år 17:50
Halvt år 8:—	Halvt år 9:—
Kvartal 4:25	Kvartal 4:75

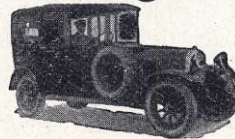

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39
Göteborg Malmö

Vid långturer

äro Freys Bilar de er-
känt lämpligaste.

Namnanrop:
Kungl. Hovlev. **FREYS HYRVERK.**

AKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

HEMFÄRGEN HÄRVAN

är en tillförlitlig
o. utmärkt färg för
YLLEPLAGG

OBS.!

Färgning i hemmet lö-
nar sig endast om
färgen är prisbillig.
"HÄRVAN" är billig.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Vid

Engelska sjukan Bleksot Skrofler

och aptitlöshet hos barn i alla
åldrar har Emulgon (vitamin-
rik fiskolja i förening med
Phospho-Energon och kalk)
givit utomordentligt goda re-
sultat. Redan efter kort tids
användning ger sig en märk-
bar förbättring tillkänna, aptit
och vikt ökas, sömnen blir
lugn och stärkande.

Under rekonvalescens och
svaghet förorsakad av klena
lungor, körtelsjukdomar, blod-
brist etc. är en Emulgonkur
synnerligen välgörande.

Giv Edra barn Emulgon!

Fås på alla apotek i origi-
nalf. om 200 och 1000 gr.

PRAKTISKA JULGÅFVOR

SYBORD
SYSKRIN
SYKORGAR
SVETUIER
SAXETUIER
NÅLETUIER
SYBEHÖR
PRESENTKORT

J. F. HOLTZ

H. M. Drottningens Hofleverantör

BRUNKEBERGSTORG 5
STUREGATAN 8
STOCKHOLM

Oxygenol- Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och
tandkött.

LACKFÄRGEN RIVALIN

är elastisk, hållbar
höglansig och
lättstruken, därför
allmänt omtyckt.

Säljes hos alla
välsorter. färghandlare

Fabrikant:
A.-B. WILH. BECKER
STOCKHOLM

HEMKULTUR

EDITH EKEGREN

S. Tullgat. 4 MALMÖ Telefon 4291

Utställning och
Försäljning av
Konsthandverk
och Hemsöjd.
Mattor, Möb-
ler, Möbelty-
ger, Gardiner,
Konstvävnader,
Vitsöm, Spet-
sar, Handtryck,
Konstglas, Fa-
jans, Smide,
Tenn-, Messing och Koppararbeten.

Flyglar - Pianonon

Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauborger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran
A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel
Norrköping. Sthlm. Drottningg. 86.

I känslan av att litteratur liksom konst och vetenskap tillhör mänskligheten och måste vara internationell grundade några engelska författare för några år sedan the Penclub, en litterär sammanslutning mellan »poets, essayists and novelists» (p. e. n.) i alla länder. Klubben räknar medlemmar i så gott som alla kulturländer, och är man medlem i Stockholms Penclub, är man en välkommen gäst på pennklubben i Barcelona, London, Paris eller vart man nu reser. Det var på förslag av Galsworthy och genom Anders Österlings medverkan som Sveriges Penclub bildades. Bland klubbens internationella celebriteter kunna nämnas Selma Lagerlöf, Brandes, Hamsun, Mæterlinck, Russel, Blasco Ibañez, Romain Rolland och Schnitzler. E. M.

Stilblommor ur olika örtagårdar.

(Forts. fr. sid. 1270.)

för lejonen. Jag tar dessutom med mig min revolver. Ja, pyramiderna äro mycket intressanta och så höga sedan. Vi skola försöka komma upp på en.» —

Bland böckerna framför mig ligger också min egen roman von Sneckenströms. Jag blundar och slår upp på slump med pekfingeret på sidan. Är det något karaktäristiskt jag hittat? Jag kan bara fråga.

»Gossen kunde inte glömma den kväll, då han sett modern med helgonglorian kring huvudet. Han hade icke kunnat tala med någon om det, men han var viss om vad han sett. Och han fattade att den synen varit en stor nåd, som förunnats honom ensam. Kanske var den ett tecken på att han en dag, i verkligheten, inte bara i sina drömmar, skulle få bli en helig och märklig man. Och han förstod att det var nödvändigt att han väl förberedde sig till det.

Detta var en bild ur barnens värld, och jag skall nu göra färdig min bukett med ännu en sådan — av den på området så guterade Mollie Faustman (Vagabonde), vilken man kanske kan kalla en elev av Hasse Z., men fullt självständig.

I boken Upp och ned äro hennes barn mycket intresserade av änglar: — »Änglarna åto i början allt möjligt. Men när barnen ideligen lade halvätta smörgåsar och klibbiga karameller i fönstren åt änglarna, ändrades så småningom änglarnas levnadsvanor. De åto icke någonting, men när detta ansågs för ointressant, upptäcktes att de levde på solstrålar, vilket genast förvanskades till ståltrådar. Änglarna leva alltså nu på telefontrådar, som de gnaga i sig på sin flykt genom luften. Det är för resten därför som telefonen ibland inte går: änglarna ha ätit upp tråden.»

Kungadöttrar.

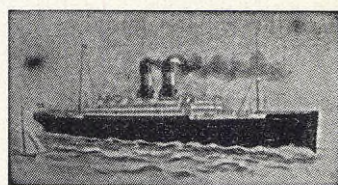
(Forts. fr. sid. 1276.)

kloka moder, drottning Louise i tysthet knöt de förbindelser, som senare skulle kasta så mycken glans över det lilla danska hovet. Alexandra hade icke fyllt 19 år, då hon blev prinsens av Wales' brud. Hon bibehöll emellertid trofast kontakten med barndomshemmet. De flesta somrar tillbragte hon på Fredensborg. Men hur allt förändrats sedan 90-talet, då den engelska kungajakten »Viktoria and Albert» låg förtörd i Köpenhamn. Samtidigt med de ryska kejsarjakterna »Polstjärnan» och »Standard»! Det var Europa på besök i Köpenhamn. Och nu! Alexandra sitter som en äldrande änka på Sandringham. Hennes syster änkekejsarinnan Dagmar av Ryssland lever stilla och världsfrånvärd som landsflyktning på den lilla villan »Hvidøre» på Klampenborg, den yngsta av systrarna

KALODERMA RIS-PUDER GELÉE TVÅL

FÖR HUDENS RATIONELLA SKÖNHETSVÅRD
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE i. B.

Direkt Linie till Amerika.
Skandinavien Amerika Linien
Skeppsbron 16, Stockholm.
Tel. adr. Transatlantic. Tel. 7890.

Evan
Williams

Finnes hos alla
frisörer och i
parfymaffärer.

HENNA SHAMPOO

Billiga handdukar!

Obetydligt felaktiga hellinne 2-skaft handdukar, rödbårdiga och rödrutiga (absolut äkta färger) 50 och 55 cm. bredd, oavpassade samt även avpassade i 65, 70 och 75 cm. längd utsäljes till Kr. 6:20 pr kilogram. Hellinne 4-skaft extra god kvalitet, vit, rutig eller rödbårdig, 55 cm. bredd kr. 7:35 pr kilogram. Sändes mot postförskott eller efterkrav.
VÄSTGÖTA LINNEVÄVERI, Fritsla 5.

Vem vill använda
dessa hjälpmedel...

då veckoabonnemanget
endast är Kr. 2:50 för en

Lux

A.-B. ELEKTROLUX

Utställning: Birger Jarlsgatan 20 STOCKHOLM Tel. 4196, 16613
Norr 7192, 6464

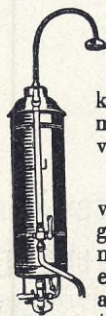
Lux erhåller alltid ensam högsta utmärkelsen å alla utställningar världen runt.

Döm själv. — Begär demonstration i Edert hem.

Mazzetti "Diner" Praliner

UTSÖKT DELIKATA
försäljes i förseglade påsar och kartonger
samt i lös vikt.

Även ett omodernt hus

kan genom META varmvattenapparater lätt förse
med den moderna komfort som badrum och varmvatten innebär.

M E T A

varmvattenautomater för gasuppvärmning möjliggöra en ytterst snabb och bekväm varmvattenanläggning samt erbjuda genom sin soliditet, höga värmeeffekt, absoluta tillförlitlighet och lätta skötsel en avgjord fördel framför alla andra liknande apparater. De lämna vatten på ända till 5 olika tappställen samt tändas och släckas automatiskt, då kranarna öppnas eller stängas.

Begär offert och närmare upplysningar från
A.-B. Ahlsell & Bernström A.-B. Sjöberg & Bengtson
Stockholm Göteborg

LIV
FÖRSÄKRINGSBOLAGET

BALDER

STOCKHOLM
Sveriges äldsta, redan från början
av de försäkrade allena ägda
livförsäkringsbolag.

Låga premier
Höga premieåterbärningar
och vinster
Grundfast soliditet
Ansv.-sum. 120,000,000 kr.

ZINKSOL

Solsken i sitt hem får de som putsa
diskbänken med "ZINKSOL".
Nya Zinksolfabriken, Örebro.

Effektivaste vämeledningsspisar
WOCO
Begär offert.
WOCO-VERKSTÄDerna, Motala.

Chesebrough's Vaseline

(uttalas Tjehsbro?)

Genom
55 år

Det enda vaselin i världen framställt utan syror eller kemikalier är Chesebrough's Vaseline, och det är därför den enda oskadliga produkten av detta slag. Där det finns barn kan Chesebrough's Vaseline icke undvaras. Det hjälper vid hudlöshet och är ett alldeles ofarligt preparat, som lindrar sårig hud och gör gott på många sätt.

Små barn
bli glada och komma att befinna sig väl, om deras hud dagligen behandlas med Chesebrough's Vaseline.

Det är ett medel, som den späda huden alltid kan tåla. Chesebrough's Vaseline håller huden ren och frisk och skänker barnet en känsla av behag och välbefinnande.

Vinterkölden
kommer aldrig att generas huden, om Ni endast ser till, att Ni behandlar den med Chesebrough's Vaseline. Det är ett fullkomligt enastående medel mot sprucken, söndrig och ömtålig hud.

Det dagliga arbetet i hemmet
tar ofta svårt på händerna så att de bli grova och fula. Detta kan lätt förhindras genom att man dagligen väl ingnider dem med Chesebrough's Vaseline; det är det bästa man kan göra för att hålla sina händer släta och fina, och det är ett behagligt och billigt sätt. Begär Chesebrough's Vaseline i originalförpackning: i tuber, glas eller askar med klöverbladsmärket.

hertiginnan av Cumberland är också änka. Före kriget samlades Kristian IX:s tre döttrar regelbundet på »Hvidøre» några veckor på sensommaren kring sina gamla minnen. Vad som nu förenar dem är kärleken till ättens ungdomar vilka i sin tur äro innerligt fästa vid dessa tre åldrande kvinnor, en gång omstrålade av sagolik glans och praktens purpur. Från många nordiska hjärtan strömma i dessa dagar varma och tacksamma tankar till den nordiska kvinnan i det engelska kungahuset.

V. S.

Ellen Key och Lejonets unge.

(Forts. fr. sid. 1275.)

i Sundsvall. Jag skyndar att bifoga, att hon var på väg till Jämtland, för att inte tillskansa mig mera ära än att ha tagits i förbifarten. Men den är stor och lysande för mig. Det första mötets profetia har dessutom givit mig stoff till en del funderande.

När skola väl präster och övriga andliga ledare »religiöst, moraliskt och socialt» inrymma kvinnan rätten och nödvändigheten att få älska, ej blott bli älskad? Hon begär alltjämt förgäves respekt för den känsla, som bär livet och skapar människan, och det bästa i henne, sanningen.

Frida Stenboff.

Matts och hans syster Brita.

(Forts. fr. sid. 1277.)

av oktober reste han till Köpenhamn tillsammans med Maja. De blevo borta en vecka, under vilken tid Matts måste bo hos faster Rika. När far och Maja återkommo hade de nya blixtrande ringar på fingrarna. Nu började pengarna att rulla. Av fars gamla sparsamhet i hushållet förmärktes ej ett spår. Det gavs de utsöktaste middagar, det köptes de elegantaste toaletter åt Maja, och Matts själv fick de finaste kostymer. Nu tycker man att Matts skulle ha trivts bra, när han ej längre behövde bo på rum och äta ute och fått ett nytt hem, i yttre måtto så mycket fördelaktigare än det gamla. Men så var det ej. När han satt och lekte ensam i den lugna egna barnkammare han förr så ofta drömt om, kunde han bli sjuk av längtan efter Brita. Med henne hade leken varit dubbelt roligt, med henne hade läxan gått som en dans. Allt var nu för Matts intresselöst och dött. Saknaden efter Brita satte även spår i hans yttre. Den gjorde honom blek och avtörd.

Matts blev allt ensamare och ensamare. Far och Maja voro ute på teater eller restaurant nästan varenda kväll och Matts fick ligga där. Ingen mamma stoppade om honom, eller läste Gud som haver med honom, och ingen syster hade han att prata förtroligt med i mörkret, sedan lampan släckts. Han hade gråtit sig till sömns många gånger, innan han fattade sitt beslut, att gå till mannen med portföljen.

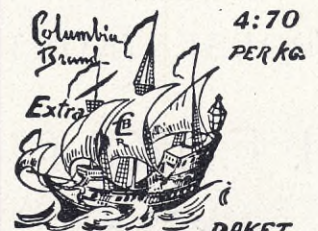
Efter kl. 3 en lördag, då Matts var ute och luftade på sig efter veckans knog, tog han vägen åt advokatkontoret vid Hamngatan. Det var just advokatens personliga mottagningstid. Maskinskriverskan såg nedlåtande på Matts och ville inte släppa in honom till att börja med. Men Matts gav sig inte. Till sist fick han företräde. I en ström kom berättelsen om Matts' ensamhet och längtan efter Brita, då och då avbruten av snyftningar. »Hur kommer det sig att jag ska vara hos far och inte hos

A.-D. FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKER
I ÖSTEBORG

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvaliteten billigast

MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

LUCKS UTSÖKTA KAFFE-BLANDNING

PAKET
FRAKTFRITT 2 1/2 KG=11:75
PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

LUNDS

TILLERKÄNDA
GULDMEDALJ
1924

UPSALA ÄTTIKSFABRIKS
ÄTTIKSPRIT
& SLOTTSENAP
ÄRO DE FÖRNÄMSTA I MARKNADEN

Lär Eder måla på Siden!

MODERN
BROKADMÅLNING

Fr. Hjelmströms metod.

Relief-Färger, s. k. patentfärger, Glas-Brokad, Metall-Brokad, Glans-Brokad.

Metoden är tv äkta
Prislista med beskrivning sändes
på begäran gratis och franco.

AKTIEBOLAGET

WILH. BECKER
KUNGL. HOVLEVERANTÖR
Malmkillnadsgat. 5 - Stockholm

Rottingstolar iflätas.

Hantverkshemmet för blinda kvinnor,
Klara Ö. Kyrkog. 3, Sthlm. Tel. 133 71.

Ingen klagan

om man uppriskar blodet, rensar magen och tarmarna från osunda rester och utdriver urinsyran från kroppen, varmed man undanröjder roten och grundorsaken till illamående och många sjukdomar. Denna för hela organismen välgörande process erhålles genom att använda

Fruktsalt-Samarin

Det bringar vigör och ger hälsa.
Pris pr fl. 2.50. Säljas å alla apotek, hos droghandlare, m. fl.

Cederroths Tekniska Fabrik
Stockholm.

Ferrin

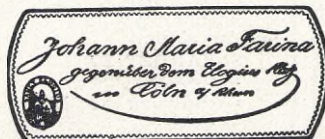
**Bästa
och äldsta
järnmedel.**

Skadar ej tänderna.

Lämpligt även för barn.

Ökar krafterna.

Den gamla välkända, omtyckta och enda äkta original Eau de Colognen

äter i marknaden.

I parti från

PARFYMERI

H. ENGELBERG

Gen.-agent & nederlag för Sverige

SERVELGATAN 4, STOCKHOLM

Tel. Norr 9313, Norr 9366

Begär offert.

LINOLEUM-FERNISSA

Utseendet på en fernissad Linoleummatta förhöjes betydligt, om man använder J. & N:s Linoleumfernis. Den är lätt att stryka, ekonomiskt fördelaktig, och torkar med en hård, glänsande yta, vilken både är varaktig och sanitär. För en liten kostnad uppnås ett vackert och slitstarkt arbete. Fråga därför alltid efter "J. & N:s" Linoleumfernis!

A B JULIUS ARNHEIM & Co.
Generalagenter
REGERINGSGATAN 18 STOCKHOLM

JENSON & NICHOLSON, L^{TD}.

Hoffmann's Pianinon

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Kungl. Hovlev.

**Malmkillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM**

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

Damernas bästa

inköpskälla av alla slags garanterade Bandager, Sjukvårds-, Förbands-, Sanitets- och Toilettartiklar, allt för fotvården.

Iduns läsare 10 % extra rabatt. Särskilda herr- och dambutiker. Hushållsh. 2 kr. Gratis prislista. extra tjocka 2,50

CITY ENGROSLAGER Avd. 1.

Butiker:

Jakobsbergsg. 27, hörnh. av Regeringsg.

Flemmingg. 13, mitt för Separator.

Till landsorten mot postförskott.

Postf. 622. Stockholm I.

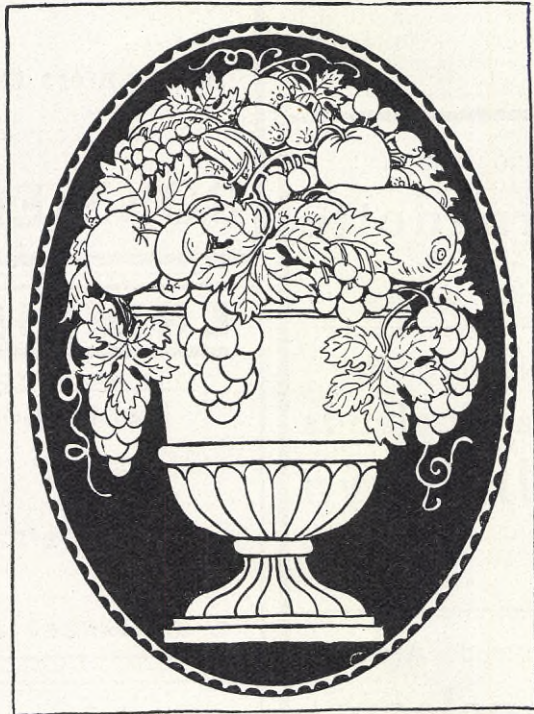

mor och Brita?» Han såg med sina vattenblå ögon forskande upp till advokaten. »Det har domstolen bestämt, min gosse». Advokaten blev mot sin vilja rörd och klappade Matts på huvudet. »Då här faster Rika talat i domstolen så att den bestämt fel. Man skall väl vara hos den som bryr sig om'en. Far bryr sig inte alls om mig, bara Maja.» Det kom en gråtparoxysm. När den var över, såg Matts bedjande på advokaten. »Farbror måste hjälpa mig, så att jag får komma till mor och Brita.» Advokaten lovade.

Mannen med portföljen höll ord, fast det dröjde en tid, i Matts ögon en hel evighet.

Efter några veckor befann sig Matts hos mor och Brita i det lilla enkla hem, som det magert tilldömda underhållet tillät dem att hålla sig med. Där var inga glatta parkettgolv, ingen konstnärlig marmorspis, inga dyrbara orientaliska mattor och praktfulla krukväxter. Men där var bländande vita skurgolv, kakelugnar med värmade bräsor, hemtrevliga trasmattor och tåliga kärleksörter och anspråkslösa pelargonier i fönstren. Där fanns ingen flott pappa, som bjöd på bio och älskvärd Maja som överhoppade en med sötsaker, men där fanns en mamma, fattig på pengar men rik på kärlek och sist med icke minst: där var Brita, det elektrifierande elementet i Matts' liv. Hon var häftig, stundom oresonlig, det var sant, men liksom mor spred en värmade hemtrevnad omkring sig, så utstrålade Brita liv. I hennes närvaro återfick Matts' kinder den friska röda färgen och hans kropp sitt hull. För att frodas och trivas behövde Matts Britas eldsjäl.

Fixeringsbild n:o 49.

Här är en vas med druvor och frukt.
Men var är fågeln?

Lösningar.

»Har man städse gott om kovan, är man ej vid gässtek ovan» lyder rebusen i n:r 46. Pristagare blevo W. Törnblom, Uddevalla, och Olga Andersson, Malmö; vars pris uppgå till 12:20.

Fixeringsbilden i n:r 46 har rätt löst av Richard Klingspor, Sthlm; Ingrid Nilsson, Hornsgatan 68; Birgit Hård av Segerstad, Öjebyn.

Rätt lösning: Anne-Maries mamma synes mellan Karl-Petters ben.

Fixeringsbilden i n:r 47 har rätt löst av Thors-ten Setterberg, Charlottenberg; Olof Tafllin, Östersund och Ernst Göran Warnholz, Malmö.

Lösning: Krogjungfrun synes till vänster om skylten »Tre byttor».

Observera att namnet F. Pauli finnes på etiketten. Endast då är Crêmen äkta.

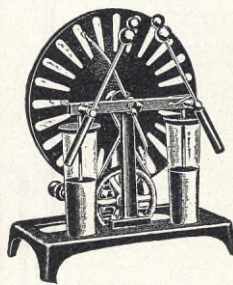
Innan Ni går ut

ingnid händer och kinder med F. Pauli's äkta Liljemjolk Crème! Då förhindras huden att spricka sönder och hyn att bliva ful av den råa och kalla luften.

F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème

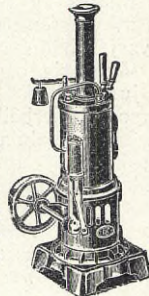
Efterlämnar ej fettglans.

Instruktiva Leksaker

skänka barnen den förströelse, som de så väl behöva, men utveckla samtidigt deras fantasi och tankeförmåga.

Då Ni ämnar ge barnen någon gåva, begär först vår PRISKURANT III, vari återfinnes ett enastående urval nöjsamma leksaker och experimentartiklar för barn och skolor.

FORSNERS A.-B. STOCKHOLM

Klarbergsgatan 44

Julboken för små och stora barn:

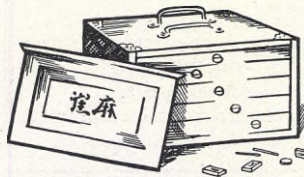
»SAGAN OM SKOGARNAS KONUNG«

av C. E.-hg.

En vacker och stämningsfull saga, vilken fått de varmaste lovord av en av samtidens främsta litteraturkritiker. Varje mor bör tillse att denna bok ej saknas bland hemmets lectyr.

Pris: Lyxband i blått och guld Kr. 5:75. Enkelt band 4:75.

Finnes i alla boklädor.

雀麻

En utmärkt
julklapp är

MAH-JONGG

Äkta spel i ben och bambu finnes hos N. K. till Kr. 50:—, i enbart bambu till Kr. 25:—, alla förpackade i trevliga etuier med marker, vindbrickor och tärningar.

Mah-Jonggvd., Ljusgården.

A/B NORDISKA KOMPANIET

Fåglarnas liv

börjar skildras i det nu utkomna sjätte bandet av den svenska upplagan av **BREHMS** världsberömda verk **DJURENS LIV**

Med det tidigare under detta år utkomna femte bandet avslutades den briljanta skildringen av **däggdjurens liv**.

I alla land, hos alla folk och alla klasser har under det Brehmska verkets 50-åriga tillvaro endast en mening rått om "Djurens liv": enastående, öppnätt såsom populärvetenskaplig skildring av djurvärlden. — Verket blir i sin nya svenska dräkt fullständigare, förnämligare utfört och praktfullare illustrerat än i något annat land. — Ett antal av våra främsta zoologer medarbetat i den svenska upplagan. Den entusiasm, varmed varje ny del hittills hälsats av läsekreten liksom av pressen, bör föranleda varje bildningsökande att försäkra sig om bokverket "Djurens liv", i all synnerhet som det erhålles på bekväma avbetalningsvillkor. Verket kommer att omfatta 15 band till ett pris av 35 kr. pr band. Cirka två band utkomma årligen. **Nyttillträdande abonnenter erhålla omedelbart de sex nu utkomna banden.** Provhäfte erhålles gratis och subskription kan ske i närmaste bokhandel eller direkt hos förlaget

A.-B. FAMILJEBOKEN,
STOCKHOLM

IDUNS JULNUMMER

UTKOMMET

Beyers Handarbetsböcker

— ytterst lärorik bokserie för alla slag av handarbeten — giva var och en, ung och gammal, noggrann undervisning uti att virka och sticka moderna jumpers, dräkter och klädnigar. Fri-volits-, Filét-, Knypp-lings-, Hardanger-, Hedebo-, Vitbroderi, Macramé- o. Korsstyngsböcker. Pris kr. 1: 60. Små mönsterböcker 25 öre. Monogramböcker m. fl. Finnas hos alla välsorterade bokhandlare och tapisserieaffärer.

Förlag: A.-B. O. Oehlenschlägers Eft., Malmö.

Ett vackert berättelsebibliotek för varje hem

En serie berättelseböcker i vackra klotband.

Kors och halvmåne. Av Joseph Hocking. Häft 4:—. Klotb. 5: 50.
En livfull och synnerligen spännande skildring om en kamp mellan en europé och några fanatiska muhammedaner. "Den är nästan för spännande" skriver en anmälare.
Pompejis Ödestimme eller Den stora längtan. Av Ella Boekh-Arnold. Häft. 3: 50. Klotb. 5:—. "En särskild charm får boken genom dels de vackra naturskildringarna och dels den ypperligt träffade tidsfärgen, som vittnar om ingående arkeologiska studier. Den vackra och värdefulla boken har fått en förstklassig typografisk utstyrelse."
D:r Oscar Bensow.
Husets Vanlor hemlighet. Av Ella Boekh-Arnold. Häft. 3: 50. Klotb. 5:—. "För den mögnare ungdomen kan man knappast rekommendera en bättre berättelse."
H. R. Göteborgs Veckotidn.
Över saltan sjö. Av Vilh. Rasch. Häft. 4: 50. Kart. 5: 50. Klotb. 6:—. En käck sjömansbok för pojkar. Lättläst, full av upplevelser och äventyr.
Farfarsgården. Av Anna Ölander. Häft. 3:—. Klotb. 4: 50. "En älsklig berättelse med varmt religiöst innehåll, spännande framställning och verkligt strogna skildringar."
Sölvesborgs Bl.
Lillemor. Av Anna Ölander. Häft. 3: 50. Klotb. 5:—. D:r Oscar Bensow påpekar vid en anmälan av boken "den innerlighet och värme, som strömmar läsaren till mötes ur förf:s blida, kärleksfullt förstående karaktärsteckningar." Alla förf. vännar skola säkerligen med glädje hälsa denna senaste gåva av hennes flitiga penna.
Självalvda vägar. Av Agnes Giberne. Häft. 3: 50. Klotb. 5:—. En bok för flickor.
En flickas gärning. Av Annie S. Swan. Häft. 3: 50. Klotb. 5:—. En verkligt god och lärorik bok. Ett medryckande framställningssätt och en skildring från de ungas värld.
Berit Casper. Av Ingeborg. Häft. 3:—. Klotb. 4: 50. Fem berättelser, var och en med sitt särskilda intresse. En bok för de unga.
Flickorna i Barden-skolan. Av Frances Stratton. Häft. 3: 75. Klotb. 5: 25. En skildring från en engelsk flickpenion. Uppbygglig och frisk.
Solvang. Av Fred Tolstrup. Häft. 4: 50. Klotb. 6:—. Glimtar ur livet i en dansk prästgård. Märkligt realistisk och verklighetstrogen. En underskön kärlekens och livets höga visa.
Samtliga böcker finnas i varje bokhandel. Rekvirera vår Julkatalog. Sändes gratis.

EVANGELISKA FOSTERLANDS-STIFTELSENS BOKFÖRLAG

Stockholm 3.

En för alla kvinnor

oumbärlig bok

Prof. C. D. Josephson
Hälsosamma Lärdomar
för mogna kvinnor

Pris 3,75, inb. 5,75.

A.-B. NORDISKA BOKHANDLINGS FÖRLAG.

Boknyheter för julen

Iduns korrespondensklubb.

20-årig kontorsdam, som saknar bekantskapskrets och därför känner sig mycket ensam frågar härmed om det finnes någon herre eller dam som skulle vilja brevväxla med henne i och för tankeutbyte.
Ensamt brunett.

Ressällskap genom Iduns reseförmedling.

Lärlarinna, som önskar resa till Italien — Rom ev. Neapel — under julferien, undrar om hon genom Iduns förmedling möjligen kan erhålla ressällskap. Svar till Iduns exp. f. v. b.
Lärlarinna.

IDUNS SKÖNHETS-INSTITUT

N:r 121. Vad göra åt en dålig hållning? Jag börjar att bli rund över ryggen och få insjunkhet bröst. Kan jag till följd av mitt arbete sitta för mycket?
Krokrygg.

När ni vistas ute, vilket ni bör göra så mycket er tid tillåter, skall ni hålla er rak, d. v. s. böja in skulderbladen, spanna ut bröstet och dra in magen. Glöm ej att andas djupt, så att ni ordentligt fyller lungorna med frisk luft.

Uno Brander:
Bernadotte
En hjältesaga.
En praktfull presentbok å 7: 50.

O. Kuylenstierna:
Hela Englands Nell Gwyn
apelsinförsäljerskan, skådespelerskan, folkets och kungens favorit.
Rikt illustrerat kr. 7: 50.

Gertrude Aretz:
Napoleons tre systrar
Deras märkliga öden från vaggan till tronen.
Pris 6: 75.

Graham Phillips:
Susan Lenox
hennes fall och upprättelse
Arets märkligaste och mest gripande roman, ett internationellt mästerverk.
5 kr.
HÖKERBERGS

JULBÖCKER:

- HJALMAR BERGMAN.**
Chefen fru Ingeborg.
Roman. 7: 75.
- THORA DARDEL.**
Konfektasken.
En pariserroman. 6: 50.
- MOLLIE FAUSTMAN ("Vagabonde").**
Upp och ned.
Nya historier om barn. 3: 25.
- AGNES von KRUSENSTJERNA.**
Tonys läroår.
Episoder ur en ungdom. 9: 50.
- MATHILDA MALLING.**
Eva Skyttes vänner.
6: 75.
- MARIKA STJERNSTEDT.**
von Sneckenströms.
Roman. 7: 50, inb. 10 kr.
- ANNA WAHLENBERG.**
Syndaren.
Roman. 5: 75.
- ELIN WÄGNER.**
Silverforsen.
Roman 6: 75, inb. 9 kr.
- ANNIE ÅKERHJELM.**
Alla tanters flicka.
En småstadsroman. 5: 75.

BONNIERS

Lämpliga julgåvor

J. D. BERESFORD Månbergen 4: 50 En roman för alla socialt intresserade	OLFERT RICARD I går och i dag och i evighet Tolv fantasier Häft. 3:—. Inb. i vitt klotb. m. guldtryck 4: 50
EUG. HEMBERG	
Varjagerna En skildring från hedenhös.	Stenåldershorden De första människorna på Sveriges jord.
Illustr. av John Sjösvärd. 4: 50	Illustr. av John Sjösvärd. 4: 50

C. E. FRITZES BOKFÖRLAGS AKTIEBOLAG

Gleerups nya ungdomsböcker

2de pojkböcker:
Nordlandens fornsagor tolkade från isländskan av *Rolf Nordenstreng.* Bd. III. 3: 75.
Khadia av *Ebbe Kornerup.* 3: 75.

2de flickböcker
av *Eda Dam-Thomsen:*
Annasof. 3: 25.
Annasof i Köpenhamn. (Forts. av Annasof.) 3: 50.

Senaste nyheter.

- Nathan Söderblom.
FRAN UPSALA TILL ROCK ISLAND.
2:a uppl. 5:e—8:e tusendet. Med porträtt. Häft. 7.50, inb. 9.—, halvfr. band 15.—.
- Nils Algård.
JOHAN HENRIK THOMANDER.
Med inledning av prof. Esaiaas Tegnéér. Illustr. 516 sidor. Kr. 9.50.
- Erik Stave.
ISRAEL OCH FOLKEN.
Missionstanken i Israel. Kr. 3.—.
- W. Rudin.
TANKAR UR DET INRE LIVET.
Del. II. Aren 1872—1900. Häft. 3.75, inb. 5.—.
- Sundar Singh.
SÖKANDET EFTER VERKLIGHETEN.
Översättning av Elin Silén. Kr. 2.25.
- Albert Schweitzer.
KULTURENS DEGENERATION OCH REGENERATION.
Översättning av Oscar Krook. Kr. 2.—.
- Magda Bergquist.
SJU SAGOR.
Sånger och legender. Illustr. av Aina Masolle. Häft. 2.75, inb. 3.75.
- Hagb. Isberg.
EVANGELIER OCH EPISTLAR FÖR BARN
vid deras andakt i hem och församling. Till tjänst för de kyrkliga söndagsskolorna. Graderade texter för tre olika åldersgrupper. 320 sidor. Pris kart. m. klottrygg 95 öre, helt lärftband m. rödsnitt kr. 2.—, lärftband med skinnrygg kr. 2.25, helt skinnband m. rödsnitt kr. 3.50, helt skinnband med guldsnitt kr. 4.50.

SVENSKA KYRKANS DIAKONISTYRELSE BOKFÖRLAG

Härlig, uppfriskande gymnastik till musik

(Iduns 5 minuter)

Rörelserna valda av Gymnastikinspektör Elin Falk.

N:o Z 149, pris kr. 6:—

Skönhet och hälsa eftersträvar varje kvinna och det är av stor vikt för hennes välbefinnande och trevnad, om hon kan behålla sin kropp ung och spänstig. Bästa medlet till detta mål är gymnastiken.

FÖRENA NYTTA MED NÖJE

och offra därför 10 minuter varje morgon till en gymnastikstund för att känna Eder frisk och kry hela dagen.

De olika gymnastikrörelserna till musik (10 inalles) finnas noggrannt illustrerade och beskrivna å det konvolut, som skivan ligger i.

Samtliga rörelser ackompanjeras av särskilt avpassad musik och föregås av behövlig instruktion. Utförligt illustrerat prospekt gratis och franco.

MANLIGHEMGYMNASTIK

av Bertil G:son Uggla även upptagen å en skiva N:o Z 148. Pris kr. 6:—

SKANDINAVISKA GRAMMOPHON A.-B.

OPERAHUSET - STOCKHOLM

Ombud å alla större platser.

Tvätt och Strykning

emottages. Gardiner tvättas, spännas och strykas. Tvättcentralen, Tunnelgatan 17, Sthlm. Tel. 22 59. Norr. 1 17.

Vid åderförkalkning,

lungsjukdomar, nervositet, engelska sjukan, sockersjuka, bön- och tandsjukdomar etc. pröva då det nya preparatet

Kalzan

som fås på alla apotek.

Broschyren: "Kalkbrist en källa till många sjukdomar" samt prov erhållas gratis från

A.-B. SANATOGEN
Stockholm, Kungsgatan 59.

Och så ett litet medel, som lär ha använts under *l'ancien régime* av en fransk familj, där alla de kvinnliga medlemmarna begagnade sig av det och voro kända för sin vackra hållning. — Ställ er 3 gånger om dagen mot en dörr på så sätt att bakhuvudet, skuldrorna, armbågarna, ryggen, flatsidorna av händerna och hämlarna tryckas emot den. Stå så en hel minut och andas djupt under tiden. I början torde ni ej kunna stå mer än ½ minut åt gången.

När ni arbetar skall ni hålla er så rak i ryggen som möjligt.

N:r 122. Min friska hy har alldeles gått förlorad och blivit gråblek. Jag ser ej längre frisk ut, fast ingenting fattas mig. Vore mycket tacksam om Fru Skönhetsdoktorn ville ge mig ett råd hur jag skall återfå mina friska rosor.

Gråblek 26-åring.

Ni är förmodligen för länge uppe om kvällarna och för litet ute i friska luften. Om ni därtill har arbete att sköta går det ej ihop i längden utan straffar sig på ett eller annat sätt. Ändra ert levnadssätt till ett mera hälsosamt, så kommer nog de friska rosorna tillbaka.

Emellertid ger jag här ett medel. Det är ju inte direkt smink men ger en tillfällig friskhet åt hyn och kan begagnas för någon gång. Tag litet ganska starkt rosafärgat puder på kinderna, pudra sedan ansiktet med vanligt puder, som bör anbringas så väl, att ej ansiktet ser pudrat ut — alltså avtorkas försiktigt det som är för mycket.

N:r 123. Jag tycker om att använda parfym men är alltid ovisst om vilken sort jag skall köpa. Giv ett råd till *Anna-Lisa*.

Att vara starkt parfymerad verkar ofint, så det skall ni akta er för. Likaså för billiga parfym, vilka aldrig ha riktigt god lukt. Det spelar ej så stor roll att kosta på litet mer på en parfymflaska, emedan den dyrare sorten varar så mycket längre. I allmänhet är det nog att på näsduken ta den fuktighet som sitter på proppen, sedan flaskan blivit omväld. Flaskan förvaras mellan näsdukar eller andra saker och förlänar åt dessa en svag doft.

Vilken parfym ni skall välja är svårt för en annan att råda till. Ni måste själv fundera ut vilken parfym ni tycker bäst om och sedan hålla er till den. Säkrast är att välja någon med diskret doft. Att använda än den ena, än den andra parfymen är ej att rekommendera.

Fru Skönhetsdoktorn.

I sv. på fr. 116 i n:r 45 av Idun förekommer ett tryckfel, som kan vålla misstag. Där står 606 cl. skall vara 60, vilket härmed till rättelse meddelas.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Hur skall bildad 40-årig fru, boende i Stockholm kunna försörja sig och två barn (i skolåldern). Högst 3 å 4,000 kr. kunna anskaffas. Vågar knappast hyra större våning för inack. Är rädd det ej skall gå ihop. Är annars duktig och huslig.

Tacksam är prövad.

Svar: Om ni är nog duktig i matlagning, bakning och alla sysslor, som förekomma i ett hem samt därtill äger förmåga att meddela era kunskaper och organisera det hela, skulle jag vilja föreslå er att upprätta en utbildningsskola för hembiträden — kokerskor, ensamjungfrur och husjungfrur. Ni kunde börja med endast några få elever och utsluta kokerskeelever så länge, så att ni ej behöver tänka på annat än vardagsmat i början. Kursen skulle pågå ungefär 1 år för ensamjungfrur och hälften så lång tid för husjungfrur. Eleverna

Vad säger högsta sakkunskapen om cacao?

"Det vore av stort värde för vårt folks hälsa, om kaffet i största möjliga utsträckning och framför allt, då det gäller barnen, utbyttes mot den oskadliga, välsmakande och närande cacao."

C.D. Josephson

Professor, Med. Dr.

MALMÖ

de överlägset eleganta.

№4711. Eau de Cologne

Den, som förstår

att välja med urskilning, köper alltid »4711», ty dess fina, kostbara doft är omtyckt av alla.

Vid köp tillse noga, att Ni erhåller . Lagligt skyddat märke (blå guld etikett).

Sedan 1792 tillverkad i alltjämt lika framstående kvalitet efter urgammalt originalrecept.

skulle ej bo inom hemmet men få sina måltider där, för vilka de betala självkostnadspris och därtill kursavgiften, som beräknas till lägst 150 kr. — Huvudsaken är att kunna organisera det hela och att få någon vinst därpå. En sådan utbildningsanstalt skulle säkert fylla ett behov. — Middagsgäster borde mottagas för att utöka inkomsterna.

Fråga: Finnes något bra medel mot mögelsvamp på rosor? Utan framgång har jag använt såp-tvättningar.

Eva.

Svar: Bespruta dem emellanåt med Jofurolobad och strö kalkgrus på jorden. Är det rosor i krukor, böra de vintertid stå i källare och vila innan de i januari eller februari tages in för att beskåras och drivas.

Nervsvaghet

Reumatism Sömnlöshet
Blodbrist Trötthet
Nervsmärtor Ischias
Dålig aptit Aderförkalkning

bekämpas effektivt med miradium.

Rekommenderas av läkare. Användes på sjukhus. Miradium-salt, -pastiller och -tabletter på apoteken å Kr. 6,50 pr burk.

Utvärtes användes den äkta radiumsälvan, Miradium-Salvan, pr tub kr. 2: 50.

Gratis sändes boken om radiums verkningar. Skriv till Miradium-officinen, apoteket Vasens apoteksvarucentral Vitrum, Stockholm.

Fråga: Undrar om någon av Iduns läsarinor kan lämna upplysning om vilka ingredienser som ingår i en sorts marmelad, kallad "Lemon Curd" samt tillagnings-sättet.

En undrande 24.

Svar: Troligen är det citronmarmelad som menas, fastän ordet "curd", som betyder ostämne, blivit använt. Och här är recept på en mycket god citronmarmelad: 4 å 5 citroner läggs i en syltgryta och täckas med kallt vatten. De kokas i 2 timmar, under vilken tid vattnet hälls av 2 å 3

gångar och nytt kokande vatten påhålls. Citronerna vägas och lika vikt syltiga matäpplen skalas och kokas till mos. Citronerna skäras i strimlor och blandas med äppelmoset, och till varje ½ kg. av detta tages 1 kg. socker och ½ l. av det vatten, vari citronerna sist kokat. Sockret och vattnet kokas till en tunn lag, fruktmoset nedlägges och kokas sakta, tills en droppe av marmeladen genast stelnar på en kall tallrik. Hälles i glasburkar, som överbindas med pergamentpapper.

„Cochlea“.

Pat. reg. n:r 28579. Världens bästa o. finaste hörapparat. Reglerbar i 10 styrkegrader. Begär katalog och intyg.

MALMÖ BANDAGEETABLISSEMENT
Försäljare för Stockholm: Major-skan Junis Petersohn, Rådmansg. 9.

Äkta spetsar, Kinesiska broderier och Kuriosa

G. H. JOHANSSON.
Grevturegatan 34 A, Stockholm.
Tel. Norr 402 04.
Allt handgjort. Billigaste priser.

Vad blom-morna säga.

Blomvänner kunna få höra sådana frågor: "Hur bär du dig åt, som har så vackra blom-mor!" En blomvän svarade: "När jag pysslar om mina

blommor, känner jag med dem som levande väsen. En vissnande blomma berättade hur klen hon var. Då jag sporde orsaken sade hon: "Krukan är olämplig, godset och glaceringen äro för täta, mina rötter erhålla ej den luft de behöva, jag kvävs. Kära husmor", sade hon bedjande, "det finns nu en sorts krukor, 'Roslagskrukor' heta de, som äro så bra för blommor, de lämna tillräckligt med luft åt rötterna. I dem kunna vi 'andas' och trivas. Därtill äro de vackra och pryda både oss och hemmet." — Längre hann hon ej, förrän en varm tår föll på hennes vissnade blad och husmor lovade att genast skaffa ROSLAGSKRUKOR till alla sina blommor. Så går det när blommorna förstås. Vidare upplyste blomvännan att Roslagskrukor och blomvaser m. m. tillverkas av A.-B. Roslagens Glaceringsverk i Norrtälje. De röna en enorm efterfrågan av hus-mödrar landet runt och äro lämpliga gåvor när namnsdagarna komma. Finns de ej, så bed Eder handlande genast rekvirera dem från fabriken. Kataloger och prislista gratis.

Fråga: Vore tacksam genom Idun få anvisning på några böcker, ur vilka det kunde lämpa sig att föreläsa för en 4-årig flicka.

Louise.

Svar: Att direkt föreläsa för en 4-åring lämpar sig ej. Bättre då att skaffa ett par bilderböcker och berätta om bilderna. Det förstår barnet lättare. Av sådana böcker föreslås Tomtebobarnen av Elsa Beskow, Den olydiga Lydia av Gull Wohlin, Den lilla gumman och hennes katt m. fl.

Fråga: Ville så gärna få adress på ett kärleksfullt hem, där en klen, efterbliven gosse på 9 år kan få lämplig vård och även undervisning. Kan Idun rekommendera något sådant?

Orolig mor.

Svar: Skriv och hör efter hos fröken Hilly Jungmarker, Råsunda. Hennes hem skulle säkert passa för er gosse. Där får han både god vård och undervisning.

Fråga: Hur skola ett par tunna, broderade gardiner behandlas efter tvätten för att få lagom styr-sel och se ut som nya igen?

Laura.

Svar: För det första skola de vid tvättningen behandlas med stor försiktighet. Bäst att lägga dem över natten i någon tvättsats, påfylla hett vatten och sedan trycka och krama gardinerna mellan händerna utan att gnugga dem. De sköljas upprepade gånger i nytt vatten, och i sista sköljvattnet hälls något av följande *appretur*: ¼ kg. vetemjöl utröres i ½ l. kallt vatten. Detta blandas med 1 l. varmt vatten och kokas upp. Därefter spådes blandningen med kallt vatten tills den blir lagom att sila upp.

Fråga: Kan Idun ge något gott förslag om hur man skall kunna använda halvslitet, svart siden. Som jag har rätt mycket vill jag ej precis kasta bort det.

Sidonia.

Svar: Välj ut de bästa bitarna och gör en kudde därav. En rund kudde med pös omkring, som nu är modernt. Den runda plätten i mitten bör broderas med silke i brokiga färger. Om sidenet i pöset omkring har en eller annan skavank märks ej så mycket, ty det får ej vara snävt tilltaget utan rätt pösigt. Klipp sedan resten av sidenet i mycket smala remсор, som få tjäna till stoppning i kudden. Räcka de ej, tillsättes annat lätt stoppningsmaterial.

Fråga: Jag har en ljus beige-färgad ylleklänning med broderier i kulört silke. Hur kan den tvättas i hemmet, eller måste den lämnas till kemisk tvätt?

Undrar 24.

Almenta

Verksamt, kraftigt stärkande och med bästa resultat givna specialmedlet att återvinna lunghälsa vid lungsot. Ingriper radikalt förbättrande på kroppens näringsstillstånd genom sin allmänt stimulerande verkan.

Pris kr. 3:55 pr originalförpackning.

Boken om **75^e** tusendet, Almenta, sändes gratis.

Fru HEDVIG LINDHOLM,
Upplandsg. 68—149, Stockholm.

En utöver det normala behovet gående ökning av vitamintillförseln innebär en direkt hjälp i kroppens kamp mot tuberkulosen. Det vitaminrika Almenta är en kraftig hjälpkälla.

Barnkläder

för Gossar o. Flickor. OBS! Endast bättre kvalitéer. Extra julbatt.

25 VÄSTERLANGATAN 25
Nancy Cederberg, Stockholm.

Spirella-Korsetten
FRU MARIA LINDQUIST
Vallingatan 17, n. b., Sthlm. N. 110 09.

Barnängens

ÄKTA

ASEPTINTVÅL
FÖRNÄMSTA VITA STRÅNGTVÅL

Marknadens mest mångsidiga hushålls-tvål.

God handtvål, lämplig kökstvål, synnerligen fördelaktig till tvättning av sammet-, siden och crepe de chine-blusar och klädningar, ensamstående för uttagning av fläckar, för rengöring av sammetskragar samt sedan ett 30-tal år tillbaka beprövad såsom den för stärktvätt lämpligaste tvålen.

Pris för hel stång:

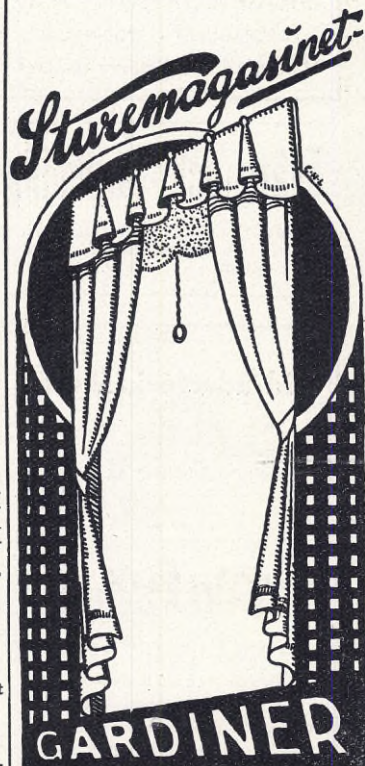
Kr. 1:20

avdelad bit

30 öre.

Endast Barnängens Aseptintvål garanterar Eder dessa egenskaper.

Svar: Den kan tvättas i kviljalag. 500 gr. kviljaspånor lägges i en balja och övergutes med 8—10 l. kokande vatten. Detta får stå till följande dag då spånorna silas ifrån och kunna torkas och gömmas till en annan gång. Lagen spådes med kokande vatten, så att den blir lagom ljum att

i alla tänkbara kvalitéer billigt från STUREMAGASINET, Stureplan 15, Stockholm. Prover sändes på begäran.

Bättre och billigare
blir Kaffet om Ni blandar
med

SANA
kaffetillsättning

Förordad av läkare.

Bättre därför att kaffet får
en fyllig och god smak.

Billigare därför att kaffet
genom blandningen med
SANA nedbringas i pris med
cirka 20 procent och dess-
utom utdrygas med cirka 25
procent. Blanda därför all-
tid kaffet med en tredjedel

SANA
(ett paket Sanatillsättning till
¼ kg. kaffe).

Finnes i varje välsorterad
Speceri- & Matvaruaffär i
paketer à 25 öre om 125 gr.

**SVEA KAFFETILL-
SÄTTNING A.-B.**
STOCKHOLM.

Tel. 2257.

Partinederlag:

Malmö: A.-B. Adolf Faxé.
Tel. 4882.

Göteborg: Olof Glenne &
C:o, A.-B.

Känd refräng

Kom som du ä,
kom till Källbloms affär,
ty du ångrar ej de!

Du bör dej skyla och uti denna kyla
dej med pälsverk förse.

Skunk, hermelin och kanin,
skinn av alla slag och billiga me'.
Du ska dig rappa, köpa en kappa,
och sedan: Kom som du ä.

Stor sortering av alla slags päls-
verk såsom kragar, muffar, mud-
dar, schalar, collier o. s. v. Oer-
hört stort urval av mössor och
baretter i olika skinn, kvalitéer
och priser.

Pälskappor fr. 80 kr.

Pälsfoder fr. 25 kr.

Lösa skinn till engrospriser.

Pälsvaror mottagas till renove-
ring.

Beställningar emottagas.

Till landsorten mot postförskott.
Katalog sändes gratis och franco på
begäran.

Källbloms Pälsvaruaffär

Upplandsgatan 42,
STOCKHOLM.

Fetmans problem löst.

Behandling av fetma har hit-
tills i huvudsak bestått i en regle-
ring av födans beskaffenhet för-
bunden med ett dagligt mått av
kroppsrörelse.

Fetma låter sig emellertid i
många fall icke avlägsnas med
denna behandlingsmetod, beroende
på att fetma ofta orsakas av stör-
ningar i ett flertal innersekreto-
risk körtlar. Man har nämligen
funnit, att kroppens förmåga att
utnyttja födoämnen minskar ge-
nom bristande funktion hos dessa
körtlar, varigenom onormal fett-
avlagring uppstår. För att fetma
således med framgång skall kunna
bekämpas, måste kroppens ämnes-
omsättningsförmåga ökas, och detta
kan endast ske genom tillför-
sel av körtelsekret.

På grundval av denna erfaren-
het har Dr. Georg Henning fram-
ställt sitt preparat Lipolysin. Li-
polysinet har blivit kliniskt prö-
vat, och svenska läkareaktori-
ter ha offentligt bestyrkt medlets
fulla effektivitet.

Lipolysin säljes endast å apotek
och tillhandahålles i förpackning-
ar om 40 tabletter till Kr. 8:50,
om 100 tabletter till Kr. 20:—,
1-2 tabletter 3 gånger dagligen
är normal dos. Vit förpackning
för män, röd för kvinnor. Pros-
pekt på begäran från Elefantens
Droghandel, Stockholm.

**LIPOLYSIN
MOT
FETMA**

tvätta i. Plagget pressas ned och
skakas i lagen upprepade gånger,
får ej gnuggas. Ej heller vridas
då det är färdigt. Det tages upp,
hänges över baljan att rinna av,
sköljes i ljumt rent vatten, får
åter rinna av och inklappas i ett
lakan för att sedan strykas halv-
torrt på avigsidan.

Fråga: Skulle vara mycket tack-
sam att få en beskrivning på ka-
rameller, som kunde läggas in i
papper till julgranskonfekt. Det
skulle vara både platta och stän-
ger, som ej klibba.

Helårsprenumerant.

Svar: Beskrivning på enkla ka-
rameller: 425 gr. strösocker, 1
kaffekopp hett vatten, hallones-
sens. — Sockret löses i vattnet och
kokas, utan att man rör däri, till
trådsöcker, d. v. s.: man tar upp
en droppe med en vispkvist och
tar denna mellan tummen och pek-
fingret; om en tråd bildas när
man öppnar fingrarna är bland-
ningen färdig och hålles upp i en
skål. Medan massan ännu är varm
arbetas den med en oljad träsked
eller träspade tills den blir skum-
mig, då den smaksättes med essen-
sen och färgas med röd karamell-
färg. Karameller formas runda
eller fyrkantiga och vecklas in i
papper.

Fråga: Är mycket intresserad
av trädgårdsskötsel och har där-
för tänkt genomgå en trädgårds-
skola. Undrar om detta yrke är
passande för en flicka och om hon
kan skapa sig en framtid genom
detta. Tacksamt emotseende Edert
svar snarast möjligt jämte upplys-
ning om var en kurs kan erhållas.
Vill helst genomgå en sådan i
England.

19-åring.

Svar: Trädgårdsskötsel passar
utmärkt för en frisk och stark
flicka, som väl kan få sin utkomst
därpå, antingen som trädgårds-
mästare vid någon herrgård eller
som odlare av blommor eller an-
nan specialité för avyttring.

Kurser för fruktodling och
trädgårdsskötsel i övrigt givas vid
Fredrika-Bremer-förbundets skola
vid Apelryd, Båstad.

Om ni vill söka er in vid någon
dylik skola i England, bör ni sätta
er i förbindelse med The Wo-
men's Institut 92 Victoria Street,
London S. W. I.

Fråga: Undertecknad, gammal
prenumerant på "Idun", vill erin-
ra sig att en gång ha sett i en
gammal årgång av tidningen, jag
tror, att det var 1906 eller där-
omkring, en roman med moti-
v från det gamla Judalaget
— kanske var det från Makkabe-
ernas dagar. Då jag gärna ville
läsa om den, frågas härmed, om
någon annan av "Iduns" läsare
skulle kunna giva mig upplysning
om titel och årgång.

A. A.—.

Svar: Ni menar förmodligen
Mikal, Israels konungadotter, (av
Märta Starnberg), som var införd
under år 1908.

Fråga: Någon gång under förra
året frågades i Idun efter ev. hjälp
mot "dån" i huvudet, som ju äldre
personer ibland lida av. Vill min-
nas, att det blev många som öns-
skade få veta svaret på den frå-
gan. Skulle någon av alla dessa
i sin tur vilja delgiva det svar-
et till en, som nu lider?

Lärarinna.

Om Lärarinna uppger adress till
Iduns redaktion kan hon få adress
på den dam i Göteborg som upp-
gav sig ha något botemedel mot
öronsusningarna.

"National"-serien N:r 3

Den vackra skånskan

har bland Sveriges kvinnor sitt
kynne för sig, sin egen oemotstånd-
liga charm. Redan vid första ögon-
kastet frapperas främlingen av den
säreigna motsats, som råder mellan
den brede och trygge skåningens
sävliga lugn och skånskans livliga,
graciösa rörlighet, hennes skålmska
blick och sprittande glada lynne.

Allting hos skånskan, hennes blomstrande, friska hy,
ögonens glans och de mjuka, behagfulla rörelserna i
gång och dans minna om det land, där hon är född och
fostrad — böljande gyllene fält, leende solsken och
den livsvarma ångan från en fruktbar jord.

Sveriges vackra kvinnor

förstå alla att uppskatta de gåvor naturen givit dem
och vårda dem väl. Längre än andra länders kvinnor
bevara de sin ungdoms charm tack vare sin underbart
friska och rena hy. Denna är en dyrbar skatt, väl
värd att akta. Bäst vårdas den med hjälp av den
hygieniska hudtvålen Florodol, som med sin balsa-
miskt-antiseptiska sammansättning är oskiljaktlig från
rationell hudvård och står i en klass för sig genom att
den avlägsnar och förebygger skönhetsfel.

Den verkliga skönhetsvålen är

FLORODOL

Kontrollant: Fil. dr. Sten Tydén.

PARFYMERI FLORA, GEFLE.

Hur man blir av med generande hårväxt.

Det finnes ingenting så fränstötande och genant som hårväxt på en smidig, fin kvinnoarm. Alla anspråk på finhet bli därigenom omöjliggjorda. För att avlägsna generande hårväxt finns det intet brukligt medel, som är så effektivt och på samma gång behagligt som VEET-cremen. VEET-cremen är en parfymerad sammetslen creme, som i utlandet fullständigt har undanträngt bruket av skadliga depilatorer och rakmaskiner, vilka blott stärka håret i dess tillväxt. Under det att vanliga depilatorer och maskiner blott avlägsna håret från hudens yta så förintar VEET-cremen håret ända från roten. Det är lika lätt att använda den som vanlig ansikts-creme. Man smörjer den på huden sådan den är, då den kommer ut ur tuben, låter den sitta kvar ett par minuter, tvättar därpå av den, och håret kommer att vara försvunnet som genom ett trollslag. VEET-cremen erhålles hos alla parfymhandlare. Engros-depot för Skandinavien: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Svalt ej

Edra krukväxter. De
leva ej endast av vat-
ten. Giv dem Planta-
gön, ett på veten-
skaplig grund sam-
mansatt konc. växt-
näringssalt. Erhålles på
bleckburkar hos Frö-,
Färg- och Kemikaliehandlare.
Begär originalförpackning.

Reklam-Kaffe

Utsökt Kaffeblandning
med kraftig o. hög arom
Kr. 4.20 pr kg.
HUSHÅLLSBLANDNING
Kr. 3.80 pr kg.
I större poster partipriser.
**ARTHUR JOHANSSONS
KAFFEIMPORT.**

Tel. V. 144 30. Uppsagalatan 17,
Sthlm (hörn. av Karlbergsvägen).

Bibehåll Eder ungdom, hälsa och energi!

Börja dagen med ett glas
ENOS "Fruit Salt"

Låt Eder första tanke varje morgon
gälla ett glas vatten, kallt eller varmt,
friskt skummande med en tesked
ENOS uti.

ENOS "Fruit Salt" är det här-
ligaste sinvärtesbad. Tag det varje
morgon för den inre renlighetens
skull, precis som Ni sköter Eder
yttre toalett.

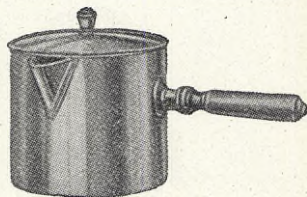
ENOS verkar med Naturen, icke
emot. Det är en välsmakande, skum-
mande hälsodryck med de värde-
fulla och uppfriskande egenskaper-
na frukt i koncentrerad och ända-
målsenlig form.

God hälsa är vägen till rikedom.

Till salu å samtliga apotek, hos varje färg-
handel och ledande diversaffär m. fl.

Gen.-ag. A.-B. Platina & Co., Stockholm. E4

**ENO'S
"FRUIT SALT"**
Det enda
äkta fruktsaltet

DEGEA

Kokapparater

Hållbara - Eleganta - Billiga

12050a ½ lit. Kr. 11:50
12051a 1 " " 12:50
12056a 1½ " " 15:—

Återförsäljare erhålla rabatt.

Ensamförsäljare för mellersta
och norra Sverige.

**Elektriska Aktiebolaget
Skandia**

Butik: Tunnelgat. 14, Stockholm.
Avd.-kont.: Umeå, Sundsvall Ös-
tersund, Gefle och Karlstad.

För att vara vacker

och ha en mjuk och sammetslen hud, måste man
dagligen begagna sig av den beryktade

CRÈME SIMON

Ingnides med en fuktig handduk.
Den skyddar vävnaderna mot kyla och bortta-
ger sprickor, rodnader och kylskador.
Rispunder och tvål av märket SIMON.

8:e uppl. 65:e tusendet

har nu utkommit av J. L. Saxons

Umgängeskunst Levnadskonst.

310 sidor. Elegant utstyrel. Pris häft. 3:50, inb. 5:—.

Den enda fullständiga och uteslutande för svenska förhållanden skrivna handbok i detta ämne. Meddelar upplysningar och råd om de flesta i umgänges- och privat livet förekommande fall, om vilka man önskar rådfråga sig. Kapitelrubriker:
På gatan. — Ak- och ridturer. — Samtal. — Visiter och längre besök. — Bjudningar och annan samvaro. — Förlovning och bröllop. — Till bords. — Inom familjen. — Barn. — Husfolk och grannar. — I fall eldsvåda skulle utbräta. — Djur. — Sjuka. — Sorg. — På teater, konsert, föredrag och biograf. — På restauranger och andra offentliga ställen. — I spårvagnen. — I butik. — Resor. — Utflykter i naturen. — Cykelturer, fotturer och fjällvandringar. — På hotell. — Begära upplysningar. — Brevskrivning. — Gratulationer och visitkort användning. — Telefonering. — Tacka och be om ursäkt. — Tjänster och gästjänster. — Gåvor och gengåvor. — Ordningssinnets betydelse för trevnad och välstånd. — Böcker och boklån. — Konsterna att kläda sig och vårda sina kläder. — Kroppsliga defekter och missbildningar och deras döljande. — Föreningsliv. — Principal och biträde.
Boken finnes i alla boklädare eller direkt från förlaget mot postförskott.

Idun. Rekvisitionskupong till Nutidens Förlags Aktiebolag, Lästmarksgatan 12, Stockholm.

Var god sänd mig — ex. SAXON: Umgängeskunst—Levnadskonst, häft., inb. (Stryk ordet häft. eller inb.)!

Namn:

Adress:

Postadr.:

BOKNYTT

Skolflickor.

En bilderbok. Av Jeanna Oterdahl. 3:e uppl. Häft. 5:50, inb. 7 kr., halvfr. b. 12 kr.

Brännoffer

och andra berättelser av Teresia Eurén. Pris 3:50.

Signe Hedmarks äktenskap.

Berättelse av Ellen Yngve. Häft. 4 kr., inb. 5 kr.

Kvinnans sju åldrar.

Roman av Compton Mackenzie. Pris 5:50.

Den förtrollande april.

Roman av Mary Annette Russel.

Pris 5:50, inb. 7 kr.

Husmoderns kalender 1925.

13:e årg. Rikt illustrerad. Innehåller fullständig almanack. Mjukt klotb. 2:75, fast klotb. 3:75.

LINDBLADS FÖRLAG, UPPSALA.

LÄSARINNORNAS SPALT

Till de damer som orka höra på.

De äro inte så övermoget många misstänker jag. Första gången när Lundqvist kom med postväskan pöste den som en fettisdagsbulle, andra gången var den smal som en hungrig torpare. Si kvinnfolk kan man aldrig lita på, sa Lundqvist och plirade illmarigt när han lämnade över de femton, tjugo breven, som Idun skickat vidare.

Men Lundqvist har nog orätt i alla fall. En kvinna som kan tiga är en Guds gåva, står det i skriften och jag tror att kvinnan trots sitt rykte för talträngdhet har förstånd att tiga i rätta ögonblicket. Nu vänta mina skrivarinor att jag yttermera skall bekänna kort och därför ha de för ögonblicket hejdat den penna som annars lätt och ledigt glider över papperet. En del ha dock skrivit och särskilt tackar jag Ingrid som sträckt en vänlig hand från den stadsgata bland vars bullersamma människor hon trots myllret och vimlet känner sig lika enslig som en skogsbygdens son, ja kanske ännu mer. Han är i alla fall belåten med sin lott, ty hur säger icke skalden:

Enslingens liv är förunderligt rikt på syner och drömmar aningar, syften och hopp, innerlig känsla och tro.

Men å andra sidan har en klok man sagt om det liv som i mycket är stadens: ett dagligt sällskapsliv bland personer vilkas förhållanden och egenskaper äro oss likgiltiga, bland tidsfördriv, i vilka man går och trampar tiden på hälarne, bland samtal, vilkas innehåll är glömt den nästa minuten, gör slutligen livet naket, hjärtat öde, sinnet kallt för det goda och tolerant mot det onda.

Eftersom vi inte ändå kunna sitta som pelarhelgon var och en för sig måste vi dock göra det bästa av samvaron. Fru eller fröken Ingrid frågar mig hur man skall känna sig nöjd och tillfreds med världen och sig själv. Kära ni, nöjd med världen kan man visst aldrig bli, denna sladdrande värld som tycks mig så livligt erinra om ordspråksbokens 28:17: Gisselslag göra strimmor men tungans slag krossa benen. Men för att vara tillfreds med sig själv fordras framför allt att vara sig själv och det är svårare än man tror. Riktigt sig själv tors ingen vara, hur gärna man än vill det. Tänk bara på sådana skräddarslavar vi äro. Men förresten ha vi lätt att tappa bort oss själva och bli herr Andersson eller fru Pettersson, tycka som de, ha samma tankar som de. Vi tänka som alla andra, vi måla som andra, klippa av oss lockarna som andra, äro som andra hela den långa dagen ända tills man äntligen hittar hem till sig själv till liggdags — om man ens gör det då. Kan ni vara alldeles säkra på att den person ni ser i er egen sängkammarspegel verkligen är ni själv och inte 1/32 Svensson, 7/19 Pettersson, 5/2 i chefen, 4/13 partiet och resten er hus- och livtidning?

Det är ju i Indien det finns trollkarlar som förvända synen på folk så att man ser stora träd växa upp mitt för ens ögon. Turisterna äro förbluffade över underverket men det är bara barnlek bredvid det stora trolleri som västerlandet består sig var dag när en tidningsfakir svänger sin politiska stav. Och de som sitta i ringen se strax spira en hel barbarskog där ett oförvillat öga bara finner tomma luften. Det är inte lätt att komma ur

Reumatism

Kvalfulla reumatiska och andra smärtor få ögonblicklig lindring vid användning av några droppar av Sloan's Liniment. Det verkar som trollkraft — ingnidning obehöglig. Fås på alla Apotek.

VADSTENABODEN

REGERINGSG. 22, STOCKHOLM.

Specialaffär för

UTSTYRSLAR.

Beställningar utföras. Billiga, bestämda priser.

Rosa centifolia

Den mörkerode Roses Duftfullt ständigt naturlig gengivet

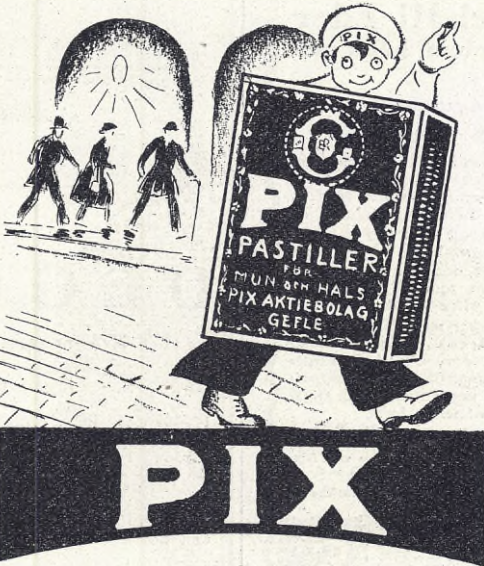
Originalflaskor i etui kr. 4.50, 2.— Parfym, Tvålar, Hårvatten, Crème m. m. parfymrad m. Rosa centifolia fås i alla finare parfymaffärer. Parfymerade kort gratis.

Ensamförsäljare för Skandinavien Madsen & Wivel, Köpenhamn.

J.F. SCHWARZLOSE-SÖHNE BERLIN

Singer Symaskiner

DECEMBER

Alla skola ut och titta på juls skyltningen. De flesta skylta med för många artiklar men Pixpojken är en klok man, han skyltar blott med PIX.

Len

Ingen hudcrème

är på alla damer så omtyckt som

CRÈME SUZON

Den kända operettdivan Fru Maja Cassel skriver:

Varje dam måste veta, att så länge hon håller sin hy fraiche så bibehåller hon sitt ungdomliga utseende. Jag har funnit Crème Suzon vara ett ypperligt medel i detta hänseende. MAJA CASSEL.

Tillverkare

JOH. D. ANDERSSON

Tvål- & Parfymfabrik, Malmö.

Vid Reumatism, Huvudvärk, Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert.

Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

Vacker ungdomsfrisk hy får Ni av

Björkbalsam.

I ett föredrag om skönhetsvård yttrar dr. Junger: "En skön hud är den yttre förklaringen av den inre fysiska hälsan. Har huden frisk och livlig färg, förhöjes isynnerhet hos kvinnan skönhets glans. Björkbalsam är ett av naturen själv erbjudet medel och dess tillförlitliga verkan förklaras av de för huden välgörande aromatiska och eteriska oljor den innehåller. Av alla av mig kända skönhetsmedel förtjänar Björkbalsam företräde. Pris pr flaska Kr. 4:50.

Parfumerie Royale

Vasagatan 42, Stockholm.

SKÅNSKA DAGBLADET MALMÖ

med söndagsbilagan "HEMMET"

Svenska landsortens mest spridda dagliga tidning.

Effektivaste annonsorgan för stad och land.

När dagligen 60,000 sydsvenska hem.

suggestionen, det kostar arbete, ja rentav en revolution inom-bords för att bli kvitt den fega eftergivenhet, den vankelmodiga ombytthet, den hämningslust, den lojhet som hindrar en att bli vad man brukar kalla en karaktär. Men som prosaiska vardags-människor inte äro skapade till revolutionshjältar så saknas enligt vad jag tror grundförutsättningen att bli en lycklig människa. Därför se folk också ut som de göra. Titta på dem, bästa Ingrid, härnäst ni vandrar på er stadsgata. De se ut att ha misräknat sig på livet nästan varanda en.

Nej nu börjar min enskilda vällingsklocka ringa till kvällsmål och jag har ändå inte fått svara Ingrid fullständigt och de andra Mila, Syster Maja, m. fl. inte alls. Jag får komma tillbaka men först skall jag hålla löftet att nämna boken som en vän i stad skickat. Den heter "Till främmande hamn" och är föresten en teaterpjäs. Handlingen är ombord på en båt som skall göra långfärd och är full av passagerare som brådska, knuffas, stifta bekantskaper och ge varann sina intryck ungefär så som det väl i allmänhet går till på en emigrantångare. Men det är så besynnerligt med de här passagerarna att ingen kan svara på frågan varthän de skola. Alla sväva på målet när man spörjer var de egentligen ämna stiga av. Och det beror på den stora sanning som småningom går upp för dem: de äro döda allesamman. De äro på den sista färden, till den hamn där tullinspektionen väntar för att undersöka om de äro mogna för inklering till himmelriket. Och inspektionen kommer representerad av en jovialisk farbroderlig prästman, inte alls den stränga domare passagerarna ängsliga väntat utan en mild och förstående och snäll gammal herre som släpper in alla utom de riktigt förhärdade.

Men för ett älskande par som skygga smyga kring på båten finns inte någon plats trots att de äro så rörande i sin förälskelse, sin hängivna kärlek till varandra. De få inte stiga i land, de visas tillbaka igen därför att de i själva verket inte äro döda. De ha i förtvivlan att inte få varann sökt döden gemensamt men

Solidar

Det vackra behagliga intrycket

av hus och hem ernär man blott genom noggrann renlighet. Utan möda förläna **Solidar** fullkomlig renhet. **Solidar** är ett rengöringsmedel med obegränsad mångsidighet. Varje hushåll, allt det myckna smått och gott i hushållet, dörrar, fönsterbågar, trösklar, paneler, och själva den ömtåliga oljemålningen framträder efter behandlingen med **Solidar** i oanad renhet och glans.

Det fastställda priset, 52 öre pr 1/1 paket och 27 öre pr 1/2 paket står över all konkurrens på grund av den tvärlrika kvaliteten.

Solidar är även det bästa till tvätt, innehåller icke något av de moderna, dyrbara, för kläderna så skadliga blekmedlen utan enl. analys från Statens Provninganstalt endast för smutsens avlägsnande lämpliga beståndsdelar.

Märk noga, att Solidar innehåller cirka 37 % torr tvål och är i förhållande till denna höga kvalitet och de låga, fastställda priserna det billigaste tvättpulvret i handeln.

de ha ej lyckats, livet kallar dem åter, de ha mycket kvar av dess besvärligheter och fröjder, innan de få lösa slutbiljetten.

Ja det här låter som en predikan men så allvarsam är boken inte. Jag råder er att köpa den. Har ni å er sida några som ni vill rekommendera mig så skall jag söka skaffa mig den. Den enda som möjligen kommer att knota är Lundqvist.

Må mina hälsningar flyga som svalor in under ert hjärtas takås!

Norrkarlen.

SVAR.

Svar till Mor Tomie, Skåne! Om blandningen blir för tjock späd blott med lite mera vatten så att det blir 1/2 l. vätska efter kokningen. Man brukar inte behöva koka mer än en sats. Möjligen kommer det tillbaka vid förkyl-

ning, men då är det ju lätt kokt igen.

Svar till 43-årig fru. Lägg, då ni går till sängs på aftonen, ett Burrows omslag på den del av foten där hårdnaderna finnas. Kompresserna böra dock vara något våtare än vid värmmande omslag eljest alldeles lika d. v. s. först i 20 % Burrowslösning doppad kompress, där ovanpå vaxtaft, därpå igen vadd som väl täcker det hela, ovanpå allt detta bindes en gasbinda. På morgonen avtages omslagen och hårdnaderna äro då så mjuka att ni med största lätthet kan få bort dem med tillhjälp av en liten liktorskniv som finnes att köpa i sjukvårdsaffärerna. — Använd rymliga helst efter foten bestämda skodon.

Syster Asta.

Svar till Persefone. Tack för Edert, genom Idun mottagna brev.

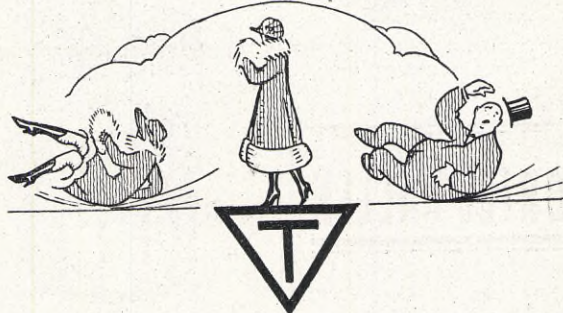
Roligt att ni haft nytta av mitt i Idun förut inlämnade svar och några däri införda vinkar. Jag skulle vilja mildra en del av Eder bitterhet. Ty hur livet än är, så ha vi mycket att vara tacksamma för. Men det är många gånger så, att vi aktgiva mycket mera på det tråkiga än på det trevliga. Vi reta oss mycket mera över det förargliga än vi glädja oss över det glada. Vi låta skuggorna i vårt liv uppsluka ljusglimtar. Och detta är varken rätt eller klokt. Allt det yttre i vårt liv kunna vi ju inte många gånger göra något vid. Men i vår inre värld kunna vi det. Vi kunna stöta undan en stor del tråkigheter ur vårt sinne, feja rent där, så att glädje, sol och tacksamhet strömma in där.

Missnöjet som ibland likt svampar rota sig och växa i vårt sinne, kunna vi med fast hand efter

hand skära bort. Om vi bara låta bli att tänka på och fördjupa oss i det tråkiga, så kunna vi efter hand glömma bort det. Och då breder glädjens solljus sig ut av sig själv i vårt sinne.

Ni är bitter för att ni inte kommer med i sällskapslivet, över att edra överordnade inte bjuda Er, utan i Er bara se den avlönade personen. Det var alldeles inte min mening att jag höll med de där överordnade, som inte inbjödo er. När jag sade att ni var en avlönad person, så var detta endast ironi. Och jag menade att så kände edra överordnade det. Ni fattade det bara fel.

Men kära ni, tag ni saken lugnt. Det är i mitt tycke ingen förlust alls för er, att ni inte kommer med i edra överordnades sällskapsliv. Det är en vinst från den sidan av saken jag ser det. Ni vinner tid till vila och tid till

Fall och olycksfall

undviker Du i möjligaste grad i snö och halkigt väglag, om Du försör Dina skor med Trelleborgs gummisulor, som äro så sammansatta, att man med dem halkar mindre än med annan fotbeklädnad. Inga snöklumpar under skorna!

TRELLEBORGS GUMMISULOR

hålla ut tre lädersulor, och som påsättningen endast tager 1/2 timme i anspråk, tjänar Du på denna tid kr. 12:50 — en god timpenning.

Betänk vilka stora fördelar Du vinner genom begagnande av Trelleborgs gummisulor.

Pris pr par Kr. 2:—, 2:25 o. 2:50 för barn-, dam- och herr-, incl. 1 tub klisterlösning. Försäljas hos läder o. skohandl. Sänd eljest mall direkt.

Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag
Stockholm TRELLEBORG Göteborg

Till smörgåsbordet, vid matlagning och all bakning

har Vandenberg's

margarin smörets alla egenskaper men icke dess höga pris.

LUNDINS

Idun

MED OBETYDLIGT ARBETE få linoleummattor, bonade möbler och golv en varaktig och vacker glans, då de bonas med

GAHNS BONVAX.

Absolut fritt från frätande eller eljest skadliga ämnen.

NAMNET GAHNS ÄR EN GARANTI FÖR FÖRSTKÄLLSIT FABRIKAT.

TILLVERKARE: HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA KUNGL. HOVLEVERANTÖR.

TRYGGA EDER ÄLDERDOM GENOM INKÖP AV

LIVRÄNTA i SVEA

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG V. HAMNGATAN 3

AVDELNINGSKONTOR: STOCKHOLM DROTTNINGGATAN 19

OMBUD PÅ ALLA STÖRRE PLATSER

Vänner av
gott kaffe.

Anmoda Eder leverantör att beordra och expediera

Triangelns Utställningskaffe

i ½ kg. kartonger à kr. 2: 50, så erhålles ett verkligt gott kaffe.

FÖRENADE KAFFEIMPORTÖRERS
ROSTERI A.-B. TRIANGELN,
GÖTEBORG.

Lindgrens Glasmästeri

21 Döbelnsgatan, Stockholm.
Rikstel. 9213. Norr 167 52.

Insättning av alla sorters glas i alla valörer. Fönsterglas, spegelglas. Omförgyllningar, Bly- och Mässingsinfattningar. Spegel- o. tavelramar förfärdiga. Glasförsäkringar ombesörjas i större solitt bolag. Allt till moderata priser.

KAFFEGRÄDDE

är vad som fordras till ett gott kaffe

För återför-
säljare:

Telefoner:
70 41,
Norr 70 41

HUSMÖDRAR KÖP

Mört, välsmakande!

Wundermanns Senap
rekommenderas

WUNDERMANN'S FABRIKER
NORRKÖPING

En ärlig annons

är en välgärning mot allmänheten

Härmed få vi fästa uppmärksamheten på att

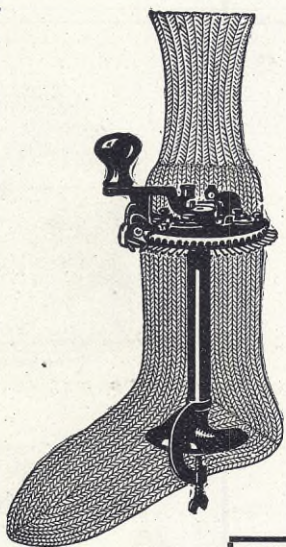
HEMSTICKNINGSMASKINEN

HEMSTICKNINGSMASKINEN

Favorit

är den enda av världs-
patenterad, svensk till-
verkning och över-
träffar alla andra fa-
brikat. Varje köpare
garanteras ett varak-
tigt hemarbete med
verkligt god dags-
inkomst.

Vår svenska firma är
grundad på sunda sven-
ska affärsmetoder, vil-
ket är en garanti för
varje köpare reella
behandling.

Favorit

kostar end. kr. 150:—
per kontant och säljes
även på humana avbe-
telningsvillkor samt le-
vereras omedelbart mot
Kr. 50:—.

Besök oss genast eller
insänd nedanstående
kupong i öppet kuvert
med användande av 5-
öres frimärke.

FABRIKSAKTIEBOLAGET FAVORIT,
Kungsträdgårdsg. 10 - STOCKHOLM 16.

Sänd mig gratis och utan köptvång Eder
katalog över den världs-
patenterade Svenska
hemsticknings-maskinen FAVORIT jämte
upplysningar om det av Eder garanterade
hemarbetet.

Namn:
Bostad:
Postadress: I.

Handla svenskt

och

välj svensk vara!

FABRIKS-
AKTIEBOLAGET

Favorit

Kungsträdgårdsg. 10.
STOCKHOLM 16.

TELEFONER: Försäljningskontoret i Stockholm 3693. Verkstäderna i Nässjö 1 62.

promenader, till läsning och brev-
skrivning, till litet handarbete och
lagning av edra kläder. Vet ni
jag kände en ung flicka som även
hade plats. En självständig plats.
Men i alla fall krävande. Nu var
där en mycket fin dam — mycket
finare än edra överordnade —
som intresserade sig för den un-
ga flickan och bjöd henne till sig
i sitt eleganta hem. Och hon bjöds
på traktering och vänligt sam-
språk. Men vet ni vad den unga
flickan tyckte, trots att damen var
förtjusande? Jo, att hon fick sin
tid allt för splittrad till förfång
för sitt arbete. Tänk på det!

Ebon.

FRAGOR.

Giv råd i en pinsam situation!

Som jag kommit i en mycket
pinsam situation därigenom, att
en person helt lättsinnigt påbör-
dat mig sitt förtroende om en av
honom begången, som jag anser,
orättfärdig handling, vore jag
tacksam få höra, hur jag bör
handla för att freda mitt sam-
vete.

Saken är nämligen den, att en
herre, som jag egentligen känner
mycket litet fastän vi äro s. k.
barndomsvänner och läskamrater
ifrån samma landsortsstad, nylig-
an förtrodde mig, att han just
varit uppe i vår gemensamma fö-
delsestad och begravt en gammal
moster, vars enda arvinge han
var, och att han därvid i den till
Rätten ingivna bouppteckningen
uraktlätit att upptaga dels några
tusen kronor, som han i kontan-
ter funnit bland mosterns papper,
och dels några tiotusentals kronor
för av henne innehavda inteck-
ningar i hans fäderneärvda gård
i samma stad. Genom detta
skulle han sluppit undan med av-
sevärt lägre arvskatt, än om han
uppgivit allt, som han i verklig-
heten ärvt efter mostern.

Vad angick den saken mig? Nu
känner jag mig mycket olycklig
och tycker mig handla orätt, hur
jag än gör. Tiger jag med sa-
ken, betraktar jag mig som hans
medbrottsling, men anger jag san-
na förhållanden, så vållar jag ho-
nom tråkigheter och kanske an-
nat svårare straff. Hur skall jag
göra? Jag vill ha rent samvete
och kunna känna mig lugn.

Tacksam om Redaktionen eller
någon av Iduns läsare kunde
råda mig.

Sigrid.

Hur finkänsligt samvete man
än må ha, kan det känna sig fred-
dat om man ingenting åtgör i
denna angelägenhet. En angivelse
vore väl i detta fall förhatlig.
Och tänk om arvingens uppgift
till slut icke vore sann?

GABRIEL-HALLEN

LÄMPLIGA
JULKLAPPAR

FAJANS
KRISTALL
ARMATUR
GRAFIK

KUNGSGATAN 13

Ingång i porten.

STOCKHOLM

VITRUMS
FERROL

är det kraftigast aptitge-
vande och mest stärkande
av alla moderna organiska
järnpreparat. Synnerligen
lättsmält föredrages det av
den ömtåligaste mage. Vid
blodbrist och svaghet av
största verkan. Dess ange-
näma smak gör att det med
lätthet tages av såväl barn
som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKS-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Angelica-Orglar

exporteras till Ita-
lien, England,
Egypten och Ame-
rika på grund av
överlägsen ton-
skönhet och effek-
tivaste, patentera-
de nyanseringskon-
struktioner, till-
fredsställande mu-
sikkulturs höga an-
språk, samt gedig-
gen musiklitteratur med anvisningar
för registrering m. m.

Angelica- och Eolsorglar samt Pia-
nino med flygelartad ton tillverkas av
A.-B. Skandinaviska Orgel-
& Pianofabriken

Grundad 1865. Kungl. hovleverantör.
Mästersamuelsgat. 41 Stockholm.

EN GOD SENAP

Pris Kr. 1:—

Ett bra Dricksglas!

Finnes i varje välsorterad Speceri- &
Matvaruaffär.

Mellins
Food

är en världsberömd,
lättsmält kraftnäring för
barn, ammande mödrar,
konvalescenter och älder-
stigna samt för personer,
som lida av mag- eller
farmsjukdomar. Förör-
das av läkare. Köpes
i apotek, speceri- &
drogaffärer.

BOKNYTT

Afrika av Gerhard Lindblom del I nu utkommen. Denna första del ger en översikt av Afrikas upptäckshistoria från äldsta tider fram till Vasco da Gama. Den populärt hållna framställningen överflödar av intressanta och goda illustrationer.

Fyrstigen, roman från havsbundet av Elias Kræmer har i översättning utkommit på Hökerbergs förlag. En frisk och sympatisk bok som förtjänar att få många läsare.

En bok om Mexiko har utgivits på Gebers förlag, av Carleton Beals. För var och en, som önskar lära känna våra dagars Mexiko har Carleton Beals bok det största värde som ett sakrikt och upplysande försök att förklara de mexikanska problemen för amerikansk och europeisk publik.

Bengt Bergs samlade arbeten ha börjat utges på Norstedts förlag. De tre första volymerna äro Stora Karlsö, Tåkern och Min vän fjällpiparen. Bengt Bergs böcker åtnjuta så välförtjänt popularitet att de ej behöva närmare presentation. Man kan endast säga: köp dem! Den svenska bokhyllan är tom utan Bengt Bergs böcker.

En bok om Bernadotte är alltid säker på sin publik, helst då den utges som en populärt hållen översiktlig framställning av den store mannens hjältesaga. Uno Brander som förut publicerat en bok om Desideria har nu på Hökerbergs förlag utgivit ett arbete om hennes gemål med användande av många källor och en hel del avbildningar, däribland flera rätt okända. Boken är underhållande och ger god behållning.

Hur människan blev jordens herre är en populär framställning av kulturens utveckling som utgivits på Hökerbergs förlag. Isynnerhet för ungdomen bör den med sin livfulla målning framställning och utmärta bilder vara mycket lockande men även äldre ha stor behållning av beaktenskapen.

Fribrytaren, roman av Joseph Conrad hör knappast till den berömda författarens bästa saker, långdragen och omständlig som den är. Emellertid har den ju sina medryckande moment och särskilt avslutningen är dramatisk och spännande.

Ett ståtligt praktverk har börjat utgivas av Wahlström och Widstrands förlag. Två berömda gustavianska mästare Lafrensen och Martin presenteras i den bildpublikation som nu börjat utges i 24 häften och där sammanlagt 96 avbildningar å gravyr och ljustryck ge utmärkta föreställningar om de bägges utsökta konst. Fullt färdigt blir detta arbete ett planschverk av högsta valör.

Tjugofem år på Ceylon. Minnen och äventyr av John Hagenbeck. Förord och till svenska av Birger Mörner. Rikt illustrerad. Bokförlaget Natur och Kultur, Stockholm.

"En spännande och frisk bok om ett liv rikt på äventyrliga händelser." Så karakteriserar en dansk skolman John Hagenbecks bok om Ceylon. Det är en vaken och duglig mans erfarenheter av Ceylons natur och kultur, dess folk och djurvärld, grundad på 25 års framgångsrik verksamhet på ön. Illustrationerna äro både många och roliga.

Goethes Faust, en vägledning av rektor Hilding Andersson har utkommit hos Natur och Kultur. Dessa studier i Goethes Faust vända sig till en bredare publik, som är i behov av vägledning och orientering inom den germanska diktningens största, men i sina detaljer ingalunda lättåtkomliga verk.

Vår Tid, samfundet De Nios

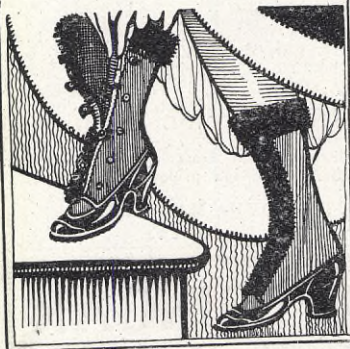
En bottin,

lätt knäppt, vacker och välsittande även vid olika benvidder är

GISLAVEDS

senaste nyhet.

Försedd med *automatiska snabbhäkter och elastiska skaft* är den just vad Ni sökt efter.

Skandinavisk Konstslöjd-Försäljning

Drottningg. 77, Stockholm
Norr 7 43

Handarbeten, i gardiner, kuddar, löpare m. m. Hemslöjdsvävnader, i dukar m. m. Nationaldräkter, tyger och tillbehör. Konstsmide, julstakar m. m. Träslöjd, käsar, skrin m. m.

PERSSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning. Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkoftor, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.

A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning
Fabriksgränd 3, Drottninggatan 21 B
STOCKHOLM.

Ensamförsäljare i Finland:
A.-B. Th. Neovius, Helsingfors.

Did förberedelserna för en festmåltid märkes bäst vilken värdefull hjälp man har av en spisanordning från

BOLINDERS

Nehej!!

Det skulle vara
MZADIG!
Tvålpulver
med violdoft
sa' Mamma!

Rena porer —
hudens hälsa

“Eder framtid står i Eder egen hand”

Skönhet, ungdomsfriskhet, beundran — det är något som varje kvinna vet att uppskatta. Men man vinner intet av detta med blotta önsningar. Man måste ge naturen en viss hjälp för att nå målet: en ungdomlig hy, strålande av hälsa och behag.

Ni kan ernå en sådan om Ni vill. Börja redan i dag att giva Eder hud den värd den kräver. Hemligheten är lätt avslöjad. Det behöves inga dyrbara medel — vad som erfordras är ett dagligt användande av *Elfströms Svavel-Tjärtvål* (REPORIA-TVÅL) med dess rikedom på milda, beprövade och välgörande svavel- och tjärsustanser.

Låt icke en enda dag gå förbi utan denna behandling av huden. Lägg märke till vad endast en enda vecka kan åstadkomma för hudens förfinande.

Undvik allt som kan tilltäppa porerna. Pormaskar och andra skönhetsfel bli vanligen följden. *Elfströms Svavel-Tjärtvål* (REPORIA-TVÅL) gör porerna rena. Dess aromatiska, hälsobringande lödder tränger till porernas botten. Det är det dagliga, regelbundna bruket av denna tvål som renar, skyddar, förfinar.

En enklare och bekvämare form av skönhetsvård kan icke tänkas.

Var blott angelägen att avlägsna den smuts, det hudfett och de avsöndringar, som samlat sig under dagens lopp. Att vid dagens slut tvätta sig med *Elfströms Svavel-Tjärtvål* (REPORIA-TVÅL) ger rena porer. Sedan utför naturen själv resten av arbetet. Ni skall finna huru huden vinner i mjukhet och förfining. Eder vackra hy kommer att bära vittne om hudens hälsa. Rynkor skola icke uppträda i förtid och välla Eder bekymmer.

Var försiktig.

Tro icke att vilken tvål som helst, även om den kallas svaveltjärtvål, kan ersätta *Elfströms Svavel-Tjärtvål* (REPORIA-TVÅL). Den speciella sammansättning, som den äger, gör att den är ensam i sitt slag. För att förekomma förväxling med underhaltiga tvålar, som erbjudas i förvillande lika utstyrel, hava vi inregistrerat ordet REPORIA som lagligt skyddsmärke för *Elfströms Svavel-Tjärtvål*.

Tillverkningen står under kontroll av prof. i kemi vid Uppsala universitet L. Ramberg. Detta garanterar en oförändrad sammansättning.

Elfströms Svavel-Tjärtvål (REPORIA-TVÅL) säljes överallt å 1 kr. pr st. Genom sin överlägsna kvalitet, säregna sammansättning och dryghet är den värd sitt pris.

Varje *Elfströms Svavel-Tjärtvål*, som hädanefter lämnar fabriken, bär skyddsmärket REPORIA på omslaget.

Elfströms Tekn. Fabrik, Gefle.

Babyutstyrslar

bästa modeller och kvalitet.
Provkartong från kr. 9:50.

Linneutstyrel-affären
GREVTUREGATAN 24 B, Sthlm.
R. T. 754 23.

Handsydd underkläder.

Barnklänningar, pyjamas, märkning och hälsöm mottagas.

HELMI KRONBERG,
Kungstensg. 22, I. V. 115 32.
Stockholm.

Beställ inte

Edra förstorningar genom ombud, utan vänd Eder direkt till en pålitlig firma. Vi utföra alla slags förstorningar.

N. & T. ANDERSSON
Drottningholmsvägen 7, Stockholm.
Telefon Kungsh. 4726.
Noggrant arbete. Billiga priser.

Oatine

INGENTING VACKER MERA BEUNDRAN ÄN ETT VACKERT ANSIKTE, och för att uppnå detta kräves dels ett verksamt medel och dels daglig värd. Avlägsna smuts och damm från PORERNA med OATINE genom ingnidning och avtorkning och Ni behöver icke använda tvål. OATINE gör huden mjuk samt närer och skyddar densamma, därför får Ni ett klart, friskt och vackert ansikte. Begär uttryckligen OATINE "Vit burk — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbel innehåll Kr. 5:—.

Oatine
SNOW

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å Kr. 2:50 och Kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.

Nederlag: Stockholm Luntmakaregatan 79. Tel. Vasa 142 24.

Varje husmor
med intresse för saken
får gratis från oss boken

“142 sätt
att tillaga
bananer.”

Pris i bokhandeln kr. 1:50.

Skriv till
A.-B. BANAN-KOMPANIET
STOCKHOLM

SOM MAN BÄDDAR
FÅR MAN LIGGA

DUNTÄCKEN
MADRASSER

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderränseri

litterära årsbok har utkommit, redigerad av John Landquist och Erik Hedén. Denna den nionde årgången får sin säregna karaktär därigenom att Samfundets ledamot och vice ordförande, Ellen Key, som i år fyller 75 år, hyllas av alla sina kolleger i Samfundet. Var och en av dem har belyst en särskild sida av hennes gärning. Ellen Key själv skriver om en ung, rikt begåvad, men i förtid av döden skördad kvinna, som levde i Z. Topelius hem.

D:r Erik Hedén levererar en mycket besk kritik av den mångberömda norska författarinnan Sigrid Undset. I en uppsats, kallad Bergson och Bellman, giver docenten Olle Holmberg med mycken humor en karaktäristik av humorns väsen. F. ö. bidrag av professor Albert Nilsson och d:r John Landquist.

Ett monumentalt översättningsverk fullbordat. Platons skrifter, översatta till svenska av Claes Lindskog, ha nu utgivits med femte och sista delen. Med denna del är den nya översättningen av Platons dialoger avslutad, men avsikten att i fem delar innesluta översättningen av samtliga dialogerna jämte en essay över Platon har icke helt kunnat fullföljas, enär professor Lindskog under arbetets gång lyckats fastställa tvenne hittills omstridda dialoger som äkta platonska och sålunda en ej beräknad plats måste inrymmas åt dem. Dessutom har allt mer material samlats till den tillämnade essyen över Platon, så att den nu kommer att fylla en sjätte del, i vilken även ett fullständigt namnregister till hela verket skall inrymmas. Huvudparten av femte delen utgöres av det till omfånget största av Platons verk, "Lagarna", som har sitt utomordentliga intresse såsom det sista betydande alstret av Platons väldiga ande. Filosofens hela rika erfarenhet och hans mogna och genomtänkta livssyn träder oss här till mötes som i ingen annan av hans skrifter. Det ger oss även en så levande inblick i den hellenska kulturvärlden och dess anda, att vi knappast i något annat antikt verk har dess motsvarighet. "Lagarna" ha aldrig förut varit översatta till svenska. Från alla håll ha lovord och erkännanden strömmat översättaren till mötes.

Till Svenska Kyrkans Missionsstyrelses 50-årsjubileum i höst utkommo 3 arbeten, som beröra var sin sida av Svenska Kyrkans mission. Först märkas missionsdirektör Gunnar Brundins minneskrift: "En missionerande kyrka", vidare missionär J. E. Norenius: "Bland suluer och karanger", skildrande Kyrkans afrikamission samt slutligen fil. lic. Herman Sandegrens: "Svensk mission och indisk kyrka".

Ansgarius. Illustrerad missionskalender. Redigerad av J. E. Lundahl.

Bland årets rika flod av julböcker och jultidningar förtjänar kalendern Ansgarius att ihågkommas, då man vill förse julbordet med god lektyr av hithörande art. Föregående årgångar rekommendera kalendern som en förträfflig julbok, och årets kalender överträffar sina föregångare.

BREVLÅDA

T. A. Var vänlig uppge namn och adress, så skola vi besvara frågan.

Omodern ung flicka som insänt en fråga till Idun, bedes vänligen uppgiva namn och adress.

Prenumerant MbK torde godhetsfullt uppgiva namn och adress för red.

Bensintvätta

kostymen vid Saltsjöbadens Kem. tvätt.

En välkommen julklapp

till Eder man kan Ni erhålla gratis. Tillskriv generalagenten i Edert distrikt angående närmare villkor.

Generalagenter:

H. Bager & C:o, Stockholm.

Jonsson & Kraftt, Göteborg.

Ⓣ A.-B. Adolf Faxé, Malmö.

Smärtstillande

vid huvudvärk, neuralgier, reumatism äro

Apyron- Tabletterna.

Skada ej mage eller hjärta. Till salu å apotek i askar om 20 tabletter till pris Kr. 1:10.

A.-B. SANATOGEN
Stockholm, Kungsgatan 59. ⚡

ANTIKA MÖBLERINGAR

ombesörjes bäst genom
HULTKRANTZ RENOVERINGSATELIER & KONSTHANDEL
Mästernamuelsgatan 7, Stockholm. Tel. 304 27.
Köper och försäljer även i kommission.

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och 367.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och 25 82.

Komplett

Barnkläder

för gossar och flickor i alla åldrar. Kräkor och Bahytter sys även om tillbehör finnes. Elegant och välgjort arbete.

E. NORÉNS BARNKLÄDERSAFFÄR
44 Karlbergsvägen 44, Södm.
Allm. Tel. Norr 147 94.

Polkahår

klippning och skötsel för damer och barn utföres som specialitet förstklassigt i alla moderna modeller.

Tegnér's Damfrisering

Ingrid Paerén.
Luntmakareg. 99, 2 tr. Stockholm.
Tel. Vasa 13889.

KEMISTIDEN
LUDVIKA

VÄVNADER, KONSTSMIDEN
och ALLMOGEMÖBLER.
Beställningar mottagas. Stilfullt arbete. Begär offert.

NORNANS SYMASKINER

modernast, försedda med
alla förbättringar, starka,
tillförlitliga, lättgående.

10 års garanti.

Bekväma avbetalningsvillkor

NORNANS SYMASKINER
VERKSTADS A.-B.,
Östra Hamngat. 35, Göteborg.

"Husmoderns Tvällåda"

Under denna benämning exp. vi direkt till hemmen en praktisk, förstklassig tvålsortering: 1/2 duss. VINETA Skönhetsvål, jämförlig med bästa i handeln förekommande, 1/2 duss. 1:ma LILJEMJÖLKSTVÅL, 1/2 duss. stor RENITTVAL, mycket effektiv, behaglig, allmänt omtyckt reningsvål för köket o. nedsmutsade händer, 1/3 duss. extra fin TVÄTTVAL (silkestvål), allt fraktfritt mot kr. 7:—, pfsk. Om ej till belånenhet lämnas gärna returrätt. Obs. det billiga priset!

IDUNA-MAGASINET,
— Gefle —

Läs

SYDSVENSKA DAGBLADET SNÄLLPOSTEN

Malmö.

Sydsveriges största och förnämsta
Nyhets- och Annonstidning
Prenumerera för 1925.

Kom ihåg

att

CARL BROSTRÖMS
Attiksprit o. Vinättika

stå högst i kvalitet.

Bal- och Supé- Klädningar

tvättas kemiskt och
omfärgas bäst hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Julen stundar

och det är tid att tänka på julklapparna. Bästa och bekvämaste sättet vid valet av lämpliga artiklar är att studera vår katalog, vari finnes tusentals olika att välja på. Och genom att köpa från oss har Ni garanti för att bli väl betjänade och att erhålla goda varor till billigaste priser. — Vår stora jubileumskatalog erhålles av envar på begäran gratis mot endast portolösen.

AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM

Aktiebolaget

Nådhammar- bodarna

24 VALHALLAVÄGEN 24
Tel.: N. 209 11, N. 125 40, 310 61.
STOCKHOLM.

Försäljer i parti och minut: ...
Oskummad mjölk
Barnmjölk (tuberkelfri kontrollmjölk) Extra fin visp- och kaffe-grädd. 1:ma SMÖR.

Sjuksköterske Klänningar
ESTER WELIN, Uplandsgatan 19 A.
Stockholm. Telef. N. 91 72.

Annonsera

— i —

Mellersta Sveriges Jordbrukartidning,

den mest spridda lantmannatidskriften i Sverige. Ut kommer i Eskilstuna varje fredag i stort, 8-16-sidigt format. Familjebilagan På Lediga Stunder medföljer. Upplaga 26,000 ex. Annonpris per mm. 22 öre före text, 25 öre å textsida samt 20 öre efter text. Pren.-pris: Helår 3: 50, ett kvartal 1 kr.

MEDELPUNKTEN

i alla festliga anordningar
till julen är och förblir

Liljeholmens ljus

GREN LJUS, JULGRANS LJUS
ANTIK LJUS, KULÖRTA LYXLJUS (SPLENDOR)

LILJEHOLMENS STEARINFABRIKS A.B.

STOCKHOLM
Kungl. Hovleverantör

H.K. KAMPEL

**Mors lilla
hjälpreda**

skall ut och köpa smör.

För henne existerar intet annat smör än **Mustads Bästa-Växt**. En smörgås med Mustads Bästa-Växt är det godaste hon vet.

Handlanden skulle försöka ge henne ett annat märke och sade att det var lika bra.

"Då har farbror inte smakat Mustads", sa lillan och gick till en annan affär.

*Den som en gång provat Mustads
köper aldrig något annat.*

Krantz

Ⓣ

HÅLLER VAD DET LOVAR

REJUVEN

är det förnämsta organpreparatet

mot

Ålderdomens symtom

Rejuvens effektivitet har enligt undersökningar vid svenska kliniker och i enskild läkarepraktik blivit till fullo konstaterad. Det har givit utmärkta resultat vid behandling av

Ålderdomssymtom

Åderförkalkning

Trötthetstillstånd

Psykiska förstämningar

**Periodiskt återkommande
huvudvärk**

**Sexuella besvär (svaghets-
tillstånd)**

Klimakteriska rubbningar

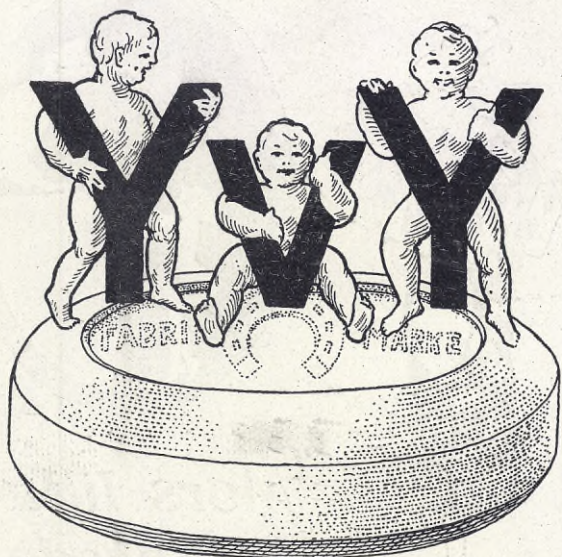
Menstruationsstörningar

Hjärt- och tarmnevrosor

Rejuven tillhandahålles av apoteken.

Prospekt sändas på begäran från

ELEFANTENS DROGHADEL, Stockholm.

YVY - TVÅLEN

är på grund av sin utsökt milda sammansättning synnerligen lämplig även som

BARNTVÅL

Säljas överallt à 1-krona pr. st.

AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN, YSTAD.

7dun

-2662

Andersson W 31

Kaffeprisets höjning

är en missräkning för de flesta husmödrar. Den lilla kaffetären vill man ogärna undvara. Bättre och mera hälsosamt kaffe till billigare pris erhåller Ni genom att använda **RICH'S kaffetillsättning**, men se till att Ni får just det riktiga — **RICH'S**.

Försök det bara *en* gång och Ni skall sätta värde på det och tjäna in mycket pengar på kaffekontot!

Ett paket **RICH'S** om 125 gr. kostar blott 25 öre och blandas väl med $\frac{1}{4}$ kg. kaffe.

Drick Rich's!

A.-B. ALFRED BENZON & C:o
MALMÖ - STOCKHOLM - GÖTEBORG

R 3.